

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Διορθόδοξος Σύνδεσμος Πρωτοβουλιών Γονέων» υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου

Ίδρυτής: π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος (†)

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Αρχ. Χριστοφόρος Τσιάνκας, Αρχ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος, Αρχ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, Μοναχός Αρσένιος Βλιαγκόφτης, Αθανάσιος Νεοφώτιτος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Ίασιου 1, Αθήνα

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Μητροπολίτης Νευροκοπίου-Βουλγαρίας κ. Ναθαναήλ - Αρχιεπίσκοπος Πράγας κ. Χριστοφόρος - Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Αθήνα - Αρχ. Varsanufios-Bazyli Dorozkiewicz, Βαρσοβία, Πολωνία - Αρχ. Χριστοφόρος Τσιάνκας, Λεμεσός, Κύπρος - Αρχ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος, Πρέβεζα - Αρχ. Παύλος Ιωάννου, Χαλκίς - Μοναχός Αρσένιος Βλιαγκόφτης, Κασσανδρεία - καθ. Alexander Dvorkin, Μόσχα - Δρ. Γεώργιος Κρίππας, Αθήνα - Αθανάσιος Νεοφώτιτος, Αθήνα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός - Μον. Αρσένιος Βλιαγκόφτης - Αθανάσιος Νεοφώτιτος - Ιωάννης Μηλιώνης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:

«Πανελλήνια Ένωση Γονέων για την Προστασία του Ελληνορθόξου Πολιτισμού, της Οικογενείας και του Ατόμου» (ΠΕΓ). Τεχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 60120, 153 43 Αγία Παρασκευή Αττικής. Τηλ.: 210 6082271 Fax: 210 6082219, <http://www.ppu.gr>

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: Γρηγόρης Μορόγιαννης, Λεωφόρος Δημοκρατίας 255, Αχαρνάι, τηλ. 210 2318397

DIALOGOS

FOUNDER

Father Antonios Alevizopoulos (†)

OWNER

Inter-Orthodox Union of Parents' Initiatives, under the auspices of His Beatitude, Christodoulos, Archbishop of Athens and all Greece

DIRECTOR

Rev. Kyriakos Tsouros, P.O. Box 60120 - 153 43 Aghia Paraskevi, Athens

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ κυκλοφορεί και αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ. Είμεθα πάντοτε έκτεθειμένοι στην «τρομοκρατία» μηνύσεων νεοφανών αιώσεων που δεν θέλουν αντικειμενική ενημέρωση περί αυτών. Παράλληλα, στο μέτρο του δυνατού, παρέχουμε δωθήια σε θύματα νεοφανών αιώσεων. Για να μπορούσαμε να συνεχίσουμε την εργασία μας, μās είναι απολύτως αναγκαία η ήθική και υλική συμβολή σας. Προαιρετικές εισφορές για τή συνέχιση της εργασίας μας γίνονται με ενγνωμοσύνη δεκτές με ταχυδρομική επίταγή (ΠΕΓ Μεσογείων 429, 153 43 Αγία Παρασκευή Αττικής) ή με τραπεζική επίταγή (ΠΕΓ Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, υποκατάστημα Αγίας Παρασκευής, Αριθ. Λογ. 180/296004-44)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Η άποτυχία... της “Δυναμικής της Έπιτυχίας”», του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού, μέρος Γ’	1
«Ορθόδοξη έρμηνεία σε δύσκολα Χριστολογικά έδαφια», του π. Αντωνίου Αλεβιζόπουλου (†)	4
«Τό πρόβλημα της Νεοειδωλολατρίας», του πρωτοπρ. π. Γεωργίου Μεταλληνού	6
«“Εναλλακτικές θεραπείες” - Η έπιστροφή του γιατρού-μάγου», του Μοναχού Αρσενίου Βλιαγκόφτη	8
«Η παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Ανθρωτού στους Αρχαίους Έλληνες», του Λεωνίδου Φιλίππιδου (†)	13
«Όποιος έχανε την Όρθοδοξία έχανε και την έλληνική του συνείδηση», του κ. Στυλιανού Παπαδόπουλου	17
«Τό μορφωτικό περιεχόμενο της Όρθοδόξου Κατήχησεως», του κ. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη	18
«“Απορίες” άρμοδιών», του κ. Αθανασίου Νεοφωτίστου	20
«Τήν έπομένη μέρα της 11ης Σεπτεμβρίου», του κ. Κωνσταντίνου Γανωτή	23
«Όρθόδοξος Έλληνισμός σε μά Ευρώπη που άναζητεί ταυτότητα», του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα, μέρος Β’	25
«Θεοκρατικές Έκδόσεις», της κ. Άνας Μπουράκου	29
«Τό πνεύμα της έπιστημονικής φαντασίας», του Ίερομ. π. Σεραφεύμ Ρούου (†)	31
Ειδήσεις - Σχόλια	
Οί ήγγετες	34
Ψευδοθεραπείες	36
«Θεών» «κατώματα»	37
Κώστας Γανωτής	37
Έκκλησία	38
Θεία Ευχαριστία	39
Μιά ένδιαφέρουσα έπιστολή	40
Έπιστολές	
Μηνύματα παιδιών που άγαπούν τόν «Χάρι Πότερ»	41
«Δούρειος Ίππος», τά «Comics της Καθημερινής»	45

TABLE OF CONTENTS

“The Failure... of ‘Success Dynamics’”, by Protopresbyter Kyriakos Tsouros (Part III) . I	
“Orthodox Interpretation of Difficult Christological Verses”, by Fr. Antonios Alevizopoulos (†)	4
“The Problem of Neo-Paganism”, by Fr. Georgios Metallenos	6
“‘Alternative Therapies’ - The Return of the Witch Doctor”, by Monk Arsenios Vliagophytes	8
“The Universal Expectation of the God-Man Redeemer as found in the Ancient Greeks”, by Leonidas Philippides (†)	13
“Whoever lost his Orthodoxy also lost his Greek Self-awareness”, by Stylianos Papadopoulos	17
“The Formative Content of Orthodox Catechism”, by Constantine Gregoriades 18	
“The ‘Queries’ of ‘Competent Authorities’”, by Athanasios Neophotistos	20
“The Day After September 11th”, by Constantine Ganotes	23
“Orthodox Hellenism in a Europe Seeking Identity”, by Constantine Holevas (Part II)	25
“Theocratic Publications”, by Anna Bourdakou	29
“The Spirit of Science Fiction”, by Priest-Monk Seraphim Rose (†)	31
News - Comments	
The Leaders	34
Sham Therapies	36
The “Caprice” of the “gods”	37
Costas Ganotes	37
The Church	38
The Divine Eucharist	39
A Letter worth of Note	40
Letters	
Messages from Children who are fans of “Harry Potter”	41
The “Comics of the Newspaper of Kathemerine” in the role of a “Trojan Horse”	45

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ... ΤΗΣ “ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ”

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού
Γραμματέως της Σ.Ε. επί των αιρέσεων

Γ'

“Η Χριστιανισμός ή “Θετική Σκέψη”

Ο κ. Αντ. Καλογήρου, σέ επιστολή του προς τούς φίλους των σεμιναρίων του, αναρτημένη στην ιστοσελίδα της “Success Dynamics” διαμαρτυρούμενος γράφει: “Μας χαρακτηρίζουν παραθρησκευτική οργάνωση. Μά είναι δυνατό να αγνοούν την τεράστια διαφορά που υπάρχει ανάμεσα σε μία θρησκευτική ή παραθρησκευτική οργάνωση και σε μία εταιρεία διεξαγωγής σεμιναρίων; Μπορεί να μπερδεύονται τα έντελως άνόμοια;” Και σέ επιστολή του προς τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο, ως εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος, ή Όποια, ως γνωστόν, νομικώς θεωρούμενη, άποτελεί ΝΠΔΔ, διακηρύσσει: “Νοιώθω ότι είμαι Χριστιανός Όρθόδοξος τουλάχιστον όσο και εκείνοι που από έλλειψη πληροφόρησης μέ κατηγορούν για αίρετικό”. Υποστηρίζει μάλιστα ότι άπόφοιτοι των σεμιναρίων του “κάθε φορά που άκούν κάποιους ιερείς να μέ λένε αίρετικό, σκέφτονται άρνητικά για τούς συγκεκριμένους εκπροσώπους της Εκκλησίας μας”. “Ετσι, ενώ “ΟΛΟΙ μας όφείλουμε να δοθώμε την Όρθοδοξία” εν τούτοις δημιουργώμε προβλήματα, καταλήγει ό κ. Καλογήρου. Είλικρινά, χωρίς προκατάληψη, θά θέλαμε να δούμε αυτές τίς διαβεβαιώσεις του κ. Καλογήρου.

Όμως, από την άλλη πλευρά, τά βιβλία που συστήνει ή “Success Dynamics” γράφουν ότι: “Υπάρχουν πολλές διαφορετικές θρησκείες που μπορούμε να διαλέξουμε όποια θέλουμε. Κι αν τώρα πιστεύουμε σε κάποια θρησκεία που μάς λέει πώς είμαστε άμαρτωλοί και βρωμερά σκουλίκια άς την αλλάξουμε” (L. Hay, ένθ. άνωτ. σ. 193, έκδοση της Success Dynamics). Αυτό διαδάξει ό «μαθητής» των σεμιναρίων της “Success Dynamics”.

Άλλά είναι γνωστό ότι ή Όρθόδοξη Εκκλησία διδάσκει πώς ό άνθρωπος είναι άμαρτωλός και “καθαρός από ρύπου ούδεις εάν και μία ήμέρα ό βίος αυτού επί της γής” (Γάβ ιδ’ 4). Και ό Ψαλμωδός όμολογεί μετά την άμαρτία του: “έγώ δέ ειμί σκώληξ και ούκ άνθρωπος” (Ψαλμ. κα’ 7). Κατά συνέπεια κανείς από τούς όπαδούς της «Θετικής Σκέψης» δέν

μπορεί να παραμένει και μέλος της Εκκλησίας. Θά πρέπει να αλλάξει θρησκεία και να πάψει να είναι Χριστιανός Όρθόδοξος για να μή νοιώθει σαν “άμαρτωλό και βρωμερό σκουλίκι”.

Ό κ. Καλογήρου βεβαιώνει ότι: “Πίστευα και πιστεύω στό δρόμο που μάς δείχνει ή Πίστη και ή Θρησκεία μας”, έννοώντας άσφαλώς τον Χριστιανισμό και μάλιστα την Όρθοδοξία. Πώς όμως είναι δυνατόν να συμβιβαστούν οι άντροθόδοξες νεοεποχίτικες δοξασίες των “πνευματικών δασκάλων” της “Θετικής Σκέψης”, στους όποιους στηρίζει τά σεμινάρια του ό κ. Καλογήρου, μέ την Όρθόδοξη Πίστη μας;

Εμείς δέν έχομε την πρόθεση να θίξουμε την ύποληψη κανενός. Παρουσιάζομε άπλως τά κείμενα της “Θετικής Σκέψης” όπως τά διαβάζομε και θέτομε τούς προβληματισμούς μας. Άλλωστε, σέ επίσκεψη του πρό έτών στό Γραφείο της Ιεράς Συνόδου ό κ. Καλογήρου μάς εξήτησε ό ίδιος να έκφράσουμε την γνώμη μας πάνω στα βιβλία του τά όποια μάς προσέφερε.

Σέ φυλλάδιο λοιπόν του “Ίνστιτούτου Δυναμικής Ανάπτυξης” “είναι, όχι μόνον μία εταιρεία, αλλά και ένας πνευματικός οργανισμός που σκοπό έχει τή διάδοση της σύγχρονης επιστημονικής γνώσης, ή όποια μάς οδηγεί στην άποκάλυψη και άπελευθέρωση της γιγαντιαίας δύναμης που κρύβεται μέσα μας” (Φυλλάδιο: “Σπάσε τά όριά σου για πάντα”) Για τό κατά πόσον ό NLP και οι άλλες μέθοδοι της “Success Dynamics” είναι “σύγχρονη επιστημονική γνώση” και “επιστημονικός τρόπος” καλούνται βεβαίως να άποφανθούν οι εκπρόσωποι του επιστημονικού και μάλιστα του ιατρικού κόσμου, αλλά και οι άρμόδιοι του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Άλληλεγγύης, που είναι ταγμένοι να προστατεύουν την υγεία των Ελλήνων πολιτών και να παρέχουν την σχετική άδεια λειτουργίας στα διάφορα “Ίνστιτούτα” που ύπόσχονται βελτίωση ή και πλήρη άποκατάσταση της σωματικής και πνευματικής υγείας.

Τό πρόβλημα όμως, που κατά την γνώμη μας παραμένει είναι τό που πρέπει να άναζητηθούν οι ειθύνες όταν τό κινδυνεύομενο είναι ή ανθρώπινη ζωή. Κάποιοι Άρμόδιοι τελικά θά πρέπει να άσκοούν

έλεγχο στή διακίνηση τῶν "ἀγαθῶν". Καί δέν ἀναφερόμαστε μόνον στόν οἰκονομικό έλεγχο τῶν ἀνυπολόγιστων ποσῶν πού διακινοῦνται ἀνεξέλεγκτα στίς ομάδες αὐτές, πού ἔχουν κατακλείσει τήν "ἀγορά ζήτησης". Ἐννοοῦμε τόν γενικώτερο έλεγχο τῆς δραστηριότητος ὄλων τῶν "ἐμπόρων κάλπικης ἐλπίδας", οἱ ὁποῖοι πολλές φορές ἐκμεταλλεύονται τήν ἀγνοια, τήν ἀνάγκη καί τόν πόνο ἀνύποπτων συνανθρώπων μας.

Μιά ποικιλία προσφορῶν

Σύμφωνα μέ διαφημιστικό φυλλάδιο τῆς "**Success Dynamics**" στά σεμινάρια της βρίσκονται ὅλες οἱ λύσεις: "γιά νά πετύχεις ἐπαγγελματικά, γιά νά κάνεις μία εὐτυχημένη οἰκογένεια, γιά νά ζήσεις καί νά χαρεῖς τόν ἔρωτα, γιά νά βελτιώσεις τήν ὑγεία σου, γιά νά ἐπιτύχεις στή ζωή σου". Ἀλήθεια, τί ἄλλο θά ἤθελε νά ἀκούσει ἕνας σύγχρονος νέος; Ὑπάρχουν λοιπόν λύσεις γιά ὅλα.

Ἀλλά στά βιβλία τῆς "Θετικῆς Σκέψης" συναντᾶμε καί "συνταγές" πού θεραπεύουν βαρύτερες καί ἐνίοτε ἀνίατες ἀσθένειες. Στό βιβλίο τοῦ L. Hay, στό ὁποῖο ἀναφερθήκαμε πῶς πάνω (ἐκδοση τοῦ κ. Καλογήρου), ὑποστηρίζεται ὅτι «ἐμεῖς δημιουργοῦμε τήν κάθε ἀποκαλούμενη "ἀσθένεια" τοῦ σώματός μας» (σελ. 13). Στή συνέχεια περιέχεται σ' αὐτό ἕνας μακρὺς κατάλογος ἀσθενειῶν, ὅπου μέ τό Νο 1 σημειώνονται οἱ "πιθανές αἰτίες τῶν ἀρνητικῶν σκέψεων πού δημιουργοῦν τήν ἀσθένεια" καί μέ τό Νο 2 προβάλλεται τό πρότυπο τῆς "θετικῆς σκέψης" γιά τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τήν πιθανή αἰτία τῆς ἀσθενείας καί ἄρα τήν θεραπεία. Ἄς δοῦμε ἕνα χαρακτηριστικό παράδειγμα:

"**AIDS**": 1. (αἰτία): «Ἄρνοῦμαι τόν ἑαυτό μου. Νοιώθω σεξουαλικές ἐνοχές. Ἐχω τήν πεποίθηση ὅτι "Δέν εἶμαι ἀρκετά καλός"». 2. (ἀπελευθέρωση): "Εἶμαι μία Θεία, ὑπέροχη ἐκφραση τῆς ζωῆς. Ἀπολαμβάνω τή σεξουαλικότητά μου. Ἀπολαμβάνω ὅ,τι εἶμαι. Ἀγαπῶ τόν ἑαυτό μου".

Κατά τήν θεωρία αὐτή τοῦ L. Hay αἰτία τῆς τρομερῆς αὐτῆς σύγχρονης μάστιγας δέν εἶναι ἡ μετάδοσή της ἀπό κάποια μετάγγιση ἢ ἡ ἀνήθικη ζωή κ.λπ., ἀλλά τό ὅτι "Ἄρνοῦμαι τόν ἑαυτό μου. Νοιώθω σεξουαλικές ἐνοχές". Ἀνάλογη εἶναι καί ἡ "συνταγή" γιά τήν θεραπεία, πού συνίσταται σέ μία θετική σκέψη γιά τίς σεξουαλικές δραστηριότητες: "Εἶμαι μία Θεία, ὑπέροχη ἐκφραση τῆς ζωῆς" (Μεταμορφῶστε τή ζωή σας, σ. 214).

Τέλος, στήν ἰστοσελίδα τῆς "**Success Dynamics**" καί σέ ἐπιστολή τοῦ κ. Καλογήρου πρὸς τούς "ἀγαπημένους φίλους" του, ἀπολογούμενος γιά τό τραγι-

κό γεγονός τοῦ θανάτου τοῦ ἄτυχου 50χρονοῦ τῆν Παρασκευή 31.10.2003, τό χαρακτηρίζει ὡς "ἕνα ἀνθρώπινο καί τυχαῖο περιστατικό", τό ὁποῖο ἐκμεταλλεύτηκαν κάποιοι δημοσιογράφοι γιά νά ξεκινήσουν, ὅπως γράφει, μιά "ἐκστρατεία κατασκευοφάντησης τοῦ ὀνόματός μου καί τῆς προσπαθείας μας", ἀποδίδει δέ τόν ὅλο θόρυβο "στό ὄλοφάνερο", πού εἶναι "ὁ ἐπαγγελματικός ἀνταγωνισμός... πού προσπαθεῖ νά ἐκμεταλλευτεῖ ἕνα τυχαῖο ἀνθρώπινο γεγονός μέ ψέματα, ἀνακρίβειες καί κακοπιστία, γιά νά ἀποκομίσει ἴδια ὀφέλη". Κι ἀκόμη ἀπορεῖ γιατί οἱ ἐπικριτές του "θέλουν νά ξεχνοῦν" ὅτι στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση καί στήν Ἀμερική "ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐξασφαλιστεῖ καί νομοθετικά τό δικαίωμα τῆς ἐλεύθερης διακίνησης τῶν ἰδεῶν".

Μερικοὶ προβληματισμοὶ

Μετά ἀπό ὅλα αὐτά, πού προκύπτουν μέσα ἀπό τά βιβλία καί τά φυλλάδια τῆς "**Success Dynamics**" καί ἰδιαίτερος ἀπό τούς ἰσχυρισμούς καί τούς προβληματισμούς πού διατυπώνει ὁ κ. Καλογήρου στήν ἐπιστολή πρὸς τούς φίλους του, προκύπτει μία σειρά ἐρωτημάτων, πού χρήζουν κατά τήν γνώμη μας ἀπαντήσεως:

- Πῶς εἶναι δυνατόν μία "ἐταιρεία", πού προσφέρει σεμινάρια γιά κάθε ἐπιτυχία, νά μπερδεύει στίς "ἐπιστημονικές μεθόδους" τῆς τῆν "**Ἐσωτερικὴ Δύναμη**", πού εἶναι "τό θεῖο τμήμα τοῦ ἑαυτοῦ μας" ἢ "ἡ θεϊκή μας φύση", καί τό ὁποῖο ὀνομάζεται "σκέψη καί Θεός";

- Πῶς εἶναι δυνατόν μία "ἐταιρεία" σεμιναρίων νά συστήνει στοὺς "πελάτες" τῆς βιβλία πού καθορίζουν τά πλαίσια τῆς ἠθικῆς καί χαρακτηρίζουν τίς ἠθικές ἀρχές ὡς "σκουπίδια" καί νά καλοῦν τούς ἀναγνώστες τους νά "ἀλλάξουν θρησκεία";

- Πῶς οἱ "ἐπιστημονικές" ἐφαρμογές μιᾶς "ἐταιρείας" μποροῦν νά χαρακτηρίζονται ὡς "ἐλεύθερη διακίνηση ἰδεῶν" καί ἄρα νά μὴν ἐμπίπτουν στόν έλεγχο τῶν Ἀρμοδίων Ἀρχῶν; Στά σεμινάρια τοῦ κ. Καλογήρου ἐφαρμόζονται ἐπιστημονικές μέθοδοι, πού σάν τέτοιες χρήζουν ἀναγνώρισεως ἀπό τούς ἀρμοδίους φορεῖς, ἢ διδάσκονται ἰδέες μεταφυσικοῦ καί φιλοσοφικοῦ χαρακτήρα, ὥστε νά καλύπτονται ἀπό τά περί θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καί διακίνησεως ἰδεῶν "νομοθετήματα" τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως;

- Μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς "τυχαῖο ἀνθρώπινο γεγονός" ἕνας θάνατος συνανθρώπου μας, ὁ ὁποῖος ἐπλήρωσε 600 Εὐρώ, γιά τό συγκεκριμένο σεμινάριο, ὅταν σύμφωνα μέ τά δημοσιεύματα αὐτόπτη μάρτυρα δημοσιογράφου ὁ κ. Καλογήρου καί ἡ γυναίκα του «προέτρεπαν (τά 150 ἄτομα) νά τά ...δώσουν

όλα, νά πηδήξουν όσο ψηλότερα μπορούν, νά ζητωκραυγάσουν.. Μέ λίγα λόγια τούς "ντοπαρίζε"» (έφημ. Espresso 5.11.2003);

- Άληθεύει άραγε αυτό πού ύποστηρίζει ό ίδιος δημοσιογράφος ότι: "Μόλις τούς είπα πώς έρχεται τό τηλεοπτικό συνεργείο, ό ίδιος καί ή γυναίκα του μου ζητοῦσαν νά μή δώσω τό θέμα γιά νά μήν πληγεῖ ή έπιχείρησή τους"; Άσφαλώς είναι πολύ δύσκολο νά πιστέψει κανείς μιά τέτοια τοποθέτηση. Γιατί όμως ό κ. Καλογήρου δέν άντέδρασε σ' αυτή τήν βαρεία μομφή;

- Επάνυμη κυρία, πού "δοκίμασε" ή ίδια τίς δυνατότητες τής "Δυναμικής τής Έπιτυχίας" πρό διετίας, έδήλωσε στόν Τύπο ότι: "Ήμουν σέ πολύ εύάλωτη θέση, καθώς ήμουν έννέα μηνών έγκυος, έτοιμόγεννη. Πάτησε ό έν λόγω κύριος στήν ανάγκη μου νά ξεπεράσω τό φόβο του τοκετού. Έτσι έγινε τό κακό καί σέ μένα... Μπορώ νά καταλάβω τί συνέβη στόν άνθρωπο πού χάθηκε, γιατί πρόκειται γιά ένα είδος ντοπαρίσματος. Όλη ή ομάδα του κυρίου Καλογήρου σέ βάζει σέ μιά πολύ έντονη ψυχολογική καί οργανική κατάσταση. Δημιουργείται μεγάλη ένταση στόν οργανισμό καί γίνεται ή λεγόμενη πυροβασία. Έγώ δέν τό άντεξα. Δοκίμασα νά περπατήσω στά κάθουνα. Πήγα κατευθείαν στό νοσοκομείο. Άπό τήν πίσω πόρτα του Ύγεία πέρασα στό Μητέρα καί μπήκα κατευθείαν στόν τοκετό".

Τό δημοσίευμα αυτό είναι δυνατόν νά άποδοθεῖ σέ έναν "έπαγγελματικό άνταγωνισμό", ό όποιος "προσπαθεῖ νά έκμεταλλευθεῖ ένα τυχαῖο ανθρώπινο γεγονός μέ ψέματα, ανακρίβειες καί κακοπιστία, γιά νά άποκομίσει ίδια όφέλη"; Γιατί δέν υπήρξε μιά διάψευση καί γι' αυτό;

Ένα γενικό άκροτελεύτιο έρώτημα:

Έχει λεχθεῖ καί γραφτεῖ από πολλούς ειδικούς, αλλά καί από διεθνείς οργανισμούς ότι ή δραστηριότητα μερικῶν σεκτῶν άποτελεῖ άπειλή γιά τήν ανθρώπινη προσωπικότητα, αλλά καί γιά τό κοινωνικό σύνολο. Σύμφωνα μέ τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ψήφισμα 29.2.1996, παράγρ. Ε) μερικές άπ' αυτές τίς ομάδες δραστηριοποιούνται άσκώντας παρανομα τήν ιατρική.

Στή χώρα μας λειτουργεῖ πλῆθος τέτοιων ομάδων, αλλά καί μεμονωμένα πρόσωπα πού ύπόσχονται λύση κάθε προβλήματος καί θεραπεία "πάσης νόσου". Λίγες είναι οἱ περιπτώσεις στίς όποιες υπήρξε αὐτεπάγγελτη εισαγγελική παρέμβαση ή ποινική δίωξη. Πολλά όμως κρούσματα έκμεταλλεύσεως πολιτῶν καταγράφονται συχνά στόν Τύπο, συνήθως "κατόπιν έορτής".

Έπειτα είναι γνωστό πόσο εύκολα καί γρήγορα ό Έλληνας, λημονεῖ άκόμη καί πολύ σημαντικά γεγονότα. Ποίος θυμάται, φερεπειν, τίς χονδροειδείς διαφεύσεις τῶν ποικίλων μελλοντολόγων στό τέλος τής Χιλιετίας, ώστε νά προφυλαχθεῖ σήμερα από τίς νέες έξαγγελίες τους; Ποίος θυμάται πιά στίς ομαδικές αυτοκτονίες όπαδῶν αἱρέσεων καί παραθηρησκευτικῶν ομάδων σέ διάφορες χῶρες ή τίς δραματικές περιπτώσεις θυμάτων πού κατά καιρούς καταγράφονται στόν Έλληνικό Τύπο; Ποίος θυμάται τά φρικτά έγκλήματα τῶν νεοσατανιστῶν, ή τίς ομαδικές πολυάνθρωπες αυτοκτονίες ανά τόν κόσμο; Ποίος άκόμη θυμάται τούς γραφικούς "χιλιαστές" όταν προανήγγελναν τό τέλος του κόσμου γιά τόν Όκτώβριο του 1975, ή τούς Πεντηκοστιανούς μέ τήν άπειλή τής λεγόμενης "άρπαγής" κατά τήν δεκαετία του '90;

Πάνω σ' αυτή τήν λημονιά επενδύουν οἱ "έμποροι τής κάλπικης έλπίδας" καί οἱ "διακινητές ιδεῶν". Καί όμως, πολλοί όπαδοί αυτῶν τῶν ομάδων έξακολουθοῦν νά παραμένουν έγκλωδισμένοι από φόβο ή φανατισμό μέσα σέ τέτοιες επικίνδυνες ομάδες, ενώ νέοι άνύποπτοι καί άκατάρτιστοι όπαδοί έντάσσονται σ' αυτές γιά νά "λύσουν όλα τά προβλήματά" τους, άγνωώντας τό "άμαρτωλό" παρελθόν τῶν ομάδων αυτῶν.

Τό είπαμε καί παραπάνω ότι είναι ανάγκη κάποιος νά προστατέψει τά έννομα αγαθά, τά ανθρώπινα δικαιώματα, τήν ζωή, τήν αξιοπρέπεια, καί τήν περιουσία τῶν Έλλήνων πολιτῶν καί νά θέσει μερικούς νόμους καί κανόνες.

Υπάρχουν μερικές ομάδες πού ή δραστηριότητά τους παρουσιάζει χαρακτηριστικά παρανομίας καί επικινδυνότητας. Σέ τέτοιες περιπτώσεις ή Έκκλησία, μέσα στά πλαίσια πού Της δίνουν τό Σύνταγμα καί οἱ Νόμοι του Κράτους, έπιτελεῖ τό καθήκον Της, έννημερώνοντας τό Όρθόδοξο Πλήρωμα καί άγκαλιάζοντας μέ στοργή τά θύματα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τής παραθηρησκείας, αλλά καί τίς οικογένειές τους, προκειμένου νά θεραπεύσει ή νά άπαλύνει βαθειές καί ένίστε άθεράπευτες κοινωνικές πληγές. Πέραν τούτου όμως, ή Έκκλησία δέν έχει άλλη δυνατότητα οὔτε τό δικαίωμα παρεμβάσεως. Γι' αυτό ή Έλληνική Πολιτεία δέν μπορεί πλέον νά άρνεῖται νά αναγνωρίζει καί τόν κοινωνικό χαρακτήρα του προβλήματος καί νά ακολουθησει καί στόν τομέα αυτό τό παράδειγμα τῶν άλλων χωρῶν τής Ένωμένης Ευρώπης. Υπάρχουν τά Ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καί οἱ Συστάσεις του Συμβουλίου Υπουργῶν τής Ευρώπης, που καλοῦν σέ λήψη μέτρων καί έχουν συσταθεῖ Άρμόδιες Κρατικές Έπιτροπές σέ άλλες Ευρωπαϊκές χῶρες. Μέ τόν τρόπο αυτό ή Πο-

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΑ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΑ ΕΔΑΦΙΑ

του π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου (†)*

Υπάρχουν δυσνόητα Γραφικά εδάφια, τά ὁποῖα διαστρελώνουν οἱ αἰρετικοί, μέ ἀποτέλεσμα νά ὀδηγοῦν στήν ἀπώλεια (Β΄ Πέτρ. β΄ 1, γ΄ 16). Γι' αὐτό τό λόγο πρέπει νά ἀναφέρουμε τήν ἐρμηνεία πού δίνει ἡ Ἐκκλησία (Α΄ Τιμ. γ΄ 15) στά εδάφια αὐτά.

1. «Κύριος ἔκτισέ με ἀρχήν ὁδῶν αὐτοῦ» (Παροιμ. η΄ 22).

Τό εἶδος μᾶς λέγει πῶς μέ τή σάρκωση τῆς Σοφίας, δηλαδή τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ (Παροιμ. θ΄ 1. Ἰω. α΄ 14. Α΄ Κορ. α΄ 24), ἀνοίχθηκε γιά τά «ἔργα τοῦ Θεοῦ», δηλαδή γιά τούς ἀνθρώπους καί γιά ὁλόκληρη τή δημιουργία, νέα ὁδός σωτηρίας (Ἰω. ιδ΄ 6). Τό «ἔκτισέ με» δέν ἀναφέρεται συνεισφέροντα στήν προαιώνια ὑπαρξη τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀλλά στή σάρκωσή Του καί ἀντιδιαστέλλεται ἀπό τό «γεννᾶ με» (Παροιμ. η΄ 25), δηλαδή πρὸς τήν προαιώνια γέννηση τοῦ Υἱοῦ (πρὸβλ. Ἰω. α΄ 1, 14, Φιλιπ. β΄ 7, Ἐβρ. α΄ 1-2).

Καί ἄλλα εδάφια τῆς Γραφῆς ἔχουν παρόμοια σημασία: «ἄς γνωρίζουν λοιπόν καλά ὅλοι οἱ Ἰσραηλίται, ὅτι ὁ Θεός "ἐποίησεν" καί Κύριον καί Χριστόν τοῦτον τόν Ἰησοῦν, τόν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε» (Πραξ. β΄ 36). Τό «ἐποίησε» ἀναφέρεται πάλι «στούς λόγους τοῦ σωτηριώδους θεοῦ σχεδίου», ὅχι στήν ἀναρχο γέννηση τοῦ Υἱοῦ, γι' αὐτό καί χρησιμοποιεῖται ἡ δεικτική ἀντωνυμία, «τοῦτον τόν Ἰησοῦν» (Μ. Βασιλ.). Ὁ Θεός προσέφερε σ' Αὐτόν τήν ἐξουσία καί τή δεσποτεία «ἐπὶ πάντων» (Ματθ. κη΄ 18, Α΄ Κορ. ε΄ 27. Πρὸβλ. Δαν. ζ΄ 13-14), γιατί ὡς ἄνθρωπος ὁ Χριστός δέν τήν εἶχε ἦταν «μικρότερος καί ἀπό τούς ἀγγέλους» (Ψαλμ. η΄ 6. Ἐβρ. β΄ 7-9).

2. «Ὁ Πατήρ μου μείζων μου ἐστὶ» (Ἰω. ιδ΄ 28).

Τό «μείζων» μπορεῖ νά σημαίνει διαφορὰ στή δύναμη, στή σοφία, στό ἀξίωμα, στόν ὄγκο, στό χρό-

νο, στήν οὐσία, ἀλλά καί στήν αἰτία. Ὁ Πατήρ δέν εἶναι μεγαλύτερος ἀπό τόν Υἱό στή δύναμη ἢ στή σοφία, γιατί ὁ Υἱός εἶναι «Θεοῦ δύναμις καί Θεοῦ σοφία» (Α΄ Κορ. α΄ 24).

Δέν μπορεῖ πάλι νά εἶναι μεγαλύτερος στό ἀξίωμα ἢ στήν τιμή, γιατί τοποθετεῖται στό δεξιὰ τοῦ Θεοῦ (Ψαλμ. ρθ΄ 1, Ἐβρ. α΄ 3) τό «δεξιόν» δέν ἐκλαμβάνεται σωματικά, σάν ὁ Θεός νά ἔχει «δεξιὰ» καί «ἀριστερά», οὔτε σημαίνει «χαμηλότερο τόπο», ἀλλά σχέση ἰσότητος (πρὸβλ. Ψαλμ. μδ΄ 7. Ματθ. ιστ΄ 27. Πραξ. β΄ 34. Ἐβρ. α΄ 8, ιδ΄ 2. Ἀποκ. ια΄ 15, κβ΄ 3-4, ε΄ 13).

Τό νά ὑποστηρίξει βέβαια κανεὶς πῶς ὁ Πατήρ εἶναι μεγαλύτερος ἀπό τόν Υἱό στόν ὄγκο, τοῦτο καταντᾶει γελοῖο.

Ἀλλά οὔτε καί στό χρόνο ὁ Πατήρ εἶναι μεγαλύτερος, γιατί διά τοῦ Υἱοῦ δημιουργήθησαν οἱ αἰῶνες (Ἐβρ. α΄ 2) καί ὁ Υἱός ὑπῆρχε «ἐν ἀρχῇ» (Ἰω. α΄ 1), ἦταν δηλαδή ἀναρχος καί προαιώνιος (Παροιμ. η΄ 30. Ἐβρ. ζ΄ 3. Ἀποκ. α΄ 17-18, κβ΄ 12-13).

Βέβαια θά μπορούσαμε νά ποῦμε πῶς τό «μείζων» δέν ἀναφέρεται στίς σχέσεις μεταξύ τῶν δύο θείων ὑποστάσεων, ἀλλά μεταξύ τοῦ Πατρός καί τῆς ἀνθρώπινης φύσης τοῦ Υἱοῦ, ἀλλά, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, τοῦτο θά ἦταν μέν ἀληθινόν, ὅμως ὄχι σπουδαῖο, διότι «τί τό θαυμαστόν, ἐάν ὁ Θεός εἶναι ἀνώτερος τοῦ ἀνθρώπου».

Τό «μείζων», κηρύττει ἡ Ἐκκλησία (Α΄ Τιμ. γ΄ 15) δέν εἶναι μόνο του στή Γραφή ἐκεῖ βρισκόμεν καί τό «ἐν ἐμοῖν» (Ἰω. ι΄ 30), πράγμα γιά τό ὁποῖο οἱ Ἰουδαῖοι ἐπεχείρησαν νά λιθοβολήσουν τόν Χριστό, ἐπειδή ὀρθά τό ἐξέλαβαν πῶς σημαίνει ἰσότητα πρὸς τόν Πατέρα (Ἰω. ι΄ 29-33, Πρὸβλ. Φιλιπ. β΄ 6).

«Πῶς λοιπόν θά συμβιβάσθουν τά ἀσυμβίβαστα; Διότι εἶναι ἀδύνατον τό αὐτό πρᾶγμα νά εἶναι μεγαλύτερον ἐνός ἄλλου καί ταυτοχρόνως ἴσον ἢ μήπως γίνεται φανερόν, ὅτι τό μέν "μείζων" ἀναφέρεται εἰς τό ὅτι εἶναι αἴτιος, τό δέ "ἴσος" εἰς τήν φύ-

* Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίον του «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».

λίτεια καθορίζει ποιοί ἀσκοῦν ἐπιστήμη καί ποιοί φοροῦν "ἐπιστημονικοφανές" προσωπεῖο, μέ τό ὁποῖο ἐκμεταλλεύονται τόν πόνο καί τήν ἄγνοια τῶν συνανθρώπων μας, προσπατεύοντας ἔτσι κάθε ἀνύποπτο πολίτη.

Εἶναι λοιπόν, ἐπείγουσα ἀνάγκη νά ἀναλάβει καί ἡ Ἑλληνική Πολιτεία ἀρμοδίως τίς εὐθύνες τῆς προτοῦ ἢ κατάστασης ἐκτραπεί σέ πραγματική ἀπειλή.

(Τέλος)

σιν; Ἐγὼ παραδέχομαι καὶ τοῦτο διὰ τὴν πολλὴν μου καλοπιστίαν» (Γρηγ. Θεολ.).

Τὸ «μείζων» ἀναφέρεται στὴν ὑπεροχὴ ὡς πρὸς τὴν τάξη, ὄχι ὡς πρὸς τὴν οὐσία. Βασίζεται στὸ γεγονός ὅτι ὁ Πατὴρ, μὲ τὴν προαιώνια γέννηση τοῦ Υἱοῦ, μεταδίδει σ' Αὐτόν τὴν κοινὴ θεία οὐσία. Διαφορετικά, ἂν ποῦμε πὼς ὑπάρχει διαφορὰ οὐσίας, τότε ἀρνούμεθα στὸν Πατέρα τὴν ἴδια τὴν Πατρότητα, ἀφοῦ ὁ φερόμενος πλέον ὡς υἱὸς δὲν εἶναι τῆς ἴδιας οὐσίας μὲ τὸν Πατέρα «τὸ ἀλλότριον τῆς οὐσίας καταργεῖ τὴν φυσικὴν συνάφειαν» (Μ. Βασιλ.).

«Ὅταν λοιπὸν ἀκούσωμεν ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι ἀρχικὴ αἰτία καὶ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Υἱόν, ἅς ἐννοήσωμεν ὅτι εἶναι κατὰ τὴν αἰτίαν. Καὶ ὅπως δὲν λέγομεν ὅτι εἶναι ἀπὸ ἄλλην οὐσίαν ἢ φωτιά καὶ ἀπὸ ἄλλην τὸ φῶς, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δὲν εἶναι δυνατόν νά εἰποῦμεν ὅτι ἀπὸ ἄλλην οὐσίαν εἶναι ὁ Πατὴρ καὶ ἀπὸ ἄλλην οὐσίαν εἶναι ὁ Υἱός, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἀπὸ μίαν καὶ τὴν ἴδιαν οὐσίαν» (Ἰω. Δαμασκ.).

3. «Πρωτότοκος πάσης κτίσεως».

Εἶναι «πρωτότοκος» μὲ τὴν ἔννοια τοῦ «κτίστου» καὶ συγχρόνως τοῦ «ἀναδημιουργοῦ» τῆς κτίσεως: «ἐπειδὴ δι' Αὐτοῦ δημιουργήθησαν τὰ πάντα... καὶ Αὐτός εἶναι Κεφαλὴ τοῦ σώματος, δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἡ ἀρχή, ὁ «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν», διὰ νά γίνει Αὐτός ὁ πρῶτος εἰς ὅλα, διότι εἰς Αὐτόν εὐαρεστήθηκε νά κατοικήσει ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ καὶ δι' Αὐτοῦ νά συμφιλώσῃ μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ Του τὰ πάντα... Τώρα ὁ Θεὸς μὲ τὸ σὰρκινον σῶμα τοῦ Χριστοῦ οἰκίσθησε διὰ τοῦ θανάτου Του, διὰ νά σᾶς παρουσιάσῃ ἐνώπιόν Του ἁγίους...» (Κολ. α' 16-22).

Ἐάν τὸ «πρωτότοκος» τὸ ἀναφέρουμε στὴ θεία φύση τοῦ Χριστοῦ, τότε εἶναι «πρωτότοκος» μὲ τὴν ἔννοια τοῦ Ὑψίστου, τοῦ Δημιουργοῦ ὁλοκλήρου τῆς κτίσεως (πρβλ. Ἔξοδ. δ' 22. Ψαλμ. πη' 28). Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια ὁ Υἱὸς εἶναι ἡ «ἀρχή», δηλαδή ἡ αἰτία καὶ ἡ πηγὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ (Ἀποκ. γ' 14).

Ἐάν τὸ «πρωτότοκος» τὸ ἀποδώσουμε στὴν ἀνθρώπινη φύση Του, τότε εἶναι πρωτότοκος μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἀναδημιουργοῦ, τοῦ ἀνακαινιστοῦ ὁλοκλήρου τῆς δημιουργίας. Γι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζεται «ἀπαρχή» (Α' Κορ. ιε' 22-23), «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν» (Κολ. α' 18. Ἀποκ. α' 5), «πρωτότοκος μεταξύ πολλῶν ἀδελφῶν» (Ρωμ. η' 29. Πρβλ. καὶ Ρωμ. η' 21). Μὲ τὴ σάρκωσή Του, τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάσταση, «συνεφιλώσῃ μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ Του τὰ πάντα» καὶ ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὴν υιοθεσία (Ἰω. α' 12. Γαλ. γ' 26. Α' Ἰω. γ' 2. Πρβλ. καὶ Ρωμ. η' 11-17).

4. «Ἴνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν» (Ἰω. ιζ' 3)

Ἡ φράση «τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν» δὲν ἀποκλείει τὴν Θεότητα τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀντιπαραθέτει στοὺς ἀνύπαρκτους καὶ ὀνομαζόμενους θεοὺς, γι' αὐτὸ καὶ συνεχίζει: «καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν» (Ἰω. ιζ' 3).

Ἐξ ἄλλου ἡ φράση «ἀληθινὸς Θεός» ἀναφέρεται «εἰς ὅλην τὴν Θεότητα» (Γρηγ. Θεολ.) καὶ ἐπομένως στὸν Τριαδικὸ Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ προφήτης λέγει γιὰ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ: «Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν... ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη» (Βαρ. γ' 36-38).

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς «ὁ ἀληθινὸς Θεός» εἶναι ὁ Γιαχβέ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (πρβλ. Ἦσ. ξε' 16, κατὰ τοὺς Ο'), δηλαδή ὁ Τριαδικὸς Θεός ὄχι μόνον ὁ Πατὴρ, ἀλλὰ καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη μιλώντας γιὰ τὸν Υἱὸ ὑπογραμμίζει: «Αὐτός εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος» (Α' Ἰω. ε' 20) «ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός» (Ἀποκ. γ' 7), «ταῦτα λέγει ὁ Ἀμήν» (Ἀποκ. γ' 14).

Ὁ Υἱὸς λοιπὸν, ὡς πρὸς τὴ φύση δὲν εἶναι «ἄλλος Θεός», ἀλλὰ «ἐν» μετὰ τοῦ Πατρὸς (Ἰω. ι' 30) γι' αὐτὸ καὶ χαρακτηρίζεται μὲ τὸ κοινὸ Τριαδικὸ ὄνομα Κύριος (Γιαχβέ) καὶ Θεός (πρβλ. Ψαλμ. ξη' 18-19. Ἐφεσ. δ' 7-10. Ἰω. κ' 28).

Τὸ ὅτι ἡ λέξις «μόνος» δὲν ἀποκλείει τὴν Θεότητα τοῦ Υἱοῦ, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ παράλληλο ἐδάφιο: «Διότι ἂν καὶ εἶναι λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς... ἀλλ' εἰς ἡμᾶς εἶναι εἷς Θεός ὁ Πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα... καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα...» (Α' Κορ. η' 5-6).

Καὶ ἐδῶ τὸ «εἷς» ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τοὺς λεγόμενους θεοὺς καὶ δὲν ἀποκλείει τὸν Υἱὸ, πού εἶναι «ὁ ἀληθινὸς Θεός» (Α' Ἰω. ε' 20). Ἐάν τὸ «εἷς» λεγόταν κατ' ἀντιδιαστολή πρὸς τὸν Υἱὸ, τότε καὶ ὁ Πατὴρ δὲν θά ἦταν Κύριος (Γιαχβέ), ἀφοῦ τὸ ἐδάφιο μᾶς λέγει πὼς ὑπάρχει μόνο «εἷς Κύριος», ὁ Ἰησοῦς Χριστός! (Α' Κορ. η' 6).

5. «Οὐδεὶς γινώσκει... οὐδὲ ὁ Υἱός» (Μάρκ. ιγ' 32)

Καὶ μ' αὐτὸ τὸ ἐδάφιο πιστοποιεῖται ἡ ἀτέλεια τῆς ἀνθρώπινης φύσεως πού προσέλαβε ὁ Χριστός (πρβλ. Λουκ. β' 52). Δὲν ἦταν φαινομενικὰ ἄνθρωπος, ἀλλὰ πραγματικά ὅλα τὰ δικά μας τὰ ἔκανε δικά Του, ὥστε νά μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴ φθορά.

Ἄν λοιπὸν διαιρέσουμε θεωρητικὰ αὐτὰ πού ἀληθινὰ εἶναι ἀχώριστα, τὴν ἀνθρώπινη φύση ἀπὸ τὴ θεία, τότε ἡ ἀνθρώπινη φύση θά ἔμενε μέσα στὴν ἄγνοια. «Ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ἔννοιαν μὲ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΑΣ

του πρωτοπρ. π. Γεωργίου Μεταλληνού

Μελετώντας τή φαινομενολογία τῆς ἀρχαιολατρίας σήμερα, διαπιστώνουμε ὅτι δέν πρόκειται γιά αὐθεντική στροφή στήν ἑλληνική ἀρχαιότητα, τήν προχριστιανική, οὔτε καί στήν ἀρχαία θρησκεία. Ὁ βαθύτερος στόχος δέν φαίνεται νά εἶναι ἡ ἐπιστροφή στήν ἑλληνικότητα ἀλλά ἡ καταστροφή τῆς χριστιανικότητας, πού ταυτίζεται μέ μιάν αὐτόματη ἐπιστροφή στούς Ἀρχαίους. Δέν διαπιστώνεται, δηλαδή, ἀληθινή ἐσωτερική σχέση τῶν ἀρχαιολατρῶν μας μέ τούς Ἀρχαίους. Λείπει σ' αὐτούς ἡ *λυτρωτική ζήτηση τῶν Ἀρχαίων* ἢ «ζήτησις τῆς Ἀληθείας», πού τούς ὀδήγησε στόν Χριστό ὡς «ἐνσαρκη Παναλήθεια». Ὁ χωρισμός, ἐξ ἄλλου, Χριστιανισμοῦ-Ἑλληνισμοῦ σήμερα εἶναι ἀδύνατος καί γι' αὐτό ἀδιανόητος. Ἄν κανεῖς εἶναι ἀληθινά Ἕλληνας, θά εἶναι καί Χριστιανός Ὁρθόδοξος. Διότι ἑλληνικά χεῖλη διακήρυξαν ἀπό αἰῶνων «Εὐρομεν τήν ἀλήθειαν», «Εὐρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες» (Θ. Λειτουργία). Χριστιανισμός καί Ἑλληνισμός, μέσα ἀπό τήν ἀγιοπατερική συνείδηση, ἔγιναν μεγέθη «ἀσύγχυτα καί ἀδιαίρετα».

Ἐνῶ, λοιπόν, οἱ σημερινοί ἀρχαιολάτρες νομίζουν ὅτι προσφέρουν ὑπηρεσία στόν Ἑλληνισμό, κατ' οὐσίαν τόν πτωχαίνουν! Αὐτός δηλαδή πού ζημιώνεται τελικά μέ τέτοιες κινήσεις εἶναι ὁ Ἑλληνισμός. Διότι χάνει τήν ψυχή καί τήν δύναμή του. Μένει ἐγκλωβισμένος στόν «οὐμανισμό», ἐνῶ ἡ Ὁρθοδοξία τόν ἔχει ἀνεβάσει στά ὄρια τοῦ *Θεανθρωπισμοῦ*. Στόν Χριστιανικό Ἑλληνισμό τό ἀνθρωπολογικό πρότυπο δέν εἶναι ὁ «καλός ἀγαθός» ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Θε-ἄνθρωπος-Χριστός. Ἰδανικό δέν εἶναι ὁ ἐνάρετος

ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος-«Θεός κατὰ χάριν», ὁ Ἅγιος.

Βέβαια, τίς ἀρχαιολατρικές τάσεις σήμερα ἐπηρεάζει σημαντικά καί τό εὐρωπαϊκό σύνδρομο. Ἡ Εὐρώπη -καί ἡ Νέα Τάξη ὡς προέκτασή της- δέν μᾶς θέλουν Ὁρθόδοξους, διότι ὁ πολιτισμός τῆς Ἑλληνορθοδοξίας ἀναιρεῖ τήν μετακαρλομάγνια Εὐρώπη τῆς ἀλλοτριώσεως. Μᾶς θέλουν -ἐπιφανειακά- τοῦλάχιστον ὡς «ἀρχαίους». Βέβαια, ἡ εὐρωπαϊκή ἀντίληψη περὶ ἀρχαιότητος, χαλκευμένη στήν Ἀναγέννηση, δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τήν ἑλληνική ἀρχαιότητα. Ἡ Ὁρθοδοξία σώζει τήν ἱστορική ἑλληνικότητα ὁλόκληρη. Γι' αὐτό *ἱστορικά* Ἕλληνας εἶναι κατ' ἐξοχήν ὁ Ὁρθόδοξος, ὁ ὁποῖος σώζει ὁλόκληρον τόν διαχρονικό Ἑλληνισμό μέσα του. Μετά τό 1821 ἢ τό 1830 (ἴδρυση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους) Ἕλληνας μπορεῖ νά εἶναι *νομικά* (=κατά Νόμον) κάθε ἄνθρωπος πού πληροῖ τίς νομικές προϋποθέσεις. *Πνευματικά* Ἕλληνας ὅμως μόνο ὁ πατερικά Ὁρθόδοξος μπορεῖ νά εἶναι. Μόνο, λοιπόν, ὁ Ὁρθόδοξος μπορεῖ νά δώσει αὐθεντική μαρτυρία γιά τήν ἑλληνικότητα στόν κόσμο. Ὁ ἐκδυτικισμένος ἢ ἐκφραγχευμένος Ἕλληνας (ἐδῶ ἀνήκει καί ὁ μαρξιστής Ἕλληνας, διότι καί αὐτός δυτικογενής εἶναι· ὁ μαρξισμός εἶναι ἡ κορύφωση τοῦ δυτικοῦ πνεύματος) δέν μπορεῖ νά ἐκπροσωπήσει αὐθεντικά τήν Ἑλληνικότητα, ἀλλά μόνο μερικά.

Ἡ ἀρχαιομανία τῆς ἐποχῆς μας, περαιτέρω, οὔτε ἀναβίωση τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς θρησκείας εἶναι. Ἡ ἐπιστροφή στήν ἀρχαία θρησκεία δέν εἶναι δυνατή, διότι εἶναι ἀδύνατο νά ξεπεραθεῖ τό στρῶμα, πού

τόν Θεόν Λόγον» ἢ ἀνθρώπινη φύση «οὔτε δούλη ἦταν, οὔτε ἀγνοοῦσε» (Ἰω. Δαμασκ.).

Θά ἦταν ὅμως μεγάλη ἀφέλεια νά ποῦμε πῶς ὁ Υἱός, μέ τή θεία φύση Του, δέν ἐγνώριζε μέ ἀκριβεία τό χρόνο τῆς δευτέρας παρουσίας, «τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ τὴν ὥραν» (Μάρκ. ιγ' 32). Ὁ Δημιουργός τοῦ σύμπαντος (Ἰω. α' 2. Κολ. α' 16. Ἀποκ. γ' 14), Ἐκεῖνος πού δημιούργησε καί τούς αἰῶνες (Ἐβρ. α' 2), πού εἶναι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ (Α' Κορ. α' 24) καί γνωρίζει τά πάντα (Ἰω. β' 24, ιστ' 30, κα' 17) καί μάλιστα τόν ἴδιο τόν Πατέρα (Ματθ. ια' 27. Ἰω. ι' 15), Αὐτός, στόν ὁποῖον ἀνήγκουν «πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ» (Ἰω. γ' 35,

ιγ' 3, ιστ' 15, ιζ' 10), πῶς μποροῦσε νά μή γνωρίζει τόν χρόνο τῆς δευτέρας παρουσίας Του;

Ἡ ἀγία Γραφή μιλώντας γιά τή δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ ὑπογραμμίζει πῶς «ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἶναι γνωστή στόν Κύριο» (Ζαχ. ιδ' 7). Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς ἐδῶ ὁ ἐρχόμενος Κύριος (Παχβέ) εἶναι ὁ Υἱός (πρβλ. Ματθ. κδ' 4-30, κε' 31. Μάρκ. ιγ' 5-30. Λουκ. κα' 7-36).

Πράγματι, μόνον ὁ Τριαδικός Θεός (Παχβέ) γνωρίζει «τὴν ἡμέρα καί τὴν ὥρα» καί τά πάντα· Αὐτός εἶναι ὁ «ἐτάζων καρδίας καί δοκιμάζων νεφρούς» (Ἱερεμ. ια' 20. Πρβλ. Ἀποκ. β' 18, 23).

παρενέβαλαν ανάμεσα σ' αυτή και μās οι αιώνες, και μάλιστα ή χριστιανική παρουσία. Κάθε τέτοια προσπάθεια είναι πιά θλιβερή μίμηση και όχι βίωση. Μοιάζει με την προσπάθεια των Διαμαρτυρομένων να επανασυνδεθούν με τον πρώτο χριστιανικό αιώνα, κάνοντας ένα τεράστιο άλμα από τον 16^ο αιώνα προς τα πίσω. Τό αποτέλεσμα; Τό χάος των εκατοντάδων προτεσταντικών αιρέσεων, πού υπάρχουν σήμερα μόνο στις Η.Π.Α. Η προβαλλόμενη σήμερα από τους αρχαιολάτρεις θρησκεία όρθά έχει επισημανθεί, είναι μιά θρησκεία σημερινή, στά όρια της Πανθησκείας της Νέας Έποχής. Οι Έλληνες νεοπαγανιστές, μέσα από τίς αρχαίες θεότητες προσπαθούν να ικανοποιήσουν σύγχρονες αναζητήσεις, πού όμως διαφοροποιούνται ριζικά από εκείνες των αρχαίων προγόνων μας, όπως ήδη έλέχθη. Γίνεται, δηλαδή, προσαρμογή και όχι προσέγγιση. Τελικά καταλήγουν σέ ένα «εισαγόμενο νεοπαγανισμό». Έγινε δέ ήδη τό πρώτο παγκόσμιο συνέδριο των Έθνικων Θρησκείων. Τό ελληνικό πρότυπο, λοιπόν, προβάλλεται ως άλλοθι και οι παγανιστές μās το εισάγουν ως ελληνικό, ενώ δέν είναι. Είναι κάτι ανάλογο με την αποδοχή του ονόματος *Γραικία* και *Γραικός*, πού καθιέρωσε για την Έλληνική Όρθόδοξη Άνατολή ο Καρλομάγνος. Έμεις τό κατανοούμε ως *Ελλάδα* και *Έλληνες*, ενώ εκείνος τά χρησιμοποιούσε με την έννοια της άλλοτριώσεως και της νοθείας (Νόθοι Ρωμαίοι, αίρετικοί).

Τό πίο επικίνδυνο δέ είναι ότι οι αρχαιολάτρεις μας μεταδίδουν μιά ελληνική «θεολογία» φανταστική, αληθινά δηλαδή *ειδωλολατρική, κατασκευασμένη* κατά την καρδιά τους: Οι «θεοί» παρουσιάζονται ως ιστορικά πρόσωπα, πού με συνεχείς μετενσαρκώσεις έγιναν θεοί. Πρόκειται στην ουσία για ανάμειξη θρησκευμάτων κατά τό πνεύμα της Πανθησκείας. Κάποιοι μιλούν για «νείαιο κοσμικό θείο» («Έν τό πάν»-όλισμός). Η όλιστική δέ θεώρηση του κόσμου οδηγεί στην θεοποίηση της φύσεως (πανθεϊσμός). Όρθά ο π. Άρσένιος Βλιαγκόφτης παρατηρεί: «Σαφώς εξάγεται από τή μελέτη των κειμένων της νεο-ειδωλολατρίας ο "νεοεποχίτικος" χαρακτήρας των ρευμάτων αυτών, δηλαδή ή "νεοεποχίτικη" έκδοχή περί Θεού, κόσμου και ανθρώπου, ή άλλως ή καθαρά αποκρυσταλλική δοξασία της "όλιστικής θεωρήσεως του κόσμου", ή δοξασία της "μετενσαρκώσεως ή μετεμψυχώσεως" ή της "έκσωμάτωσης" (δηλαδή πνευματιστικής και απόκρυφης δοξασίας περί έξωσωματικών έμπειριών (*Διίπετες*, τ. 4, σ. 25) και ή σύγχρονη θέση του αποκρυσταλλισμού-νεοσατανισμού, ότι δέν υπάρχει διαφορά μεταξύ καλού και κακού (*Διίπετες*, τ. 4, σ. 29 έ.). Νομίζω -καταλήγει- ότι ή νεο-

ειδωλολατρία είναι μιά επί πλέον επινόηση της "Νέας Έποχής", μιά ακόμη εμπορεύσιμη δυνατότητα, πού γίνεται ιδιαίτερα επικίνδυνη για τον αποπροσανατολισμό των νέων μας» (Στή μελέτη του, «Τό Πανθησκειακό όραμα-εφιάλης της Νέας Έποχής», περ. *Διάλογος*, 1998). Στο ίδιο περιοδικό βρίσκεται και ή εξ ίσου σημαντική μελέτη του π. Κυριακού Τσουρού, «Η αρχαιολατρία ως "άτραπός" της "Νέας Έποχής"», σέ συνέχειες, 1998-1999). Γι' αυτό είπαμε παραπάνω ότι πρόκειται τελικά για μείωση και δυσφήμιση του Έλληνισμού και πλήγμα εναντίον του.

Έξ άλλου, ή αναφορά τους στον Χριστιανισμό, έστω και «θετική», νοθεύει την χριστιανικότητα, διότι προβάλλει ένα χαλκευμένο-φανταστικό Χριστιανισμό, πού ουδέμια σχέση έχει με τον Χριστιανισμό των Πατέρων ήμών, την Όρθοδοξία. Άπλως γίνεται (κατάφωρη) χρήση του Χριστιανισμού για την έξυπνότητα των νεο-ειδωλολατρικών-νεοεποχικών στόχων. Η ανάμειξη, μάλιστα, του Χριστιανισμού στά νεοειδωλολατρικά σχέδια βοηθεί στην διάβρωση του λαού, ιδίως των Νέων. Παραπλανάται, έξ άλλου, ή κοινή γνώμη, όπως φαίνεται και από τά αίτήματά τους. Μένουμε στά σημαντικότερα, πού άπευθύνονται στην Πολιτική μας Ήγεσία (*Διακήρυξη* 23.6.1996): «Τό κράτος να μην ιδρύει ούτε να συντηρεί Θεολογικές Σχολές οιαδήποτε δόγματος - Να μη διδάσκεται στά δημόσια σχολεία μάθημα Θρησκευτικών - Να μη γίνονται ούτε πρωινή προσευχή, ούτε άλλες θρησκευτικές τελετές σέ σχολεία και στρατόπεδα - Να επιτραπεί ή καύση μετά θάνατον για όσους τό επιθυμούν - Να μην αναγράφεται θρήσκευμα στην άστυνομική ταυτότητα - Να μη μεταδίδονται θρησκευτικές τελετές από τά κρατικά μέσα μαζικής ενημέρωσης - Να μην υπάρχουν θρησκευτικές άργιες - Να αλλάξει ή σημαία, ώστε να μη φέρει κανένα θρησκευτικό σύμβολο». Και όλα αυτά χωρίς να έρωτηθεί ο Έλληνικός Λαός (με δημοψήφισμα). Πρόκειται, λοιπόν, για *κραυγαλέα περίπτωση ολοκληρωτικής θρασυδειλίας, τουλάχιστον!*

Η νεοειδωλολατρία, έξ άλλου, διεισδύει επικίνδυνα σέ διάφορα κινήματα: φεμινιστικά, πολιτιστικά, οικολογικά κ.λπ. Οι συνέπειες είναι καταστροφικές για τον κοινωνικό μας ιστό και τό Έθνος στο σύνολό του. Διότι: α) προσβάλλεται ή συνέχεια και συνοχή του πολιτισμού μας. β) Δηλητηριάζεται ή συλλογική συνείδησή μας. γ) Δημιουργείται χάος και παρατείνεται ο έθνικός διίσμός (διχασμός) μας με την προβολή άλλου Έλληνισμού, ξένου προς την παράδοσή μας. δ) Άνοιγόμεθα σέ δυτικές εισβολές - εισπηδήσεις (νεοεποχισμός - νεοπαγανισμός - νεοαποκρυ-

«ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ» Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ-ΜΑΓΟΥ

*υπό του μοναχού Ἀρσενίου Βλαγκόφτη,
Δρ Θεολ. - Πτ. Φιλολ.*

Τίς λεγόμενες έναλλακτικές θεραπείες μπορεί νά προσεγγίσει κάποιος από τήν επιστημονική-ιατρική πλευρά, αλλά καί από τήν πνευματική πλευρά, τήν πλευρά δηλαδή τῆς κοσμοθεωριακῆς των θεμελιώσεως, καί τῶν πνευματικῶν ἐπιπτώσεων πού ἐνδεχομένως ἔχει ἡ ἐνασχόληση μέ αὐτές.

Τήν **ιατρική πλευρά**, εἶναι ἄλλοι ἀρμοδιότεροι νά τήν πραγματευθοῦν. Ἐμεῖς θά ἀσχοληθοῦμε ἐδῶ -ὄσο μάς τό ἐπιτρέπει ὁ χῶρος- μέ τήν **πνευματική πλευρά**. Θά πρέπει πάντως νά ποῦμε ἐξ ἀρχῆς ὅτι καί ἀπό ἐπιστημονικῆς-ιατρικῆς πλευρᾶς οἱ έναλλακτικές θεραπείες δέν γίνονται ἀποδεκτές.

Ἡ ὀρολογία

Οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἔλεγαν «ἀρχή σοφίας ὀνομάτων ἐπίσκεψις». Δηλαδή, ἡ ἐξέταση τῆς ἐτυμολογίας καί ἡ ἐμβάθυνση στό νόημα τῶν λέξεων, εἶναι τό πρῶτο βῆμα γιά νά ἀποκτήσει κανεῖς ἐπιστημονική σοφία. Ἡ ὀρολογία πού θά χρησιμποιήσουμε, ὑποδηλώνει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο βλέπουμε τό θέμα μας. Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, ἀκολουθώντας καί ἐμεῖς τόν Ἱατρικό Σύλλογο Ἀθηνῶν, ἐπιλέγουμε ὡς ὀρθότερο τόν ὄρο **Ἀνορθόδοξες Θεραπευτικές Μέθο-**

δοι (ΑΝ.ΘΕ.Μ.) καί ὄχι τούς ὄρους **Ἐναλλακτικές ἢ Συμπληρωματικές Θεραπείες**, πού δέχονται αὐτοί πού τίς ἀσκοῦν· καί τοῦτο διότι οἱ ὄροι Ἐναλλακτικές ἢ Συμπληρωματικές Θεραπείες, ἤδη νομιμοποιοῦν αὐτές τίς μεθόδους.

Θά μπορούσε ἐπίσης, ἐκτός ἀπό τόν ὄρο Ἀνορθόδοξες Θεραπευτικές Μέθοδοι, πού χρησιμοποιοῦ ὁ Ἱατρικός Σύλλογος Ἀθηνῶν, νά χρησιμοποιηθεῖ ὁ ὄρος -ἐμεῖς τόν προτιμοῦμε- **Ἱατρική τῆς «Νέας Ἐποχῆς»**.

Μέ τόν ὄρο αὐτόν νοοῦμε ἕνα πλῆθος μεθόδων, οἱ πῶ γνωστές ἀπό τίς ὁποῖες εἶναι ἡ Ὀμοιοπαθητική, ὁ Βελονισμός, ἡ Ἰριδολογία, ἡ Ρεφλεξολογία, τό Ρεϊκι καί οἱ Βιοενεργειακές θεραπείες. Μπορεῖ ὅμως νά βρεῖ κανεῖς καί πῶ «ἐξωτικές θεραπείες», ὅπως τήν «Θεραπεία ἀπό τήν τέταρτη διάσταση» ἢ τήν «Βοτανική θεραπεία τῶν Ἰνδιάνων Χόποι» κ.ἄ. παρόμοια. Τά ἐξωτικά ὀνόματα κάποιων «θεραπειῶν» συνοδεύονται ἀπό τά νεοεποχίτικα ὀνόματα τῶν «θεραπευτῶν» (π.χ. Κίρκη, Ἰλάιρα, Νιζέττα, Ἐστοέλιο, κ.ἄ.). Ὅλες αὐτές οἱ μέθοδοι ἔχουν κοινό θεωρητικό ὑπόβαθρο ἀλλά καί κοινές πρακτικές, ὅπως θά δοῦμε, γι' αὐτό καί στεγάζονται κάτω ἀπό τόν ἴδιο τίτλο.

φισμός). ε) Ἀποδυναμώνεται τό ἐθνικό ἀνοσοποιητικό μας σύστημα καί καθίσταται ὁ λαός μας εὐάλωτος, λόγω τῆς δημιουργουμένης συγχύσεως καί ἀμφιβολίας. Ὅρθά, λοιπόν, διερωτᾶται τό περιοδικό *Ἄθωτον* (ἀρ. 26). «Εἶναι ἕνα Νέο ὄραμα ἢ ἀδιέξοδη στροφή στό παρελθόν;» Δυστυχῶς δέ, λόγω τῆς ἀγνοίας τῶν ἀρχαιολατρῶν, σχεδόν στό σύνολό τους, ὅσον ἀφορᾷ τή χριστιανική-πατερική γραμματεία, ἢ τῆς ἀδυναμίας (λόγω τῆς προκαταλήψεώς τους) νά τήν κατανοήσουν, κάθε σύγκλιση εἶναι σχεδόν ἀδύνατη. Ἀπλῶς συνεχίζεται ὁ πνευματικός διχασμός μέ ἀπροσμέτρητες συνέπειες. Οἱ νεοπαγανιστές μας ἐπαναλαμβάνουν τό τραγικό λάθος τοῦ Πλήθωνος: στόν Μυστρᾶ, τόν κατάμεστο ἀπό μαρτυρίες τῆς χριστιανικῆς πίστεως, θέλησε νά ἐπαναφέρει τήν ἀρχαία θρησκεία, παραβλέποντας μέσα στήν κατά τά ἄλλα ἀστασίαστη σοφία του ὅτι «ἀπέσβετο ἄλλον ὕδωρ!» Μακάρι νά τό κατανοήσουν, ὅσο εἶναι καιρός!

Θά κλείσουμε αὐτές τίς σκέψεις μέ μιάν ἀληθινή ὀμολογία πίστεως στήν Ἑλληνορθοδοξία τοῦ ἐπιφανοῦς γλωσσολόγου καθηγητοῦ καί Πρωτάνεως τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Μπαμπινιώτη: «Γιά μένα -γράφει ὁ σοφός Καθηγητής- ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι στοιχεῖο ἀχώριστα συνυφασμένο μέ τή συνείδησή μου ὡς Ἕλληνα... Ἡ ἐννοια τοῦ Γένους λ.χ., πού σφράγισε τόν Ἑλληνισμό στήν Τουρκοκρατία, ἀναδύθηκε μέσα ἀπό τήν ὑπόδουλη πατρίδα, τήν κοινή Ὁρθόδοξη Πίστη καί τήν κοινή ἑλληνική γλώσσα. Καί σήμερα ἀκόμη ἐννοίες ὅπως *ὀμογενῆς καί ὀμογένεια* δέν νοοῦνται ἔξω ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία [...]. Ὅποιος μιλάει γιά Ὁρθοδοξία ἐρήμην τοῦ Ἑλληνισμοῦ νομίζω ὅτι ματαιοπονεῖ· ὁποιος ὅμως μιλάει γιά Ἑλληνισμό ἐρήμην τῆς Ὁρθοδοξίας κάνει κάτι χειρότερο· ἀσημονεῖ» («Οἱ ἄρρηκτοι δεσμοί Ὁρθοδοξίας καί Ἑλληνισμοῦ», στήν ἐφημ. *Τό Βῆμα τῆς Κυριακῆς*, 19.4.1998).

Γιά νά δώσουμε μία πρώτη εικόνα τοῦ θέματος «Ἐναλλακτικές Θεραπείες» μπορούμε νά ἀνατρέξουμε σέ ἔρευνα τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρευθοῦ Σταυροῦ στήν Ἀθήνα. Ἀπό αὐτήν προέκυψε ὅτι σέ δείγμα 1.848 ἀτόμων, ἕνα ποσοστό 31,3% εἶχε ἐπισκεφθεῖ τοῦλάχιστον μία φορά κάποια ἀπό τίς ἐναλλακτικές θεραπείες. Ἄρα τό προόβλημα δέν εἶναι ἀνύπαρξτο, ὅπως ἰσχυρίζονται μερικοί.

Ἡ «Νέα Ἐποχή»

Οἱ λεγόμενες ἐναλλακτικές θεραπείες ἀποτελοῦν τήν ἐφαρμογή στό χῶρο τῆς υγείας τῶν κοσμοθεωριακῶν ἀντιλήψεων τῆς Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου. Γιά τό τί εἶναι αὐτό τό κίνημα ἢ καλύτερα τό σύνδρομο, ὅπως ἔχει χαρακτηριθεῖ, τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἔχουν γραφεῖ πολλά τά τελευταῖα χρόνια. Ἐννοίες καί πραγματικότητες ὅπως ἡ Νέα Τάξη Πραγμάτων καί ἡ Παγκοσμιοποίηση ἀποτελοῦν πτυχές τοῦ φαινομένου τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Βασικά στοιχεῖα τῆς διδασκαλίας τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι ἡ πίστη σέ ἀπρόσωπο θεό, στό «νόμο» τοῦ ἀρχαίου καί τῶν μετενσαρκώσεων, καί στή δυνατότητα τῆς μετελίξεως τοῦ ἀνθρώπου σέ κατ' οὐσίαν θεό μέ τίς δικές του δυνάμεις καί μέ τή βοήθεια καί χρήση τοῦ διαλογισμοῦ. Κεντρική θέση στή διδασκαλία τῶν ομάδων τῆς Νέας Ἐποχῆς ἔχει ἡ «ὀλιστική θεώρηση τοῦ κόσμου». Σύμφωνα μέ τή θεωρία αὐτή, ὑπάρχει ἕνας ἀπρόσωπος θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι μιά παγκόσμια δύναμη ἢ ἐνέργεια, πού ταυτίζεται μέ τό σύμπαν. Τά πάντα εἶναι ἐκδήλωση αὐτῆς τῆς ἀπόλυτης ἐνέργειας. Δέν ὑπάρχει διάκριση οὐσίας ἀνάμεσα στόν θεό καί στόν ἄνθρωπο· ὁ θεός δέν ὑπάρχει ἔξω ἀπό τόν ἄνθρωπο.

Ἡ «συμπαντική ἐνέργεια»

Γιά τήν Νέα Ἐποχή, λοιπόν, ὅλα εἶναι ἐνέργεια, ὅλα εἶναι ἕνα («Ἐν τό πᾶν», καθώς διδάσκει ἡ Θεοσοφία) καί ὅλα εἶναι θεός. Μέ βάση αὐτή τή θεώρηση οἱ ἀποκρυφιστές διδάσκουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀνακαλύπτοντας τόν «Θεό-Ἐαυτό» του καί ἐνεργοποιώντας τίς ἀπόκρυφες δυνάμεις πού κρύβει μέσα του μπορεῖ νά αὐτοθεραπευτεῖται.

Γιά τοὺς ἐναλλακτικούς θεραπευτές ὅλα τά ὄντα, ἔμψυχα καί ἄψυχα, «κολυμποῦν» σέ ἕναν ὠκεανό ἐνέργειας. Ὅταν ἡ ἐνέργεια αὐτή ρεεῖ ὀμαλά, ἔχουμε τήν κατάσταση τῆς υγείας. Ὅταν ἡ ἐνέργεια «μπλοκάρεται», ἔχουμε τήν ἀσθένεια. Ἡ ἐνέργεια αὐτή ὀνομάζεται μέ διάφορα ὀνόματα. Ὁ Γεώργιος Βυθούκας, ὁ σύγχρονος «δάσκαλος» τῆς Ὀμοιοπαθητικῆς, ἀποκαλεῖ τήν ἐνέργεια αὐτή «συμπαντική ἐνέργεια» καί γράφει ὅτι εἶναι ἡ ἴδια πού ἀποκα-

λεῖται «Πράνα ἀπό τοὺς Ἰνδουιστές, Θεραπευτική Δύναμη τῆς Φύσης ἀπό τόν Ἱπποκράτη, Magnale ἀπό τόν Βάν Χέλμοντ, Ἀστρικό φῶς ἀπό τοὺς Καθολιστές, Azorth ἀπό τοὺς Ἀλχημιστές, Spiritus ἀπό τόν Fludd, Ὀντική δύναμη ἀπό τόν Ράιχενμπαχ, Ζωϊκός μαγνητισμός ἀπό τόν Μέσμερ, Αἰθερική ἐνέργεια, ἢ Βιοενέργεια, ἢ Ἀπλή οὐσία ἀπό τοὺς μυστικιστές καί τοὺς μεταφυσικούς ὅπως ὁ Σουέντεμποργκ, Ζωτική ἐνέργεια ἢ Ζωτική δύναμη ἢ Ζωτικό σῶμα ἀπό τή βιταλιστική σχολή, Ὁργόνη ἀπό τόν Ράιχ, Βιόπλασμα ἀπό τοὺς Ρώσους ἐρευνητές κ.λπ.».

Τό «ξεμπλοκάρισμα» τῆς ἐνέργειας, ἢ ἀποκατάσταση δηλαδή τῆς ὀμαλῆς ροῆς τῆς, πού ταυτίζεται μέ τήν θεραπεία, ὀνομάζεται ἀπό τήν κάθε μία «θεραπεία», μέ διαφορετικό ὄνομα, στήν πραγματικότητα ὅμως πρόκειται γιά τό ἴδιο πράγμα. Ἐτοί ἡ Ὀμοιοπαθητική ἰσχυρίζεται ὅτι μέ τό δυναμοποιημένο ὀμοιοπαθητικό φάρμακο ἀποκαθίσταται ἡ ὀμαλή ροή τῆς ἐνέργειας. Ὁ Βελονισμός ὑποστηρίζει ὅτι ἐπιτυγχάνει τό ἴδιο ἀκριβῶς ἀποτέλεσμα μέ τήν τοποθέτηση βελονῶν σέ κατάλληλα σημεῖα τῶν ἐνεργειακῶν καναλιῶν πού τά ὀνομάζει μεσημβρινούς.

Ὅμως, σύμφωνα μέ μιά πιό προχωρημένη ἀντίληψη «θεραπευτικῆς» παρεμβάσεως κατά τό πνεῦμα τῆς Ἱατρικῆς τῆς Νέας Ἐποχῆς, δέν εἶναι ἀπαραίτητο οὔτε τό χειροπιαστό «φάρμακο» τῆς Ὀμοιοπαθητικῆς οὔτε οἱ βελόνες τοῦ Βελονισμοῦ, γιά νά ἐπιτευχθεῖ ἡ θεραπεία.

Ἄς δοῦμε τά παρακάτω ἀποκαλυπτικά, πού ἀναφέρει σέ εἰσηγησή του ὁ Ὀμοιοπαθητικός Σάββας Κασσώτης: «Τό ὀμοιοπαθητικό ἱατρικό ὑπάρχει παντοῦ τριγύρω μας, ἔξω καί μέσα μας. Εἶναι τό κάθε ἐνεργειακό δυναμικό πεδίο, πού εἴτε χορηγεῖται σέ κάψουλα ἀπό τό θεραπευτή, εἴτε παράγει ἢ ἀξιοποιεῖται ἀπό τό ὑποσυνείδητο τοῦ νοῦ, ἔρχεται νά συμπληρώσει θεραπευτικά τίς ἀνάλογες περιοχές τοῦ ζωτικοῦ πεδίου μας περιβάλλοντος». Ἄς δοῦμε ὅμως ποιός εἶναι ὁ θεραπευτής.

Ὁ θεραπευτής

Γιά νά εἶναι ἀπολύτως τεκμηριωμένα αὐτά πού λέμε, ἀναφέρουμε πάλι ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως τῆς Ὀμοιοπαθητικοῦ Λιόπης Καλαϊτζάκη αὐτή τή φορά. Λέγει λοιπόν ἡ κ. Καλαϊτζάκη: «Ὁ θεραπευτής θά πρέπει νά κατανοήσει πῶς ἀποτελεῖ ἀπλά ἕναν ἀγωγό πού μέσα ἀπό τή σύνδεσή του μέ τόν ἄρρωστο κινητοποιεῖ τή θεραπευτική δύναμη τῆς ζωῆς... Κάτι τέτοιο βέβαια προϋποθέτει τή βίωση τοῦ θεραπευτῆ, μέσα ἀπό διάφορες τεχνικές παραδοσιακές καί νέες ὄλων ἐκείνων τῶν φυσικῶν φαινομένων πού ἀποτελοῦν ἀδιάσειστη ἐκδήλωση μιᾶς πραγματικότητας πέ-

ρα από τά φαινόμενα. Αυτό πού ὁ **Σαμάνος θεραπευτής** εἶχε ἐνδεχόμενα πετύχει ἀπό τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο μεγάλωσε καί ἤρθε σέ ἐπαφή μέ τίς φυσικές δυνάμεις ὥστε νά ἔχει τήν ἱκανότητα νά περνάει κατά βούληση σέ μιά ἀσυνήθιστη κατάσταση συνείδησης προκειμένου νά θεραπεύσει τόν ἄρρωστο· αὐτό πού ὁ Κινέζος θεραπευτής ὅπως ἀναφέρεται μάθαινε ἀπό παιδί νιώθοντας τήν κίνηση τῆς ζωῆς πίσω ἀπό τίς μορφές... αὐτό πού ἴσως λέγεται ὅτι οἱ Ἀσκληπιάδες ἰατροί νιώθανε κατά τή θεραπευτική τελετουργία τοῦ Ἀσκληπιοῦ πού βασιζότανε στά ὄνειρα τοῦ ὕπνου μέσα στό νάο· ὁ σύγχρονος Δυτικός θεραπευτής φαίνεται ὅτι τό ἀγνοεῖ. Ἐνεργειακές τεχνικές ὅπως ἡ Ὁμοιοπαθητική, ὁ Βελονισμός, ..., οἱ Ραϊχικές τεχνικές, ..., τό Tai Chi, ὁ **Διαλογισμός**, ἡ **Yoga**, ..., ἡ Βιοενεργητική, δίνουν πιά τή βεβαίωση πώς φαινόμενα ὅπως ὁ μαγνητισμός, ἡ ἀκτινοβολία, ἡ **διαίσθηση τοῦ θεραπευτή**, εἶναι γεγονότα τό ἴδιο ἀντικειμενικά μέ τήν βίωση τῶν συναισθημάτων του καί διανοητικῶν λειτουργιῶν του». Καί συνεχίζει ἡ κ. Λιόπη Καλαϊτζάκη ἐπικαλούμενη τόν Γ. Βυθούλκα: «Λέει χαρακτηριστικά ὁ Γ. Βυθούλκα: "Γιά νά γνωρίσει λοιπόν ὁ θεραπευτής καί νά μπορέσει νά τοποθετηθεῖ σωστά σ' αὐτούς τούς χώρους, θά πρέπει νά τούς διώσει καί νά ὑποβληθεῖ ὁ ἴδιος σέ μιά ψυχοπνευματική παιδεία, ὥστε μέσα ἀπό τίς προσωπικές του ἐμπειρίες νά ἀποκτήσει ἕναν ἰσόρροπο ψυχοδιανοητικό ἐξοπλισμό. Θά πρέπει δηλ. ὁ ἴδιος πρῶτα ἀπ' ὅλα νά γίνει ὅσο τό δυνατόν περισσότερο ὑγιής. Μέσα ἀπό τήν ἄσκηση διαφόρων τεχνικῶν θά διώσει ὅλο ἐκεῖνο το φάσμα τῶν συναισθημάτων πού κλιμακώνονται ἀπό τή γαλήνη μέχρι τήν ἔκταση"». Κατά τόν Γιώργο Βυθούλκα, ἐκτός ἀπό τήν Ὁμοιοπαθητική καί τό Βελονισμό, «μιά ἄλλη θεραπευτική μέθοδος πού μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἅμεσα τό δυναμικό ἐπίπεδο εἶναι ἡ **δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν** ἀπό ἕνα ὑψηλῆς πνευματικῆς στάθμης ἄτομο..., πού στήν πραγματικότητα εἶναι κανάλι παγκόσμιων ἐνεργειῶν...».

Αὐτήν ἀκριβῶς τήν "διά τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν" ἢ καί ἐξ ἀποστάσεως «πνευματική θεραπεία» ἐφαρμόζουν οἱ λιγότερο γνωστές στόν πολύ κόσμο, ἀλλά πολύ καλά γνωστές στούς μυημένους στή Θεοσοφία καί γενικότερα στόν ἀποκρυφισμό, **βιοενεργειακές θεραπείες**, **Ρέικι** καί ἄλλα παρόμοια. Ἡ τρίτη πρόεδρος τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρείας καί πνευματική μητέρα τῆς Νέας Ἐποχῆς, **Ἀλίχη Μπέιλη** (πέθανε τό 1949), ἔγραψε ὀγκῶδες βιβλίο (736 σελίδες στήν ἑλληνική του ἐκδοσή) ὅπου πραγματεύεται τό σπουδαιότατο κατ' αὐτήν καί τούς ὁπαδούς τῆς θέμα τῆς «Ἐσωτέρας θεραπευτικῆς», τήν ὁποία

ὀνομάζει ἱερά τέχνη. Τό βιβλίο αὐτό, καί ὅλα τῆς τά βιβλία -ὅπως ἡ ἴδια ὁμολογεῖ- τῆς τό ὑπαγόρευσε ὁ πνευματικός τῆς «Διδάσκαλος» Τζβάλ Κούλ, μιά ὄντοτητα χωρίς ὑλικό ἀνθρώπινο σῶμα.

Ἐπάρχει πλῆθος σαφεισμάτων ὁμολογιῶν ἀπό τούς ἐπιφανεστάτους τῶν Ὁμοιοπαθητικῶν, πού πείθει ὅτι ἡ Ὁμοιοπαθητική, ὅπως καί οἱ ὑπόλοιπες ἐναλλακτικές θεραπείες, δέν εἶναι ἀπλῶς μιά θεραπευτική τεχνική ἀλλά ἕνα **σωτηριολογικό σύστημα**, ἀφοῦ «... τό ὁμοιοπαθητικό φάρμακο πραγματικά σώζει ψυχές μέ αὐτόν τόν τρόπο» σύμφωνα μέ τόν σπουδαῖο ὁμοιοπαθητικό Winer.

Ἀπό τά ἀνωτέρω καθίσταται σαφές ὅτι οἱ λεγόμενες ἐναλλακτικές θεραπείες δέν ἔχουν ἀπλῶς ἀποκρυφιστικές προεκτάσεις, ἀλλά **τά ἴδια τά θεμέλια τους εὐρίσκονται στόν ἐξωχριστιανικό καί μάλιστα στόν ἀποκρυφιστικό χώρο**.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι οἱ «θεραπείες» αὐτές λειτουργοῦν ὡς συγκοινωνοῦντα δοχεῖα. Αὐτό ἀποδεικνύεται καί ἀπό τά «πακέτα» τῶν προσφορῶν τους. Σχεδόν πάντοτε προσφέρονται ἀπό τούς νεοεποχίτες «θεραπευτές» περισσότερες ἀπό μία ἢ δύο μέθοδοι «θεραπείας». Εἶναι συνηθισμένο νά βρῆσαι κανεῖς προσφορές γιά «Ὁμοιοπαθητική, Βελονισμό, Βιοενεργειακό τέστ, Ὀλιστική Ἱατρική» κ.ο.κ. ἀπό τό ἴδιο πρόσωπο.

Ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας

Μέ τό θέμα τῶν ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν ἀσχολήθηκε καί ἡ **Θ' Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων διά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας**, πού πραγματοποιήθηκε ἀπό 8 μέχρι 13 Ὀκτωβρίου 1997 στό Προκόπιον Εὐβοίας (Ἱερόν Προσκύνημα Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου), ἡ ὁποία στά Πορίσματα τῆς ἔχει εἰδικό κεφάλαιο μέ τίτλο «Ἄνορθόδοξες» Θεραπευτικές Μέθοδοι. Ἐκεῖ μεταξύ ἄλλων διαπιστώνονται τά ἑξῆς: «Οἱ ἀνορθόδοξες (κατά τόν Ἱατρικό Σύλλογο Ἀθηνῶν) θεραπευτικές μέθοδοι», γνωστότερες εὐρύτερα ὡς ἐναλλακτικές θεραπείες, ἐπαναφέρουν τόν γιατρό-μάγο στή σύγχρονη κοινωνία.

Τά τελευταῖα χρόνια οἱ ἀποκρυφιστικές καί παραθρησκευτικές ὁμάδες, χρησιμοποιοῦν τίς «ἀνορθόδοξες θεραπευτικές μεθόδους» καί ἄλλες ἀποκρυφιστικές τεχνικές γιά νά ἐξαπλώσουν τίς δοξασίες τους μέσω ἀρθρογράφων-δημοσιογράφων σέ ἐφημερίδες καί περιοδικά, ραδιοφωνικούς καί τηλεοπτικούς σταθμούς, προμηθευτές δι' ἀλληλογραφίας, καταστήματα ὑγιεινῆς διατροφῆς, διά θεραπευτικῶν «θηρσκευτικῶν» πρακτικῶν, βοτανολογίας, ὁμοιοπαθητικῆς, ψυχοθεραπευτικῆς κ.ἄ.

Οί πλείστες από τίς μεθόδους καί τεχνικές αυτές, **θεμελιώνονται σέ ασυμβίβαστη μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη καί ζωή κοσμοθεωριακή τοποθέτηση** καί ἐμπλέκουν μέσα στίς διαδικασίες τους τόν ἀνατολικό μυστικισμό, τή μαγεία-σαμανισμό καί τίς ἀντιχριστιανικές ἀντιλήψεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Οί διαπιστώσεις αυτές τῶν ἐντεταλμένων ἐπί θεμάτων αἰρέσεων κρούουν τόν κώδωνα τοῦ ὑπαρκτοῦ κινδύνου νά ἀποτελέσουν οἱ ἐναλλακτικές θεραπείες «γέφυρα», πού θά μεταφέρει ἀνύποπτους ἀνθρώπους στό χώρο τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν καί τοῦ ἀποκρυφισμοῦ. Εἶναι, δηλαδή, ὑπαρκτός ὁ κίνδυνος ἀλλοιώσεως τοῦ φρονήματος τῶν πιστῶν μέσω τῶν «θεραπειῶν» αὐτῶν. Τήν ἴδια διαπίστωση εὐρίσκουμε καί στά Πορίσματα Ἰατρικῆς καί Θεολογικῆς Ἡμερίδος πού εἶχε συγκληθεῖ μέ πρωτοβουλία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου, ἕνα χρόνο ἐνωρίτερα, στήν Ἀρναία Χαλκιδικῆς, μέ θέμα «Ἡ παραϊατρική δράσις τῆς "Νέας Ἐποχῆς" ὑπό τό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς Ἰατρικῆς».

Ἐκεῖ διαβάσουμε καί τά ἐξῆς: «2. Ἡ Νέα Ἐποχή ἐκμεταλλεύομενη τόν πόνο καί τήν ἀγωνία τῶν ἀσθενῶν χρησιμοποιοῦ τίς μεθόδους αυτές σάν δόλωμα γιά τήν ἀλλοίωση τῆς προσωπικότητος τῶν ἀτόμων, ὥστε νά τά καταστήσει εὐάλωτα καί νά τά παγιδεύσει. Ἡ παραϊατρική τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι ἀσυμβίβαστη μέ τήν ὀρθόδοξη πίστη καί ἀντίθετη μέ τήν ἐπιστήμη τῆς ἱατρικῆς, ἐπειδή δέν ἔχει κανένα ἐπιστημονικό, ἀλλά καί λογικό ἢ πραγματικό ὑπόδαθο.

3. Ὅσοι ἐμπλέκονται στίς μεθόδους αυτές τῆς Νέας Ἐποχῆς, ἐκτός ἀπό τόν κίνδυνο πού διατρέχουν νά καταστρέψουν τή σωματική τους ὑγεία, κινδυνεύουν νά καταστρέψουν γιά πάντα τό ψυχολογικό καί ἠθικό τους ὑπόδαθο ἀλλά καί τό Ὁρθόδοξο Χριστιανικό τους ἦθος».

Κίνδυνοι καί γιά τή σωματική ὑγεία

Ἐκτός, βέβαια, ἀπό τοῦς πνευματικούς κινδύνους, ὑπάρχουν καί κίνδυνοι γιά τή σωματική ὑγεία αὐτῶν πού καταφεύγουν στίς ἐναλλακτικές θεραπείες. Αὐτό εἶναι αὐτονόητο καί μόνον ἀπό τό γεγονός ὅτι οἱ περισσότεροι «θεραπευτές» τοῦ ἐναλλακτικοῦ χώρου δέν εἶναι γιατροί. Παρουσιάζονται μέ «τίτλους» καί «πτυχία», πού ἀπονέμουν εἰς ἑαυτούς καί ἀλλήλους, ὅπως ἀκριδῶς καί οἱ ἀστρολόγοι καί τά ὑπόλοιπα «συναφή ἐπαγγέλματα».

Ἐπιμελῶς ἔχει καλλιεργηθεῖ ἀπό τοῦς ἐναλλακτικούς ἢ ἄποψη ὅτι οἱ «θεραπείες» τους εἶναι τελείως ἀκίνδυνες. Αὐτό ὅμως ἀποδεικνύεται μῦθος. Τό

ζεῦγος τῶν ἀμερικανῶν γιατρῶν David καί Sharon Sneed στό βιβλίο τους Κριτική στήν Ἰατρική τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἀπαριθμοῦν ὀκτώ πιθανούς κινδύνους ἀπό τή χρήση τῶν «θεραπειῶν» αὐτῶν. Ὁ σοβαρότερος κίνδυνος εἶναι ὅτι ἀσθενεῖς πού πάσχουν ἀπό σοβαρές ἀρρώστειες ἐγκαταλείπουν τή θεραπεία πού ἔκαναν στό πλαίσιο τῆς κλασσικῆς ἱατρικῆς γιά νά ἀκολουθήσουν κάποια «ἐναλλακτική θεραπευτική μέθοδο» (Ὁμοιοπαθητική κ.ἄ.). Σέ πολλές περιπτώσεις ἢ πορεία τῆς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ὅταν πιά διαπιστώσουν τό λάθος τους καί ἐπιστρέψουν στήν κλασσική θεραπεία πού ἐφήρμοζαν, ἔχει γίνει πλέον μὴ ἀναστρέψιμη.

Ἕνας ἄλλος μῦθος εἶναι ὅτι τά ὀμοιοπαθητικά φάρμακα παρασκευάζονται ἀπό πρῶτες ὕλες τοῦ ὀρνυτοῦ καί φυτικοῦ βασιλείου. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ἔχουμε καί τά «νοσώδη ὀμοιοπαθητικά φάρμακα» (nosodes), πού παρασκευάζονται ἀπό καρκινωματώδεις ἰστούς, ὑγρό φυματιωδῶν σπηλαίων, συφιλιδικά ἐκκρίματα, ἐκκρίματα γονοκοκκικῆς οὐρηθρίτιδος κ.λπ., ὅπως ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι οἱ ὀμοιοπαθητικοί. Τά «φάρμακα» αὐτά εἶναι δυνητικῶς ἐπικίνδυνα γιά τήν ὑγεία αὐτῶν πού τά χρησιμοποιοῦν καί ἀντιβαίνουν στή ἱατρική ἠθική καί δεοντολογία.

Τά αἷτια διαδόσεως τῶν ΑΝ.ΘΕ.Μ.

Ἐάν κάποιος θέλει νά ἐρμηνεύσει τό φαινόμενο τῆς διαδόσεως τῶν ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν ἢ Ἀνορθόδοξων Θεραπευτικῶν Μεθόδων (ΑΝ.ΘΕ.Μ.) ἢ Ἰατρικῆς τῆς «Νέας Ἐποχῆς», θά πρέπει ἀπαραιτήτως νά διερευνήσει τά αἷτια του. Τό 1998 ὁ Ἰατρικός Σύλλογος Ἀθηνῶν συνέστησε Εἰδική Ἐπιτροπή πού ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα τῶν ΑΝ.ΘΕ.Μ. συνολικά. Τά συμπεράσματα τῆς Εἰδικῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς εἶχαν δημοσιευθεῖ τότε στόν τύπο. Μπορεῖ νά τά βρεῖ κάποιος στό προαναφερθέν βιβλίο τοῦ Καθηγητοῦ Ἀθανασίου Ἀβραμίδη. Μερικά ἀπό τά αἷτια εἶναι ὁ σχετικῶς ἀνώδυνος χαρακτήρας τῶν ΑΝ.ΘΕ.Μ., ἡ ἀπογοήτευση πολλῶν ἀρρώστων πού πάσχουν ἀπό ἀνίατα ἢ δυσίατα νοσήματα, ἡ ἀπρόσωπη προσέγγιση τοῦ ἀσθενοῦς ἀπό ἀρκετούς γιατρούς τῆς κλασσικῆς ἱατρικῆς, ὁ καθησυχασμός καί ἡ ὑποσχεσιολογία πρὸς τόν ἀρρωστο ἀπό πλευρᾶς ΑΝ.ΘΕ.Μ., ἡ ἀποτελεσματικότητά τοῦ εἰκονικοῦ φαρμάκου (placebo) ἰδίως σέ νοσήματα χρόνια, ψυχοσωματικά, νευροφυτικά ἢ καί αὐτοϊώμενα (κυκλικά), ἡ προβολή τῶν ΑΝ.ΘΕ.Μ. ἀπό τά Μ.Μ.Ε., τά οικονομικά συμφέροντα πού ἐξυπηρετοῦνται ἀπό τή διακίνηση παρασκευασμάτων καί συσκευῶν ΑΝ.ΘΕ.Μ., ὁ ὑπερκορεσμός τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος, ὁ ὁποῖος ὠθεῖ

νέους ιδίως ιατρούς στην αναζήτηση εύκολων τρόπων επαγγελματισμού χωρίς επίπονες και μακροχρόνιες σπουδές, κ.ά.

Τά «άποτελέσματα»

Ένα από τα προσαγόμενα από τους όπαδούς των ΑΝ.ΘΕ.Μ. άντεπιχειρήματα προς όσους άσκούν σ' αυτές κριτική, είναι κυρίως τό ότι «έχουν άποτελέσματα». Όπως όμως, ήδη έλέχθη, τά άποτελέσματα αυτά, δηλαδή τό ότι κάποιιοι θεραπεύονται, άποδίδεται στή δράση του είκονικοϋ φαρμάκου (placebo). Τό ποσοστό θεραπειάς στό χώρο των ΑΝ.ΘΕ.Μ. δέν ξεπερνά εκείνο του placebo.

Όμως τό έπιχείρημα της ύπάρξεως άποτελεσμάτων, δηλαδή θεραπειάς, έπιδέχεται πολλή συζήτηση και άμφισβήτηση. «Θεραπειές» έκτελούν και πολλοί νεοπεντηκοστιανοί «θεραπευτές», μάλιστα δι' έπιθέσεως των χειρών και αυτοί. Άποτελέσματα, και μάλιστα σέ περιπτώσεις καρκίνου (!) ισχυρίζεται ότι έχει και ή έξωφρενική «ούροθεραπεία».

Έμεις οί Χριστιανοί γνωρίζουμε ότι δέν θά πρέπει νά έπιζητούμε τήν θεραπεία έναντι παντός (πνευματικοϋ) τιμήματος. Δέν θά έκχωρήσουμε δικαιώματα στόν διάβολο μέ τήν άπατηλή ύπόσχεση ότι θά μās θεραπεύσει. Οί άρρώστειες και γενικώς οί πειρασμοί και οί δοκιμασίες έμπερικλείουν και βαθύ πνευματικό παιδαγωγικό νόημα. Ό Χριστιανός έτσι πρέπει νά τίς βλέπει κατεργαζόμενος και μέσω αυτών τήν σωτηρία του. Μήν ξεχνούμε ότι, κατά τήν Χριστιανική άντίληψη, ό Χριστός, ως μόνος Κύριος, είναι τελικώς ό πραγματικός ιατρός των ψυχών και των σωμάτων ήμών. Αυτό δέβαια σέ συνδυασμό μέ τό Άγιογραφικόν «Κύριος έκτισεν (έπιστήμονας) ιατρούς», τίς ύπηρεσίες των όποιων δέν άρνούμεθα.

Όμως, όπως ήδη είπαμε, πολλές ΑΝ.ΘΕ.Μ. δέν χρησιμοποιούν καν φάρμακα, διότι ή «θεραπεία» πού προσφέρουν είναι «πνευματική». Έδώ, εκτός από τίς βιοενεργειακές θεραπειές και τό Ρέϊκι, όπου υπάρχουν «θεραπευτές» μέ πρώτο, δεύτερο και τρίτο βαθμό μνήσεως, κατατάσσονται και όλες εκείνες οί τεχνικές πού χρησιμοποιούν τόν **διαλογισμό** και τή **θετική σκέψη**.

Παιγνίδι μέ τά πνεύματα της πονηρίας;

Πολλές φορές τίθεται τό έξής κρίσιμο έρώτημα: Είναι εκτεθειμένος κάποιος σέ ενέργειες του πονηροϋ, έφ' όσον έμπλέκεται σέ τέτοιες «θεραπειές»; Άπό όσα έλέχθησαν άνωτέρω, νομίζουμε ότι ή απάντηση είναι θετική. Έπί παραδείγματι στό Ρέϊκι (βιοενεργειακή θεραπεία) όπου υπάρχουν τρεις βαθμοί μνήσεως, μέ τήν άποκρυφιστική σημασία, πώς μπορεί

κάποιος νά ισχυρισθεί ότι δέν εκτίθεται σέ πνευματικούς κινδύνους και σέ δαιμονικές ενέργειες;

Άμεση σχέση πράξεως και θεωρίας

Θά πρέπει νά τονισθεί ότι ή πράξη της Ίατρικης της Νέας Έποχής είναι άπόρροια της θεωρίας της. Αυτό δέβαια είναι αυτονόητο και ισχύει γενικότερα. Άπο αυτήν τήν άποψη, ή δήλωση σέ ιδιωτικές συζητήσεις κάποιων όμοιοπαθητικών, οί όποιοι αυτοπροσδιορίζονται ως χριστιανοί, ότι άπορρίπτουν, τι άποκρυφιστικό έχει λεχθεί από τους δασκάλους τους Χάνεμαν, Γουίνερ, Κέντ και Βυθούλκα, φαίνεται παράδοξη. Είναι σαν νά λέγει κάποιος ότι θά κρατήσει τό οικοδόμημα, άφου άφαιρέσει τά θεμέλια. Θά ήσαν ειλικρινείς στή δήλωσή τους αυτή, εάν άπεκήρυσσαν δημοσίως τους προαναφερθέντες δασκάλους και συγχρόνως έλεγαν σέ ποιά θεμέλια πλέον στηρίζεται τό οικοδόμημά τους.

Συμπεράσματα

Μετά από όσα άνεφέρθησαν, νομίζουμε ότι άδίστατα μπορούν νά έξαχθούν κάποια συμπεράσματα.

1. Οί λεγόμενες έναλλακτικές θεραπειές ή Άνορθόδοξες Θεραπευτικές Μέθοδοι (ΑΝ.ΘΕ.Μ.) ή Ίατρική της Νέας Έποχής, πέραν του ότι είναι τελείως άτεκμηριώτες έπιστημονικά, δέν είναι καθόλου άθώς και ουδέτερες πνευματικά, διότι θεμελιώνονται στό χώρο των άνατολικών θρησκείων, του άποκρυφισμού και της «Νέας Έποχής». Βασική άρχή όλων αυτών είναι ότι ό άνθρωπος αυτοθεραπεύεται ανακαλύπτοντας τόν θεϊκό Έαυτό πού κρύβει μέσα του, ενεργοποιώντας τίς άπόκρυφες δυνάμεις του.

2. Η διάδοση των «θεραπευτικών» αυτών μεθόδων, πέραν των προβλημάτων ύγείας, δημιουργεί και σοβαρό πνευματικό και ποιμαντικό πρόβλημα. Οί «θεραπειές» αυτές άπειλούν μέ αλλοίωση τό Όρθόδοξο φρόνημα. Άποτελούν γέφυρες πού φέρουν σέ έπαφή άνύποπτους χριστιανούς μέ τίς άνατολικές θρησκείες και τόν άποκρυφισμό.

3. Έπειδή είναι μάλλον σίγουρο ότι οί περισσότεροι ύποψήφιοι πελάτες των «θεραπευτών» αυτών είναι άνυποψίαστοι για τά όσα εκθέσαμε εδώ, άποτελεί νομίζουμε καθήκον ποιμαντικό και της Έκκλησίας νά ασχοληθεί -και ήδη σέ ένα βαθμό τό έχει κάνει- μέ τό πρόβλημα, αλλά και της Πολιτείας νά διαφυλάξει αξίες και έννομα άγαθά πού ή ίδια έγγυάται διά του Συντάγματος. Καί ένα τέτοιο άγαθό είναι και ή ύγεια, μέ όλο το εύρος πού έχει ή έννοια αυτή.

Η έπιστροφή στίς κοινωνίες μας του γιατροϋ-μάγου, μέσω των έναλλακτικών θεραπειών, δέν μπορεί νά αφήνει κανέναν μας άδιάφορο.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ ΛΥΤΡΩΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

του Λεωνίδου Ί. Φιλίπιδου (†)
Καθηγητού και Πρυτάνεως Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

στούς ἄφεγγους κατέβει τοῦ Ταρτάρου θυθούς”
(στίχ. 1026 ἐ.)

Ἡ προσδοκία θεανθρώπου λυτρωτοῦ, “σωτήρα”, προβάλλει ἔντονη καί ἔκδηλη στούς ἀρχαίους Ἑλλη- νες. Αὐτόν ἀναζητοῦντες στό πέρασμα τῶν αἰώνων, τόν Ἔνα ὕψιστο καί μόνο Ἀληθινό Θεό, καί ἀνικα- νοποίητοι ἀπό τούς φανταστικούς θεούς, τούς ὁποί- ους συνεχῶς ἐπλαθαν λόγω αὐτῆς τῆς ἀναζήτησης, προσδοκοῦν καί προαναγγέλλουν, ὅτι θά κατέλθει κάποτε ὁ Ἀναζητούμενος ὑπό μορφή ἀνθρώπου ὡς θεάνθρωπος σωτήρας καί λυτρωτής, διότι μέ αὐτόν τόν τρόπο μόνο δύναται νά γίνει γνωστός ὁ Θεός ἀπό τόν ἄνθρωπο: διά τῆς πραγματικῆς ἐνανθρωπή- σεώς Του καί διά τῆς αὐτοαποκαλύψεώς Του. Ἔτσι:

α. -Στόν Αἰσχύλο (Προμηθεῆς Δεσμώτης): ὁ Προ- μηθεῆς, ἐπειδή ἐπαναστάτησε κατά τῆς ἐπί τῶν πά- ντων κυριαρχίας τοῦ Δία, ἦτοι ἐπειδή βαρῦτατα ἀμάτησε, ὀφείλει “νά τιμωρηθεῖ”, λόγω τῆς ισχύου- σας ἄτεγκτης τάξης, ἡ ὁποία ἀξιώνει ἀνταπόδοση ὄσων ἔχουν διαπραχθεῖ (στίχ. 9-10) ὁπότε καταδικά- ζεται στήν τρομερή τιμωρία τῆς προσπασσάλωσής του στόν δράχο (12 ἐξ.). Ἀπό αὐτή τήν τραγική του θέση ἐκφράζει πρὸς στιγμή τήν ἐλπίδα, ὅτι θά συγ- χωρηθεῖ ἀπό τόν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι δίκαιος μέν, ἀλλά καί “μακρόθυμος” (στίχ. 187 ἐ.). Ἀλλά ἔπειτα προλέγει, ὅτι ὁ λυτρωτής του θά εἶναι τό παιδί, τό ὁποῖο θά γεννηθεῖ ἀπό τήν παρθένα Ἰώ καί τόν Θε- ὸ (στίχ. 772 ἐ., 834 ἐ., 848 ἐ.), θά εἶναι υἱός Θεοῦ καί υἱός Παρθένου, ἦτοι θεάνθρωπος, πού θά γεν- νηθεῖ ὑπερφυσικά. Ὁ παρθενογέννητος αὐτός θεάν- θρωπος θά καταλύσει τό κράτος τῶν παλαιῶν θεῶν καί θά ἀφανίσει αὐτούς καί τήν δύναμή τους (908 ἐ., 920 ἐ.).

Καί ὁ Ἑρμῆς προλέγει στόν Προμηθεῆα, ὅτι δέν πρέπει νά περιμένει τό τέλος τῶν βασάνων του πρίν νά φανεῖ κάποιος Θεός, ὁ ὁποῖος θά τόν διαδεχτεῖ στό μαρτύριο καί ὁ ὁποῖος ἐκούσια θά κατέβει στόν σκοτεινό Ἄδη καί στά ζοφερά βάθη τοῦ Ταρτάρου, γινόμενος ἔτσι ἐκούσιο ἐξίλαστήριο θύμα γιά τή λύ- τρωση τοῦ δεσμώτη, λόγω τῆς ἀμαρτίας, ἀνθρώπου, (πού εἶχε καταδικαστεῖ) μέ θεία δίκαιη ἐντολή:

*“Τέρμα στόν πόνο αὐτό μή καρτερεῖς,
πρίν κάποιος θεός τίς συμφορές σου νά σηκώσει
καί στόν ἀνήλιαγο Ἄδη ἀντί γιά σένα*

Ἄρχεῖ ἡ ἀπλή ἀντιπαροβολή τῆς μεγαλειώδους αὐτῆς εἰκόνας καί προορήσεως πρὸς τό 53^ο κεφάλαιο τοῦ Ἡσαΐα, γιά νά μείνει ἔκπληκτος κάποιος ἀπό τό θάμβος τῆς θείας Πρόνοιας, πού κυβερνᾷ τά πάντα, ἡ ὁποία μέ τόσο θαυμαστό τρόπο προεξαγγέλλει τά θαυμάσια τῆς λύτρωσης τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θε- ἀνθρώπο Λυτρωτή.

β. -Ἡ ἔντονη αὐτή στούς ἀρχαίους Ἑλληνας θε- ανθρωπική προσδοκία προβάλλει στήν ἐποχή τοῦ Σω- κράτη ἀκόμη πιό ξεκάθαρη καί διδάσκεται ἀπ’ αὐτόν μέ πληρέστερη καί καταπλήσσοσα διατύπωση.

Κατά τόν Σωκράτη, ἡ προσεχῆς κάθοδος τοῦ Θε- οῦ στούς ἀνθρώπους ὑπό μορφή ἀνθρώπου εἶναι τό- σο ἀναγκαῖα, ὥστε πρέπει νά ἀναμένεται μέ ἀνεπι- φύλακτη βεβαιότητα. Ἡ βεβαιότητα αὐτή σιγοκαίει καί μεγαλύνει τήν ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων ἀσίγητη νοσταλγία πρὸς ἐνατένιση τοῦ θεανθρώπου λυτρω- τοῦ, ὡς τοῦ πραγματικοῦ ἱστορικοῦ Προσώπου πού προσδοκᾶται.

Ἔτσι, στήν ἀπολογία του φέρεται ὁ Σωκράτης ὑπό τοῦ Πλάτωνος νά λέγει πρὸς τούς δικαστές του:

*“τὴν ὑπόλοιπὴ ζωὴ σας θά τὴν περάσετε στόν
πνευματικὸ λήθαργο, ἐάν ὁ Θεὸς δέν στείλει
κάποιον ἄλλον πρὸς ἐσᾶς, φροντίζοντας γιά
σᾶς”.*

Ἄν καί αὐτός ὁ προσδοκώμενος θεόπεμπτος, ὁ ὁποῖος θά ἐγκαινιάσει στόν κόσμο περίοδο ἀφύπνισης καί ἐγρήγορης, θά εἶναι δικαιοτάτος καί μέχρι τόν θάνατό του ἀμετακίνητος στήν δικαιοσύνη, ὅμως θά θεωρηθεῖ ἀπό τούς ἀνθρώπους ἄδικος καί θά ὑποστεῖ ταπεινώσεις, ἐξευτελισμούς καί μαρτυρικό θάνατο μέ ἀνασκολοπισμό, ἦτοι διά καρφώματος πάνω στόν σκόλοπα, πάνω σέ ψηλὸ ξύλο. Ἴδου ἐπὶ λέξει τό ἐπί- σης καταπληκτικό χωρίο τοῦ Πλάτωνος, ἡ ἀνάγνω- ση τοῦ ὁποῖου ὑπενθυμίζει τίς περὶ δικαιοσύνης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τοῦ πάθους Του πα- ραστατικῆς προφητεῖες τοῦ Ἡσαΐου, κεφ. 40 ἐ.

1. Πλάτωνος, Ἀπολογία Σωκράτους 18 (31Α).

“Ἄς τόν ἀπογυμνώσουμε λοιπόν ἀπό ὅλα τὰ ἄλλα, ἐκτός ἀπό τή δικαιοσύνη... ἔτσι χωρίς νά ἔχει κάμει ποτέ τήν παραμικρότερη ἀδίκια, ἄς τόν θεωροῦν γιά τόν χειρότερο κακοῦργο, γιά νά περάσει ἡ ἀρετή του ἀπο τίς μεγαλύτερες δοκιμασίες... καί ἄς μή παραστρατήσῃ ἀπό τόν δρόμο του, ὥσπου νά πεθάνει, ἔτσι πού νά περνᾷ σ' ὅλη του τή ζωή γιά ἄδικος, ἐνῶ αὐτός ἦταν ὁ πιό δίκαιος ἄνθρωπος... Καί ἔτσι συμπεριφερόμενος ὁ δίκαιος θά μαστιγωθεῖ, θά στρεβλωθεῖ, θά ριχτεῖ στίς φυλακές, θά τυφλωθεῖ μέ πυρωμένο σίδερο, καί τελευταῖα, ἀφοῦ περάσει ἀπ' ὅλα τὰ βασανιστήρια, θά ἀνασκολοπιστεῖ”².

Ἡ πρώτη Χριστιανική Γραμματεία θεώρησε αὐτό τό χωρίο ὡς σαφῶς μεσσιανικό:

«Τί δέ; δέν λέει παραπλήσια καί ἡ Γραφή; Ἄς ἀπομακρύνουμε ἀπό μᾶς τόν δίκαιο, γιατί μᾶς εἶναι δύσχαριστος. Ὁ Πλάτων προφητεύοντας, ὄχι μόνο τή σωτήρια οἰκονομία, στό δεύτερο (βιβλίο) τῆς Πολιτείας λέγει τά ἐξῆς: “Καί ἔτσι συμπεριφερόμενος ὁ δίκαιος θά μαστιγωθεῖ, θά στρεβλωθεῖ, θά ριχτεῖ στίς φυλακές· θά τυφλωθεῖ μέ πυρωμένο σίδερο, καί τελευταῖα, ἀφοῦ περάσει ὅλα τὰ βασανιστήρια, θά ἀνασκολοπιστεῖ (=παλονκωθεῖ)”³».

Καταπληκτική γιά τό θέμα μας εἶναι καί ἡ μεταξὺ Σωκράτους καί Ἀλκιβιάδη στιχομυθία στό “Ἀλκιβιάδης δεύτερος” τοῦ Πλάτωνος [XIII-XIV, 150D ἐ.] πού εἶναι ἀφιερωμένο στό θέμα τῆς προσευχῆς. Ὁ Σωκράτης ἀναπτύσσει τίς ἐξῆς ἀλήθειες: α) ὅτι οἱ προσευχόμενοι δέν γνωρίζουν ποιό εἶναι τό πραγματικό τους συμφέρον, ὥστε αὐτό νά ζητοῦν ἀπό τοὺς θεοὺς· γι' αὐτό πολλές φορές ζητοῦν αὐτά πού δέν εἶναι γιά τό συμφέρον τους, μεταξύ τῶν ὁποίων ζητοῦν καί τό κακό τῶν ἄλλων, β) ὅτι ἡ προσευχή δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀποτελεσματική, ἐάν ἡ ὑλική θυσία δέν προσφέρεται ἀπό ψυχὴ εὐσεβῆ καί δίκαιη: “καθόσον μάλιστα θά ἦταν φοβερό ἂν οἱ θεοὶ μας ἀπέβλεπαν στά δῶρα καί στίς θυσίες, καί ὄχι στήν ψυχῆ, ἂν δηλαδή κάποιος εἶναι ἐνάρετος καί δίκαιος” καί γ) ὅτι, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ διά τῆς προσευχῆς ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό δέν εἶναι τόσο εὐκόλλη, ὅσο φαίνεται, δέν εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπό σφάλματα καί κινδύνους καί δέν εἶναι πάντοτε ἀποτελεσματική. Ἀπό αὐτά συνάγει ὁ Σωκράτης τό συμπέρασμα, ὅτι στόν ἄνθρωπο δέν ὑπολείπεται τίποτε

ἄλλο παρά κατ' ἀνάγκη νά περιμένει μέχρι νά φθάσει ὁ καιρός νά διδαχθεῖ ἀπό κάποιον πῶς νά συμπεριφέρεται πρὸς τοὺς θεοὺς καί τοὺς ἄνθρώπους,

“Εἶναι λοιπόν ἀναγκαῖο νά περιμένει κανεῖς, μέχρις ὅτου μάθει πῶς πρέπει πρὸς τοὺς θεοὺς καί τοὺς ἄνθρώπους νά συμπεριφέρεται”.

Στήν συμπερασματική αὐτή διαπίστωση ὁ Ἀλκιβιάδης ἐρωτᾷ:

“Πότε λοιπόν θά ῥθεῖ αὐτός ὁ χρόνος, ὃ Σωκράτη, καί ποιός εἶναι αὐτός πού θά τὰ διδάξει; διότι πάρα πολύ εὐχάριστα νομίζω, θά ἔβλεπα αὐτό τόν ἄνθρωπο ποιός εἶναι”.

Στήν ἐρώτηση αὐτή ὁ Σωκράτης ἀπαντᾷ, ὅτι ὁ Ἀναμενόμενος Διδάσκαλος εἶναι:

“αὐτός ὁ ὁποῖος φροντίζει καί γιά σένα”.

Ἡ φροντίδα γιά ὅλους τοὺς ἄνθρώπους εἶναι τό ἔργο τοῦ Ἀναμενόμενου Διδασκάλου τῆς Ἀνθρωπότητας. Γιά νά τόν γνωρίζει ὁμοῦς ἐκεῖνος πού θέλει, ὀφείλει πρῶτα νά ἀφαιρέσει ἀπό τήν ψυχὴ του τήν ἀχλύ (τήν πυκνὴ ὁμίχλη) μέ τόν τρόπο, σύμφωνα μέ τήν ἀφήγηση τοῦ Ὀμήρου, πού καί ἡ Ἀθηνᾶ ἀφαίρεσε ἀπό τὰ μάτια τοῦ Διομήδη τήν ἀχλύ,

“ὥστε καλά νά ξεχωρίζεις τόν θεό ἀπό τόν ἄνθρωπο”⁴.

Ἐπ' αὐτῶν λέγει ὁ Ἀλκιβιάδης:

“Ἄς τὰ ἀφαιρέσει λοιπόν, εἴτε τό θάμπωμα θέλει, εἴτε ὀτιδήποτε ἄλλο· γιατί ἐγώ εἶμαι προδιατεθειμένος νά μὴν ἀποφύγω τίποτε ἀπό ὅσα μέ διατάξει ἐκεῖνος, ὁποῖος τυχόν κι ἂν εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἂν βέβαια πρόκειται νά γίνω καλύτερος”.

Μέ τήν ὁμολογία αὐτή ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκδηλώνει α) τόν πόθο του νά γίνει καλύτερος τοῦ ἑαυτοῦ του β) τήν ἐκ τῶν προτέρων πεποίθησή του, ὅτι ἡ δελτίωσή του θά γίνει μόνο διά τοῦ Ἀναμενόμενου Διδασκάλου καί γ) τή ἐσωτερική του προετοιμασία γιά ἀποδοχὴ τῶν ἐντολῶν τοῦ Διδασκάλου χωρίς ἀντιρῆσεις.

Στό ἄκουσμα τῆς τριπλῆς αὐτῆς ὁμολογίας ὁ Σωκράτης ἐπαναλαμβάνει, ὅτι ὁ μελλοντικός Διδάσκαλος, ὁ Ἀναμενόμενος,

“εἶναι βέβαιο ὅτι θά ἐπιδείξει ἀξιοθαύμαστη προθυμία γιά σένα”.

2. Πλάτωνος, Πολιτεία Β' IV-V, 361 (-362A).

3. Κλήμεντος, Ἀλεξανδρέως, Στρωματεῖς, 5, 14, PG 9, 164B.

4. Ἰλ. Ε' 128.

έχει (τουτέστι, είναι βέβαιο ότι θα επιδείξει είναι προφητική ή χρήση του ένεστώτα) αξιοθαύμαστη φροντίδα για τον Άλκιβιάδη, δηλ. για τον κάθε άνθρωπο. Ήδη και πριν την εμφάνισή του στον κόσμο ο Άναμενόμενος έχει υπό την πλήρη φροντίδα του όλους τους ανθρώπους.

Σ' αυτήν την περίπτωση -λέει ο Άλκιβιάδης, συμφωνώντας και του Σωκράτη- πρέπει να αναβάλουμε την προσφορά θυσίας "μέχρι τότε", δηλ. μέχρι του χρόνου, κατά τον οποίο ο Άναμενόμενος Διδάσκαλος θα μᾶς διδάξει περί του πῶς πρέπει να προσευχόμεστε. Και ο Άλκιβιάδης παρατηρεῖ συμπερασματικά:

"στους θεούς δέ και τά στεφάνια και όλα τά άλλα πού ταιριάζουν, τότε θά τά προσφέρουμε, όταν δῶ νά φθάνει εκείνη ή μέρα. Θά ἔλθει δέ ὄχι μετά από πολύ, ἐφ ὅσον αὐτοί (οἱ θεοί) τό θέλουν". Στο τέλος δέ του διαλόγου ὁ Σωκράτης λέγει, ὅτι διατρέχουν περίοδο "κλύδωνος".

Ἀπό τόν διάλογο αὐτό προκύπτουν τά ἑξῆς:

α) ὅτι ὑπῆρχε έντονη ή προσδοκία περί προσεχούσ παρουσίας κάποιου Ὑπεράνθρωπου στή γῆ, ὁ ὁποῖος, ὡς κατ' ἔξοχήν αὐθεντικός και μέ δικό του κύρος Παιδαγωγός και Διδάσκαλος, θά ἀποκάλυπτε στους ἄνθρώπους τήν ἀληθινή Θρησκεία [πῶς πρέπει πρὸς θεούς νά διακειμέθα] και τήν ἀληθινή Ἠθική [πῶς πρέπει πρὸς τους ἄνθρώπους νά διακειμέθα] και θά παρείχε σαφείς έντολές, οἱ ὁποῖες θά ὀδηγοῦσαν στήν βελτίωση τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θά ὑποταχθοῦν στό ὑπεράνθρωπο αὐτόνομο κύρος του Διδασκάλου (δέν θά ἀποφύγω τίποτε ἀπό ἐκεῖνα πού προστάζει ἐκεῖνος, ἐάν πρόκειται βέβαια νά γίνω καλύτερος).

β) Ὅτι ή έντονη αὐτή προσδοκία ὀφειλόταν στό συναίσθημα του ἀνθρώπου, πῶς ή ψυχή του έχει συσκοτισθεῖ ἀπό τήν ἀχλύ στό μέσο "κλύδωνος", ή ὁποία καθιστᾶ ἀδύνατη τήν λειτουργία τῶν πνευματικῶν του ὀφθαλμῶν, οἱ ὁποῖοι γι' αὐτό ποθοῦν τό φῶς, και στό συναίσθημα, ὅτι ὑφίσταται ἀνάγκη βελτίωσης, τήν ὁποία οἱ ἄνθρωποι προσμένουν ἀπό τόν προσδοκώμενο Διδάσκαλο ὡς δυνατή μόνο ἀπό αὐτόν.

γ) Ὅτι λόγω αὐτῆς τῆς αὐτεπιγνώσεως και τῆς έντονης πρὸς βελτίωση προσδοκίας ἔχουν οἱ ἄνθρωποι προετοιμαστῆ για νά δεχτοῦν ἀνεπιφύλακτα τήν αὐθεντία του Μέλλοντος Διδασκάλου και

δ) ὅτι αὐτός δέν θά ἀργήσει νά ἐμφανιστεῖ, ὅπου νά ναι θά ἔλθει, μέχρις ὅτου δέ ἔλθει, πρέπει νά μήν συνεχίζεται ή λατρεία μέ τόν λανθασμένο τρόπο πού τελεῖται, ἀλλά νά ἀναβληθεῖ κάθε λατρευτική ἐκδήλωση, για νά διαφωτιστεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τόν καιρό πε-

ρί τῆς ἀληθινῆς και θεοπρεποῦς λατρείας ἀπό τόν Προσοδοκώμενο Ὑπεράνθρωπο Διδάσκαλο.

Γι' αὐτό εὐλογα ἀναφωνεῖ ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεῦς: "Δέν νομίζω ὅτι μπορούσε ἀπό τους Ἑλληνες σαφέστερα νά ἐπικυρωθεῖ ὁ Σωτήρας μας"⁵.

Συμπέρασμα

Καταδείξαμε ἤδη, ὅτι οὔτε ή Φιλοσοφία, οὔτε τά Μυστήρια κατόρθωσαν νά προσφέρουν στόν ἄνθρωπο ἀληθινή θεογνωσία και πραγματική κοινωνία μέ τόν Θεό, δηλ. ἀληθινή λύτρωση. Φιλοσοφία και μυστήρια, νοητική λειτουργία και ἐποπτικό δίωμα, παρέμειναν στό στάδιο τῆς ἀνάτασης πρὸς τόν Ἄφθαστον και τῆς ἀναζήτησης του Ἄγνωστου. Παρέμειναν ὑποκειμενικές προσπάθειες, οἱ ὁποῖες δέν κατόρθωσαν νά φθάσουν τό ἀντικείμενο τῆς ἐπιδιώξεώς τους. Δέν μπόρεσε μέσω αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος νά γνωρίσει τόν Θεό οὔτε νά ἐνωθεῖ μέ αὐτόν, ὡστε νά μένει μέ τόν Θεό και ὁ Θεός μέ αὐτόν. Τό λυτρωτικό αὐτό ἰδεῶδες παρέμεινε νοσταλγία, ή μεταξύ Θεοῦ και ἀνθρώπου ἀπόσταση παρέμεινε ἀγεφύρωτη, ή νοσταλγία ἀπραγματοποίητη και ή λύτρωση, και ὡς ἀληθινή θεογνωσία και ὡς ένωση μέ τόν Θεό, ἀπραγματοποίητη, ἐνῶ συγχρόνως αὐτή ἀποτελοῦσε τό πιό βαθύ ὕψιστο ἐπιτακτικό αἶτημα τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς. Ὁ ἄνθρωπος αἰσθανόταν τήν ἀνάγκη νά βρεῖ λύτρωση πραγματική, ὅπως ὁ ἀσθενής ζεῖ τήν ἐπιτακτική ἀνάγκη τῆς ἰασεώς του. Οἱ πάντες ἀναζητοῦσαν λυτρωτή, ὡς σωτήρα και συγχρόνως ἰατρό ἀπό τά δεινά τῆς ἀγνοίας, τῆς πλάνης και του ἐν τῷ κόσμῳ Κακοῦ.

Πρὸς στιγμή, ή Στωική και ή Ἐπικούρειος φιλοσοφία στράφηκε πρὸς τό ἰδανικό Ἀνώτερου Ἀνθρώπου, ὡστε σέ κάποιον ἀπό αὐτούς πού ἐκπλήρωσαν ή πραγματοποιήσαν στό παρελθόν αὐτό τό ἰδανικό νά βρεῖ ὁ ἄνθρωπος, τουλάχιστον, πρότυπο και κανόνα ζωῆς.

Ὁ Σενέκας πληροφορεῖ για τόν Ἐπίκουρο τά ἑξῆς: Ὁφείλουμε, λέει ὁ Ἐπίκουρος, νά ἀναζητήσουμε ἕναν ὁποιοδήποτε εὐγενῆ ἄνθρωπο, τόν ὁποῖο νά ἔχουμε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν, για νά ζοῦμε ὅπως αὐτός, νά μᾶς ἀντικρῦζει και νά πράτουμε πάντοτε σάν αὐτός νά τό βλέπει⁶.

Και συνεχίζοντας ὁ Σενέκας γράφει πρὸς τόν φίλο του τήν ἀκόλουθη σύσταση: Ἄς ἔχει ή καρδιά σου Κάποιον, για νά τόν τιμᾶς μέ κάποιο σεβασμό, ὁ ὁποῖος νά ἀγιάζει και τήν ἐσώτατή σου ὕπαρξη. ὦ! εὐτυχῆς ὁποῖος, και μόνο πού σκέπτεται Ἐκεῖνον, και χωρίς τήν παρουσία του, βελτιώνεται! Ἄλλ' εὐτυχῆς και ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος γνωρίζει νά σέβεται κά-

5. Στωματεῖς, 5, 13, PG 9, 125B.

6. Seneca, Ad Lucilium Epist. 11, 8, ἐλεύθερη ἀπόδοση.

ποιον τόσο, ώστε, και μόνο μέ τό νά τόν σκέπτεται ρυθμίζει και διαπλάσσει τόν εαυτόν του, σύμφωνα μέ τήν σκέψη για Έκεινον...

Διάλεξε λοιπόν και για τόν εαυτό σου έναν Κάτωνα ή... έναν Λαίλιο... έναν οιονδήποτε, του οποίου ή συμπεριφορά και ό λόγος νά σου άρέσει, ό οποίος στην φυσιογνωμία του νά φανερώνει άξιαγάπητη ψυχή: αυτόν, τόν προσάτη σου, τό πρότυπό σου, κράτα άδιαλείπτως μπροστά στα μάτια σου.

Σου λέω, **έχουμε ανάγκη Κάποιου Ένός**, σύμφωνα προς τόν όποιον θά διαμορφωθεί ό χαρακτήρας μας. Χωρίς κανόνα δεν θά μπορέσεις νά έξουδετερώσεις τήν παρεκτροπή⁷.

Άλλ' όπως ήταν φυσικό, ούτε μεταξύ των ζώντων ούτε μεταξύ των τεθνεώτων ήταν δυνατό νά βρεθεί ό Ίδεώδης Άνθρωπος, ό οποίος νά άποτελέσει για όλους τούς ανθρώπους τό αναζητούμενο κοινό ιδανικό πρότυπο για νά ρυθμίσει τή ζωή του. Άλλοι μόν θεωρούσαν αυτόν, άλλοι δέ τόν άλλον και ή ξριδα περί του ποιός έξ αυτών είναι ό μεγαλύτερος καθιστούσε τούς πάντες μικρούς, πού ύπολείπονταν του αναζητούμενου.

Έξ αυτού κατάλαβαν οι πάντες, τελικά, τήν ανάγκη νά άποβλέψουν σέ υπεργήνη βοήθεια, για νά βγουν από τήν κατάσταση τής άδυναμίας και του άνικανοποίητου, τήν όποία αισθανόντουσαν τόσο επώδυνη. Έτσι ή λυτρωτική ανάγκη άπέδη θρησκευτική. Έφόσον ούτε από μέσα, από τή φιλοσοφική ένόραση και τά διώματα των μυστηρίων, ούτε από έξω, από τούς αναζητηθέντες ιδανικούς ανθρώπους, έπερχόταν ή ποθούμενη λύτρωση. Μία όδός ύπολείπταν για νά εύρει ό άνθρωπος τήν Άλήθεια και τήν εύτυχία: ή άνωθεν, διά τής άποκαλύψεως αυτών από αυτόν τόν ίδιο τόν Θεό και τήν άμεση έπικοινωνία του ανθρώπου μέ αυτόν, αλλά ή έπικοινωνία αυτή νά είναι πραγματική.

Ό άνθρωπος ζητεί και θέλει νά δει και νά άκούσει τόν Θεό, για νά πειστεί, ότι βρίσκεται πρό αυτού και νά μπορέσει νά ένωθεί πραγματικά μαζί του, ώστε νά είναι πεπεισμένος, ότι Τόν κατέχει και ζει σέ αυτόν μαζί του.

Προσέτι κρινόταν, ότι ό ίδιος ό Θεός πρέπει νά κατέβει στους ανθρώπους, διαφορετικά γινόταν άνέφικτη ή λύση του δράματος από τούς ανθρώπους. Νά κατέβει όμως στον κόσμο, χωρίς συγχρόνως νά παύσει νά τελει και εκείνα πού είναι πέραν του κόσμου, καθώς άρμόζει στον Θεό, θεοπρεπώς.

Άπ' εδώ προέκυψε ή έννοια του Θεού Λόγου ως μεσίτη μεταξύ Θεού και κόσμου, του Θεού προερχόμενου από Θεό, για νά καταστήσει τόν Θεό όρατό

στον εαυτό Του και νά συνδέσει τά διεστῶτα, συμφιλώνοντας τόν άνθρωπο μέ τόν Θεό και άνάγοντάς τον στο λυτρωτικό ιδεῶδες τής θεώσεως. Γι' αυτό και όταν άκούστηκε τό Εύαγγέλιο:

*“και ό Λόγος έγινε άνθρωπος
κι έστησε τή σκηνή Του ανάμεσά μας
και είδαμε τή θεϊκή Του δόξα,
τή δόξα πού ό μοναχογιός έχει άπ' τόν Πατέρα,
γεμάτος χάρη και άλήθεια”*,⁸

τότε μόλις και τότε μόνο, μόνο στο άκουσμα και στο βίωμα τουτο τής ένανθρωπήσεως του Θεού Λόγου ζεύχτηκε και συνεπώς τεματίστηκε για τόν άνθρωπο ή μεταξύ αυτού και του Θεού άπόσταση, ή όποία προηγουμένως χώριζε τόν άνθρωπο από τόν Θεό, και πραγματοποιήθηκε ή πραγματική λύτρωση διά του μόνου πραγματικού και όρατου Λυτρωτή. Μέ τήν συγκατάδασή Του νά ένανθρωπήσει ό Θεού Λόγος Θεός, ένωσε στον εαυτό Του τά πριν χωρισμένα, άποκάλυψε μέ τόν Έαυτό του και διά του Έαυτού του τόν από αιώνων αναζητούμενον Έναν Άληθινό Θεό, ήτοι τήν άληθινή θεογνωσία, κατέστησε διά του Έαυτού Του και μέ τόν Έαυτό του προσιτό τόν Θεό στον άνθρωπο και τόν ένθεο βίο διά τής έν Χριστώ ζωής, συμφιλίωσε τά πριν χωρισμένα, κατέργησε τήν θλίψη. Και έσωσε μέ τήν διδασκαλία Του από τήν ένοχή και δουλεία τής άμαρτίας, διά τής αντί ήμών και υπέρ όλων των ανθρώπων έφ' άπαξ και στο διηνεκές θυσίας Του και διά τής αναστάσεως Του, διά των όποιων ό άνθρωπος άνέκτησε τήν παραδείσια κατάσταση τής άμεσης κοινωνίας μέ τόν Θεό, τής άθανασίας, τής αιώνιας ζωής και τής πλήρους χαράς και μακαριότητας.

Άπό αυτά καταφαίνεται, ότι οι Έλληνες περισσότερο από όλους τούς άλλους λαούς τής οικουμένης εμφάνιζαν ιδεολογική και έννοιολογική προπαρασκευή προς ύποδοχή και οικείωση του Θεανθρώπου. Ένεκα δέ τούτου και, όταν εμφανίστηκε, Τόν δέχτηκαν και ένστερνίστηκαν και έφεραν τό καλό μήνυμα γι' Αυτόν και διερεύνησαν και διατύπωσαν τό έξ άποκαλύψεως περιεχόμενο των νέων πνευματικών και ήθικών άξιων τής νέας θρησκείας τής χάριτος, διαμορφώσαντες, μέ τήν σύγκραση αυτού μέ τόν Έλληνικό πνευματικό θησαυρό, τό άπαράμιλλο θαύμα του διαφωτίσαντος τήν οικουμένη έλληνοχριστιανικού πολιτισμού, ό οποίος περικλείει, εκπροσωπεί και άκτινοβολεί έκτοτε ανά τόν κόσμο τίσ ύψηλότερες πνευματικές άξίες, θρησκευτικές, ήθικές, ανθρωπιστικές, οι όποιες θεώνουν τόν άνθρωπο, υπό τήν όρθή τής θεώσεως έννοια, διά τής έν Χριστώ ζωής.

7. Στο ίδιο.

8. Ιω. 1, 14.

ΟΠΟΙΟΣ ΕΧΑΝΕ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΧΑΝΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

του Καθηγ. Πανεπιστημίου Στυλιανού Παπαδόπουλου*

Η προοπτική της πορείας του Έλληνισμού και της Ορθοδοξίας στην τρίτη χιλιετία εμπεριέχει ένα πρόβλημα ειδικό, μά σημαντικό για τον Έλληνα ορθόδοξο. Το πρόβλημα σχετίζεται με το δυνατόν της παράλληλης διατήρησης των δύο μεγεθών, όταν ο Έλληνας ορθόδοξος μεταναστεύει για όποιονδήποτε λόγο ή γίνεται φυγάδας άκουσια σε χώρες μη παραδοσιακά ορθόδοξες. Άλλωστε, σε τέτοιες χώρες θέλουμε κυρίως να δούμε ποιά θα είναι η πορεία του Έλληνισμού και της Ορθοδοξίας.

Εύκολη απάντηση στο πρόβλημα θα ήταν η προσφυγή σε θεωρητικά σχήματα ή η προβολή κάποιας δικής μας θεωρίας. Προτιμάμε, για να είμαστε σύντομοι, πειστικοί και λιγότερο θεωρητικοί, να υπογραμμίσουμε τί συνέδη μέχρι τώρα, σχετικά με το πρόβλημα του, πού είναι πράγματι όξυ για τους ορθόδοξους Έλληνες.

Γνωρίζουμε, λοιπόν, ιστορικά ότι πολλοί ορθόδοξοι βυζαντινοί, πού είχαν ελληνική συνείδηση, έφυγαν από τις εστίες τους πριν και κατά την πώση της μικρής πλέον βυζαντινής αυτοκρατορίας προς τις χώρες της δυτικής Ευρώπης. Ο ΙΕ΄ αιώνας γνώρισε στη Δύση πολλούς ορθόδοξους Έλληνες, επώνυμους των γραμμάτων, των τεχνών και του πλούτου. Από αυτούς, **η συντριπτική πλειοψηφία γρήγορα ή άργα προσχώρησε στον Ρωμαιοκαθολικισμό, εγκαταλείποντας θεληματικά ή με πιέσεις ήθικες και οικονομικές την Ορθοδοξία. Παράλληλα όμως και χωρίς καθυστέρηση, αυτοί όλοι έχασαν και την ελληνικότητά τους, την ελληνική τους συνείδηση.** Γι' αυτό κι έχουμε ιστορικό παράδοξο, σκάνδαλο κυριολεκτικά. Δέν δημιουργήθηκε και δέν είχαμε πουθενά στις ξένες χώρες συγκροτημένη ελληνική κοινότητα με ρωμαιοκαθολικό ή προτεσταντικό θρήσκευμα. Κοινότητες συγκροτημένες με άκμαία συνείδηση της ελληνικότητας έχουμε, όπου και όταν τά μέλη της κοινότητας είναι και ορθόδοξα, όταν τά δύο άνισα και μή συγκρίσιμα μεγέθη, ο Έλληνισμός και ή Ορθοδοξία, συνυπάρχουν.

Από τά πρώτα κιόλας χρόνια της Τουρκοκρατίας μετανάστευσαν ορθόδοξοι Έλληνες, όχι μόνο με-

μονωμένα πρόσωπα και οικογένειες, αλλά χωριά ολόκληρα και μικρές περιοχές. Έφευγαν όλοι μαζί οι κάτοικοι του χωριού με τον ιερέα και τον δάσκαλο, από την Μάνη π.χ. Φυσικά όλοι τους ήταν και ορθόδοξοι και Έλληνες. Στην άρχή προσπαθούσαν να διατηρήσουν την Ορθοδοξία τους, αλλά πιεζόμενοι σιγά - σιγά την εγκατέλειπαν. Τότε αυτόματα χάνονταν ή έξασθενούσε άπόλυτα και ή συνείδηση της ελληνικότητάς τους.

Έτσι, ούτε στην ιταλική χερσόνησο, ούτε στην Γαλλία ή στην Έλβετία, ούτε στην Γερμανία και στην Αυστροουγγαρία διασώθηκαν ελληνικές κοινότητες. Αυτό έγινε σε λίγες περιπτώσεις και κυρίως άργότερα, όταν μειώθηκαν οι πιέσεις και ή αντίσταση των Έλλήνων ορθοδόξων έγινε σθεναρότερη. Έχουμε τότε συγκροτημένες ελληνικές κοινότητες, όπως π.χ. στην Βενετία και την Βιέννη, πού όλες ήταν και ελληνικές και ορθόδοξες.

Μέ διαφορετικές προϋποθέσεις έχουμε κοινότητες ελληνικές στην Αίγυπτο, στην Μολδοβλαχία, γύρω από την Μαύρη Θάλασσα, και την Κασπία. Αντίθετα, όταν ένας μή Έλληνας γινόταν στά χρόνια της Τουρκοκρατίας ορθόδοξος, διατηρούσε την οποιαδήποτε εθνική του συνείδηση, όπως άλλωστε συνέδη με λαούς και φυλές, πού παλαιότερα έγκριστιάνισαν οι βυζαντινοί, τό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, με την σύμπραξη της διπλωματίας του αυτοκράτορα.

Πολύ έμφαντικότερα ή κατάσταση συναπωλείας του Έλληνισμού επιβεβαιώνεται άπ' όσα διαδραματίστηκαν πριν και μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως, στις τουρκοκρατούμενες χώρες, από τά Βαλκάνια ως την άκρη της Μέσης Ανατολής. Εκεί, λοιπόν και τότε, πρόσωπα μεμονωμένα, χωριά ολόκληρα ή περιοχές ευρύτερες, ένεκα βίας και έξαναγκασμού ή -σπανιότερα- έμμεσων πιέσεων και τυχοδιωκτισμού, εκατομμύρια ορθοδόξων Έλλήνων άλλαξοπίστησαν. Δέχτηκαν την θρησκεία του Μωάμεθ κι εγκατέλειψαν την Ορθοδοξία τους. Ο έξισλαμισμός τους όμως αυτόματα σήμαινε και άπώλεια της ελληνικότητάς τους.

Δέν πρέπει έμεις οι Έλληνες να λημονάμε ποτέ ότι: ή πλειοψηφία των μουσουλμάνων π.χ. της δυτικής Θράκης, της Άλβανίας, της Κύπρου παλιότερα, της Μικρασίας, της Αιγύπτου, της Βοσνίας, της Ρόδου και άλλων περιοχών είναι ορθόδοξοι Έλληνες

* Απόσπασμα από τό βιβλίο «Έλληνορθόδοξη Παράδοση: Ρίζωμα και Προοπτική». Έπιλογή κειμένων και έπιμέλεια: κ. Κων/νος Χολέβας.

ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Καθ. Πανεπ. Κων/νου Γρηγοριάδη*

Ἡ ὑπαρξη στὴν «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» δημιουργία της.

1. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ὑλική κτίση.

Ἡ ἐνδοκοσμική θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου ἐρμηνεύει τὴν προέλευσή του ἀπὸ τὴ φύση, τὴν ἱστορία, τὴν κοινωνία καὶ τὶς ποικίλες περιβαλλοντικές συνθήκες. Συγχρόνως ὅμως ἀνατίθεται στὸν ἄνθρωπο ἡ εὐθύνη γιὰ τὴν διαμόρφωση καὶ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς ὑλικῆς κτίσεως. Ἡ εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐφικτή μόνον ὅταν συνδυασθεῖ μὲ τὴν ἐλευθερία, πού ὅμως ἡ παρουσία της ἐντοπίζεται στό χωρὸ τοῦ προσώπου. Ἡ προσωπικότητα ὅμως, ὡς κατευθυντήριο κέντρο τῆς ὑπάρξεως δέν ἐπιδέχεται οἰαδήποτε «ὀριοθέτηση» ἐκ τῶν ἔξω (π.χ. φυσικές, βιολογικές ἀναγκαιότητες, κοινωνικές ὀλοκληρωτικές συνθλίψεις, ψυχολογικές καὶ χαρακτηρισιολογικές καταστάσεις). Ἡ ὑφιστάμενη διαλεκτικότητα ἀνάμεσα στό πρόσωπο καὶ τὶς ἐξωγενεῖς καταστάσεις δέν συνεπάγεται τὴν μονομερῆ κατίσχυση τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου.

* Ἀπὸ τό διβλίο του «Σχεδιάσμα Ὁρθοδόξου Κατηχήσεως».

Ἄπαιτεῖ ὅμως τὸν ἐλεύθερο καὶ ὑπεύθυνο προσωπικό δυναμισμό, πού κατευθύνει καὶ μεταμορφώνει τὶς ἐξωτερικές συνθήκες καὶ καταστάσεις.

Ἄν ὅμως ἡ ὑπαρξη ἐρμηνεύεται ἀποκλειστικά καὶ ὀριζόντια ἀπὸ τὴν βιολογία τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους, τότε ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὑποταγμένος στίς φθοροποιές φυσικές ἀναγκαιότητες καὶ ἔτσι παραμένουν ἀνέργητες οἱ ὑπαρξιακές καταβολές τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας. Οἱ σύγχρονες Ἐπιστήμες τῆς ἀνθρωπολογίας τῆς δομῆς (Strukturanthropologie), ὅπως ἐπίσης τῆς μικροφυσικῆς, τῆς βιολογίας καὶ τῆς βιοϊατρικῆς ἐπιχειροῦν νά ἀνοίξουν τὸν δρόμο γιὰ μιὰ δημιουργική δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ νά πραγματοποιηθεῖ μιὰ τέτοια προσπάθεια χρειάζομαστε μιὰν ἀνθρωπολογία, πού νά τοποθετεῖ τὸν ἄνθρωπο πρὶν καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν κτιστὴ δημιουργία.

Ἐδῶ ἀκριβῶς συνάπτεται ἡ παρουσία καὶ ἡ μαρτυρία τῆς θεολογικῆς θεωρήσεως καὶ ἐρμηνείας γιὰ τὴν ὑλική κτίση (=δημιουργία) καὶ τὸν ἄνθρωπο, τὴν

βυζαντινοὶ ἢ Σέρβοι, πού οἱ πρόγονοὶ τους ἐξισλαμίστηκαν καὶ, χάνοντας τὴν ὀρθόδοξία τους, ἔχασαν καὶ τὴν φυλετική τους συνείδηση. Ἔγιναν μουσουλμάνοι Τούρκοι ἢ Βόσνιοι ἢ Ἀλβανοὶ ἢ Αἰγύπτιοι. Ποτέ δέν ἔμειναν ἐθνικά ὅ,τι ἦταν ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ. Τὰ ἐπίλεκτα γενιτισαρικά τάγματα, μὲ τὴν σύμπραξη τῶν ὁποίων ὁ Πορθητὴς Μωάμεθ Β' κατέλαβε καὶ κατέστρεψε τὴν Κωνσταντινούπολη, ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἐξισλαμισμένα ὀρθόδοξα χριστιανόπουλα. Καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν Τούρκων τῆς Μικρασίας εἶναι φυλετικά ἀδέρφια μας, πού ἔγιναν ἐχθροὶ μας ἀφ' ὅτου ἀπώλεσαν τὴν Ὁρθοδοξία τους.

Ἡ σημερινή κατάσταση τῶν Ἑλλήνων τῆς διασπορᾶς, πού πλέον ἔγιναν π.χ. Ἑλληνοαμερικανοὶ καὶ Ἑλληνοαυστραλοὶ, διαφέρει ἔνεκα τῆς ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ στό βάθος μένει ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτη: ὅπου ἔχουμε διατήρηση τῆς Ὁρθοδοξίας, ἔχουμε καὶ διάσωση τῆς ἐλληνικῆς συνειδήσεως.

Ὅπου ἔχουμε ἀκμαία κοινότητα Ἑλλήνων, αὐτοὶ εἶναι ὀρθόδοξη ἐλληνική κοινότητα. Περιπτώσεις μεμονωμένων ἐλληνικῶν μικροκοινοτήτων προτεσταντικοῦ συνήθως θρησκευάματος εἶναι τεχνητὸ δημιούργη-

μα, θνησιγενές, περιθωριακό, καὶ δέβαια δέν καταργεῖ τὸν κανόνα. Καὶ αὐτό, γιατί ὁ Προτεσταντισμὸς δέν κατανοεῖ τὴν σημασία τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως καὶ οὔτε ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἐθνική συνείδηση, παρεκτός καὶ ἂν πρόκειται γιὰ γερμανική, ἀγγλοσαξωνική ἢ σκανδιναβική.

Οἱ ἐπισημάνσεις αὐτές, πού εἶναι ἀπόλυτα ρεαλιστικές, δυνατὸν νά προκαλέσουν τὴν ἀντίδραση τῶν ἐξαιρετικά ὀλιγαριθμῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου - κράτους, ὅπως καὶ κάποιων ἀνεργμάτων νεόκοπων «προστατῶν» τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Τὴν θρησκευτική ὅμως ἐλευθερία οὐδεὶς ποτέ σεβάστηκε ὅσο ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ πούθενά ποτέ δέν ἔζησαν πρὶν ἐλεύθερες οἱ μειονότητες αὐτές ἀπ' ὅσο στό ἐλληνικὸ κράτιδιό μας, ὅπου εὐτυχῶς ἡ συντριπτική πλειοψηφία τῶν κατοίκων του - τὸ ποσοστὸ ὑπερβαίνει τὸ 90% - παραμένει ὀρθόδοξη.

Οἱ ἀντιδράσεις ἐπομένως εἶναι ἀνέριστες, ἐφόσον ὅλοι δροῦν ἐλεύθερα, καὶ ὑποκριτικές, ἐφόσον δέν μποροῦν ν' ἀμφισβητήσουν τὰ ἱστορικά δεδομένα πού ἀναφέραμε πρὶν ἀπὸ τὸν παρῶν.

(Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς, 1999)

προέλευσή του, τόν προορισμό του και την σχέση του με τόν Ἄκτιστο Θεό-Δημιουργό. Ἡ ἐκ νέου ἀνακάλυψη καί προβολή τῶν ὑπερβατικῶν καταβολῶν τοῦ ἀνθρώπου θά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν ἀνοδική πορεία τῆς κτίσεως. Θά ὀλοκληρώσουν δέ τήν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς φροντιστοῦ καί διαχειριστοῦ τῆς ὅλης δημιουργίας μέσα ἀπό τήν προσφορά, τήν διακονία καί τίς θυσίες του.

2. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς δωρεά καί χάρις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος κατά τήν Ἁγία Γραφή δημιουργήθηκε κατά τό δεύτερο ἡμῖς τῆς ἕκτης δημιουργικῆς ἡμέρας, δηλαδή τελευταῖος ἀπό ὅλα τά ἄλλα δημιουργήματα. Ὅταν ὁ Τριαδικός Θεός ἀπεφάσισε προαιωνίως τήν ἐν χρόνῳ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, πρόβαλε ὡς Ἀρχέτυπο τῆς κτιστῆς του ὑπάρξεως τήν κατ' ἐξοχήν «εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου», πού εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μέ ἐπί κεφαλῆς τούς Καππαδόκους ἐρμηνεύουν «χριστολογικά» τήν παρουσία τοῦ ἀνθρώπου καί ὑπογραμμίζουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος «προϋπάρχει» τῆς ὑλικῆς κτίσεως στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτόν τόν ἐν Χριστῷ δυναμισμό κατέβαλε ἐν χρόνῳ ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο, ὅταν τόν ἐπλασε «κατ' εἰκόνα Θεοῦ». Ἡ παρουσία τῶν Ἀκτίστων ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί ἰδιαίτερα στόν ἄνθρωπο φανερώνει τόν ὑπερβατικό τους χαρακτήρα. Δηλαδή τήν δυνατότητα τοῦ ἀνθρώπου νά ἀνάγει καί νά ἀναφέρει τόν ἑαυτό του στήν ἀρχετυπική του προέλευση, πού εἶναι μέν ὁ Τριαδικός Θεός, ἀλλά πάντα στό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ὑπέρβαση τῆς κτιστότητος φανερώνει πῶς ἡ δημιουργία καί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι αὐτοφυεῖς, ἀλλά δωρεά καί χάρις τοῦ Ἀκτίστου Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁ ὑπερβατικός χαρακτήρας στόν προορισμό τῆς κτίσεως καί τοῦ ἀνθρώπου φανερώνει ὅτι ὁ σκοπός τους ἔχει τεθεῖ ἀπό τόν Ἄκτιστο Δημιουργό. Ἄλλωστε τό δημιούργημα δέν μπορεῖ νά ἀνακαλύπτει καί νά θέτει σκοπό, πού νά ὑπερβαίνει τόν ἑαυτό του. Ὁ σκοπός αὐτός ἀποτελεῖ καί τό νόημα τοῦ κόσμου καί τῆς ζωῆς, πού συνιστᾶ ἐπίσης καί τόν λόγο τῆς ὑπάρξεώς τους.

Γιά νά πραγματοποιηθεῖ καί νά διαφυλαχθεῖ ὁ ὑπερβατικός σκοπός τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου πρέπει τά κτιστά δημιουργήματα νά συναντηθοῦν μέ τόν Ἄκτιστο Δημιουργό Θεό. Καί ἡ συνάντηση αὐτή τελεσιουργεῖται στό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, πού ἀποτελεῖ καί τήν ἀρχετυπική εἰκόνα τοῦ σωστοῦ καί ἀληθινοῦ ἀνθρώπου (βλ. κατωτέρω).

Ὁ ὑπερβατικός χαρακτήρας τῆς ὑπάρξεως παρέμπει τόν ἄνθρωπο: α) Σέ κάποιον Πρόσωπο, πού ὑπῆρχε πρῶν ἀπό τήν κτιστή δημιουργία καί πού ἐνάπεθεσε τόν κινητικό καί ἀνυψωτικό δυναμισμό στήν ὑπαρξή, β) Στήν ἐκ μέρους του ἀναζήτηση μιᾶς ἀπόλυτης τελειότητος, πού μᾶς βεβαιώνει πῶς αὐτή δοῖσεται στήν «ἀπολυτότητα» τῆς ἀπό τήν ἀρχή τῶν αἰώνων (=προαιωνίως) καί γ) Στήν ἄκτιστη δωρεά καί Χάρις τοῦ Θεοῦ, πού προορίζει ἐν Χριστῷ τόν ἄνθρωπο νά ὑπερβεῖ τήν κτιστότητά του καί νά μετάσχει στήν αἰώνια ζωή τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

3. Τό ἦθος τῆς ἐλευθέρας εὐχαριστιακῆς ὑπάρξεως.

Ἀπό τά ἀνωτέρω καταφαίνεται πῶς ὁ ἄνθρωπος ἔλαβε τήν ὑπαρξή του ἀπό τόν Θεό, ὡς δῶρο πού ἐκπηγάει ἀπό τήν ἀγάπη καί τήν ἐλευθερία Του. Αὐτό σημαίνει πῶς ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι ἀναγκαστική καί αὐτονόητη γιά τόν Θεό, ἀλλά ἀποτελεῖ προῖόν τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλευθερίας Του. Ἡ ἀρχαία ἐλληνική σκέψη δεχόταν τήν αἰώνια προϋπαρξή τῆς ὕλης, γι' αὐτό καί ὁ θεός τοῦ Πλάτωνος ἦταν στήν πραγματικότητα ἕνας ἀπλός διακοσμητής.

Ἡ ἐκ τοῦ μηδενός δημιουργία τοῦ κόσμου εἶναι ἡ ὑψίστη συμβολή τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, πού μέ αὐτό τόν τρόπο -δέν εἶναι τοῦ παρόντος ἡ λεπτομερῆς ἀνάπτυξη τῆς- εἰσάγεται ἡ διαλεκτική ἀνάμεσα στό Ἄκτιστο καί τό κτιστό καί ἔτσι διασώζεται ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀγαπῶντος Θεοῦ. Οἱ Πατέρες ὑπογραμμίζουν ὅτι ὁ κόσμος αὐτός θά μπορούσε ἀπολύτως καί νά μὴν ὑπάρχει. Ἡ ὑπαρξή του δέν εἶναι αὐτονόητη οὔτε ἀκούσια ἀπορροή τῆς θείας Οὐσίας καί δυνάμεως, ἀλλά προῖόν τῆς ἐλευθερίας καί ἀγαπῶσης βουλήσεως τοῦ Θεοῦ.

Μιά τέτοια ὅμως θεώρηση τοῦ κόσμου καί τῆς ὑπάρξεως δίνει μιάν ἐντελῶς ἰδιαίτερη ποιότητα στό νόημα τῆς ζωῆς μας. Ἄν αισθάνεται ὁ ἄνθρωπος τήν ὑπαρξή του ὡς δῶρο, τότε ἡ λειτουργία τῆς ζωῆς του κινεῖται καί ἀναπτύσσεται στό χῶρο τῆς εὐχαριστίας καί τῆς εὐγνωμοσύνης. Ὁ ἄνθρωπος οἰκιοποιεῖται τήν δωρεά τῆς ὑπάρξεώς του, ὅταν τήν ἀναφέρει στήν πηγὴ τῆς προελεύσεώς του, πού εἶναι ὁ Θεός. Στήν κοινωνία μιᾶς τέτοιας εὐχαριστιακῆς ἀγάπης ὁ ἄνθρωπος δέν διεκδικεῖ τίποτε γιά τόν ἀτομικό ἑαυτό του, πού νά τόν ὀδηγεῖ σέ μιάν ὑπεροχή ἢ κατακτητικότητα ἐναντι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἀντίθετα στό εὐχαριστιακό ἦθος ὁ ἄνθρωπος προσφέρει καί χαρίζει τήν ὑπαρξή του στοὺς ἄλλους καί δι' αὐτῶν στόν Θεό, ὡς πράξη ἐλευθερίας ἀναλόγως ἐκείνης πού τόν ἔφερε στήν ὑπαρξή ἐκ τοῦ μηδενός.

«ΑΠΟΡΙΕΣ» ΑΡΜΟΔΙΩΝ

του κ. Ἀθανασίου Νεοφωτίστου,
Προέδρου του Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Ὅταν, ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες, προσπαθοῦμε νά πείσουμε ἀρμόδιους φορεῖς εἴτε συλλογικά εἴτε ἀτομικά γιά τούς κινδύνους πού διατρέχουν οἱ Ἕλληνες ἀπό τή δραστηριότητα τῶν αἰρέσεων καί τῆς παραθηρσκειάς, ἀντιμετωπίζουμε δυσκολίες συνεννόησης οἱ ὁποῖες προέρχονται ἀπό τή διαφορετική «κουλτούρα» τους καί ἀπό τίς κοινωνικές ἐν γένει καί πολιτικές τους τοποθετήσεις.

Τό ἔχουμε πολλές φορές τονίσει ὅτι ὁ τομέας τόν ὁποῖον ὑπηρετοῦμε δέν εἶναι ἀπό ἐκείνους πού ἔχουν ιδιαίτερα συναισθηματική ἀπήχηση, ὄχι μόνο στήν καρδιά τῶν ἀρμοδίων, ἀλλά καί πολλῶν λαϊκῶν ἀνθρώπων πού ἀνήκουν καί στήν Ἐκκλησία.

Ἐπάρχουν τομεῖς ἄσκησης ἀγάπης πού «φωνάζουν», γι' αὐτό κι ἔχουν μεγάλη κοινωνική ἀναγνώριση καί ἠθική καί ὑλική συμπαράσταση. Ὅταν οἱ πολῖτες ἀκοῦνε ἠχηρά ὀνόματα «φιλανθρωπικῶν κέντρων» ἢ αἰσθάνονται τόν πόνο καί τίς ἀνάγκες συνανθρώπων τους ἀπό φτώχεια, ἀρρώστειες, ἀνεργία, φυσικές κατα-

στροφές κ.λπ. συγκινοῦνται καί σπεύδουν πρόθυμα νά βοηθήσουν. Αὐτό εἶναι πάρα πολύ ὠραῖο, ἀλλά θά πρέπει νά ἐρευνοῦμε, μήπως σέ κάποιον ἀπ' αὐτά τά κέντρα ὑποκρύπτεται κάποια νεοφανής αἵρεση, ὅπως συνέβη πρό ἐτῶν μέ γνωστή κίνηση πού συγκέντρωνε προσφορές φιλανθρώπων (μέσω κυτίων στά σουπερ μάρκετ) γιά τούς Κούρδους δῆθεν τοῦ Μεταξουργείου.

Ὅμως παράλληλα μέ τό σύνηθες φιλανθρωπικό μας ἔργο, θά πρέπει νά σκεφτόμαστε, ὅπως εἶπαμε καί ἄλλοτε, καί τούς συνανθρώπους μας πού ὑποφέρουν καί κακοποιοῦνται ἀπό τίς σέκτες, ἀφοῦ δέν ὑπάρχουν ἐντυπωσιακοί τίτλοι στίς ἐφημερίδες γι' αὐτούς. Ὑποφέρουν σιωπηλά, οἱ τραγικές τους ἱστορίες δέν «φωνάζουν», δέν ἀκούγονται. Δέν ἀκούει κανεῖς τόν πόνο ἀπό ἓνα κατεστραμένο γάμο ἐξαιτίας τῆς αἵρεσης. Δέν ἀκούει τό θόρυβο μιᾶς καταπληγμένης πατρικῆς ἢ μητρικῆς καρδιάς ἀπό τό μόνιμο ἀποχωρισμό τοῦ σπλάγγνου τους. Μόνο ἡ Ἐκκλησία μας καί ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ περιπτώσεις θυ-

«Ἡ πράξη τῆς ἐκούσιας προσφορᾶς τῶν πιστῶν ὡς ἐνέργεια ἀντίθετη πρὸς τήν ἐγωϊστική στάση καί ροπή τῆς πεπτωκυίας φύσεώς μας, εἶναι κοινωνία καί μετοχή στή θεία ζωή, πού εἶναι ἀγάπη ἄπειρη» (Ἀρχιμ. Βασίλειος Γοντικάκης).

4. Τό Ἀρχέτυπο τοῦ Χριστοῦ στήν «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἄνθρωπος μετέχει τῆς ὑλικῆς κτίσεως διὰ τοῦ σώματός του, ἐνῶ μέσα του δέχεται τήν παρουσία καί τήν σφραγίδα τῆς θείας εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πρόθεση «κατ' εἰκόνα» δείχνει τήν πορεία πού πρέπει νά ἀκολουθήσει ὁ ἄνθρωπος στήν ἐν χρόνῳ ἐπίγεια πορεία του. Ἐταί θά φθάσει στό σημεῖο νά γίνει ἡ πραγματική εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, δηλ. νά ἐκφράζει μέσα ἀπό τήν ὑπαρξή του τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ὁ ὕψιστος προσορισμός τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδή τό νά γίνει κατὰ χάριν θεάνθρωπος, ὅπως τονίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾶ τήν ἀληθινή του ὑπαρξη, ὅταν ἀναφέρεται στή θεανδρική, θεόδοτη καί θεουργική του ὑπόσταση, πού ἀποκαλύφθηκε καί ἔγινε πραγματικότητα μέ τήν ἱστορική ἐμφάνιση τοῦ Ἰη-

σοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο μας. Πρόκειται γιά τό ἀρχετυπικό ὑπόδειγμα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἀληθινός καί σωστός, ὅταν ἀναφέρεται, κοινωνεῖ καί μετέχει μέ τήν ὑπαρξή του στήν παρουσία «τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ Πνεύματος Ἁγίου» (Μ. Ἀθανάσιος).

Στήν ἀνθρώπινη ὑπαρξη ὅλα ὑπάρχουν καί βιώνονται ὄχι καθ' ἑαυτά, ἀλλά ὡς διάβαση, ἀναγωγή, πέρασμα, Πάσχα. Τό καθ' ἓνα βρῖσκει τόν ἑαυτό του μέσα στό ἄλλο κατὰ τόν λόγο τοῦ Κυρίου: «Ὁ ἐωρακῶς ἐμέ ἐώρακε τόν Πατέρα». Τό κάθε τι δέν ἀναπαύεται στόν ἑαυτό του, ἀλλά ὀδεύει, διαβαίνει πρὸς τό πρωτότυπο.

Αὐτή τήν ὄντολογική ἀνθρωπολογική ἀλήθεια τονίζει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής: «Οἱ τῶν ἐπί μέρους λόγοι, τοῖς καθ' ὅλου προσχωροῦντες, τάς τῶν διηρημένων ἐνώσεις ποιοῦνται. Διότι τῶν μερικωτέρων ἐνοειδῶς οἱ καθολικώτεροι τούς λόγους περιλαμβάνουσι πρὸς οὓς φυσικῶς τήν ἀναφοράν ἔχει τά κατὰ μέρος». Τά ὄντα ἀνήκουν σέ ἄλληλα περιοσότερο ἀπ' ὅτι ἀνήκουν στόν ἑαυτό τους, μέ αὐτουργό αὐτῆς τῆς «ἐνοποιοῦ σχέσεως» τήν ἴδια τήν θεία συνεκτική τους αἰτία.

μάτων άφουγκράζονται τήν όδύνη τών γονιών, τό παραγάμó τού συζύγου ή τής συζύγου, τήν τραγική κατάσταση μιάς οικογένειας πού έχει καταστραφεί, όταν άγαπητά της μέλη έξαφανίζονται ή άκολουθούν τό δρόμο τής πλάνης πού όδηγεί στην άπώλεια τών ψυχών. Καί δέν ύφίστανται οί οικογένειες μόνο ήθική καταστροφή, αλλά και ύλική όταν περιουσίες έξα-νεμίζονται προσφορά στίς διάφορες ομάδες.

Αυτά όμως δέν είναι γνωστά στους κατά περίπτωση συνομιλητές μας, οί όποιοι πολλές φορές μάς άντιμετωπίζουν μέ καχυποψία, ως άτομα φανατικά και μισαλλόδοξα - ιδίως όταν οί συνομιλητές μας άνήκουν σέ άδιάφορο θρησκευτικά χώρο ή άκολουθούν και προπαγανδίζουν ιδέες τίς όποίες άποκαλούν οί ίδιοι φιλελεύθερες και προοδευτικές.

Γ' αυτό τό πρώτο ερώτημα, άγαπητοί άναγνώστες, πού μάς έκπέμπουν, άκρως άλαζονικά, είναι τό γιατί δέν άνεχόμαστε τίς αίρέσεις. Κι άρχίζουν νά ύπερασπίζονται τήν άποψη τους περί θρησκευτικών δήθεν έλευθεριών, παραθέτοντας τίς γνωστές αίτιολογίες και πλουραλιστικές ιδέες περί δημοκρατικών άπαιτήσεων, περί τής θεωρίας τής άνεκτικότητας, τής διαφορετικότητας, τής έλευθερης έκφρασης, τής διαλλακτικότητας, τού σεβασμού τής διαφορετικής άποψης, τής άνοικτής ή άνεκτικής κοινωνίας, κ.λπ.

Από τήν έμπειρία μας έχει προκύψει ότι στό ερώτημα αυτό είναι χάσιμο χρόνου μέ τέτοιου «είδους» συνομιλητές, νά παραθέσουμε έπιχειρήματα έκκλησιαστικά, περί άπώλειας τών ψυχών όσων άκολουθούν τό δρόμο τής πλάνης ή ν' άναφεροϋμε σέ δογματικά και λατρευτικά ζητήματα. Έχουμε παρατηρήσει ότι στίς περιπτώσεις αυτές οί συνομιλητές μας μάς παρακολουθούν μέ δυσπιστία ή και μέ κάποια ειρωνεία στό στυλ «αυτά ξερετε, αυτά λετε».

Σέ τέτοιες περιπτώσεις χρειάζεται κάποια διάκριση τί έπιχειρήματα θά προβάλλουμε σ' αυτούς τους ανθρώπους, οί όποιοι κατέχουν πολιτική ή κοινωνική θέση και μπορούν νά συμβάλουν στην ένημέρωση τών πολιτών. Άναφέρουμε σ' αυτούς τή διεθνή πραγματικότητα στόν τομέα τών σεκτών και τήν ύπαρξη σέ όλες τίς πολιτισμένες χώρες Πρωτοβουλιών Γονέων χρηματοδοτούμένων υπό τών κυβερνήσεών τους, καθώς και τά ψυχολογικά και κοινωνικά προβλήματα πού δημιουργούν οί σέκτες σέ νέους κυρίως άνθρωπους. Άκόμη αναφέρουμε τά ψηφίσματα και τίς αποφάσεις τών διαφόρων διεθνών όργανισμών και τών κυβερνήσεων, όπως π.χ. τής Γαλλίας, τής Αυστρίας, τής Γερμανίας κ.λπ. Μεγάλη έντύπωση κάνει, όπως έχουμε διαπιστώσει, τό έπιχείρημα ότι στίς περισσότερες χώρες τής Δύσης ό προσηλυτισμός άπαγορεύεται άυστηρά και ιδίως στην Έλβετία (χώρα πού άκούγεται ως ή πλέον φιλελεύθερη στόν κόσμο), όπου

(στήν Έλβετία) άπαγορεύεται άπολύτως τό από σπίτι σέ σπίτι έργο τών «Μαρτύρων τού Ίεχωβά» και ή όργάνωση δέν άναγνωρίζεται μέ τό αίτιολογικό ότι ό άθέμιτος προσηλυτισμός τους διαταράσσει τήν θρησκευτική ειρήνη τών πολιτών και τή δημόσια τάξη. Η Έλβετία διευκρινίζει ότι, μέ τόν όρο δημόσια τάξη, έννοει τήν ασφάλεια, τήν ήρεμία, τήν ύγεια, τή δημόσια ήθική και τήν καλή πίστη στά δημόσια πράγματα και άκόμη ότι οί περιορισμοί πού ύπαγορεύονται από τή διασφάλιση τής δημόσιας τάξης άναφέρονται στην προπαγάνδα προφορική και γραπτή, στό πλανόδιο έμπόριο και στους έράνους. Όρισμένες θρησκευτικές μέθοδοι θεραπευτικής άπαγορεύονται από αυτούς.

Άναφέρουμε και περιπτώσεις θυμάτων από τήν ελληνική και διεθνή έμπειρία, όπου έχουν καταστραφεί οικογένειες, έχουν χαθεί περιουσίες, νέοι έχουν έγκαταλείψει τίς σπουδές τους και παραμένουν έγκλειστοι σέ άσραμ και κοινόδια κάτω από άπάνθρωπες και όδυνηρές συνθήκες.

Θυμάμαι πόσο έντύπωση έκανε σέ Δήμαρχο προαστείου τών Άθηνών, όταν μέ μία ομάδα τής Π.Ε.Γ. τόν έπισκεφτήκαμε για νά τόν ένημερώσουμε για τή διεόδωση άποκρυφιστικών ομάδων μέσω τών πολιτιστικών προγραμμάτων τού Δήμου του και τού διάβασαμε άποσπάσματα από τήν έξομολόγηση τής Άλεξάνδρας Stein μέλος τώρα τής AFF (Πρωτοβουλία Γονέων Άμερικής).

Μέ δέος άκουσε τά συγκλονιστικά της λόγια: «Αυτό πού κέρδισα μέσα σ' έκείνα τά χαμένα χρόνια ήταν αυτό πού ένιωσα μέχρι βαθιά στό μεδοϋλι μου: ή άναμφισβήτητη άντίληψη τής έκμετάλλευσης εκ μέρους τής ομάδας, ή άναμφισβήτητη άντίληψη τού τί δέν είναι δημοκρατία. Μιλώ για τήν εκμάθηση ενός σκληρού τρόπου τόν όποιο διδάχθηκα σέ μία τάξη τού έμπλεκόμενου στίς λατρείες σχολείου. Για τό πώς νά παρατηθώ από τά προσωπικά μου άνθρωπινα δικαιώματα και πώς νά συμμετέχω στόν ολοκληρωτισμό, τό άπόλυτο αυτό σύστημα, στην πρόοδο τού όποιου είχα άφιερώσει τή ζωή μου». Όλη τή συγκλονιστική έκθεση τής Άλεξάνδρας Stein άκουσε άφωνος ό έν λόγω συνομιλητής μας.

Η Όρθοδοξία σέβεται τή διαφορετική άποψη, αλλά ή θρησκευτική έλευθερία δέν πρέπει νά λειτουργεί εις βάρος της. Άλλο πράγμα είναι ή έλευθερία έκφρασης και άλλο πράγμα ό άθέμιτος προσηλυτισμός

Άναφέρουμε συνήθως στους συνομιλητές μας τήν διαδικασία προσηλυτισμού για νά προσδιορίσουμε τό μυητικό στάδιο στό όποιο, βρίσκεται ένα θύμα π.χ. τών «μαρτύρων τού Ίεχωβά», αλλά και τών ποικίλης μορφής αίρέσεων και τής παραθρησκείας. Η πρώτη έπαφή μέ τους κήρυκες τών αίρέσεων είναι σημείο καθοριστικής σημασίας. Κατά όμολογία τών περισσο-

τέρων θυμάτων, οι αίρέσεις προχωρούν μεταμφιεσμένες και δέν αποκαλύπτουν τό πραγματικό τους πρόσωπο. Έκμεταλλεύονται τά ανθρώπινα προβλήματα και τόν ανθρώπινο πόνο και παραπλανούν μέ τή μέθοδο τής απάτης πού εἶναι προσφιλής στίς περισσότερες ομάδες, μέ ψευδή ἐπιχειρήματα, ἀπλουστευμένες λύσεις και μεγάλη φορτικότητα, τά ὑποψήφια θύματα. Κάνουμε, μία παρένθεση στό σημείο αυτό και τονίζουμε και ἐπιστοῦμε τήν προσοχή τῶν πιστῶν μας νά ἀποφεύγουν ὅποιαδήποτε ἐπαφή μέ ὅποιουσδήποτε ἀγνώστους ἤ και γνωστούς τους πού θέλουν νά μιλήσουν μαζί τους γιά θέματα πίστεως ἤ γιά «κοινωνικά» ζητήματα. Τονίζουμε ὅτι ἡ παραπληροφόρηση, οἱ μισές ἀλήθειες, τά ψεύδη, χρησιμοποιούνται συστηματικά στίς μεθοδεύσεις πολλῶν ομάδων, μέ στόχο τόν ὀλοκληρωτικό ἔλεγχο τής προσωπικότητάς τους.

Ὁ μεγάλος κίνδυνος τῶν αἱρέσεων, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, προέρχεται ἀπό τήν ἀγνοια αὐτῆς τῆς ἀθέμιτης τακτικῆς. Οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦν τά μέσα χειραγωγῆσης πού χρησιμοποιοῦν, τήν πνευματική τρομοκρατία πού ἀσκοῦν, τήν παραπληροφόρηση, τίς παρερμηνεῖες γεγονότων, τίς απάτες, τίς μεθόδους ὑποβολῆς και τίς μεθοδεύσεις πλήσης ἐγκεφάλου. Αὐτά τά προβάλλουμε σέ συνομιλητές μας και τά ἀποδεικνύουμε μέ ἐπιχειρήματα και παραδείγματα ἀπό τήν Ἑλληνική και διεθνή πραγματικότητα. Ὅποιος δεχτεῖ τήν ἐπίσκεψη, τήν ἐπανεπίσκεψη και τήν οἰκιακή μελέτη ἀπό τούς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωῶ» ἤ τούς Πεντηκοστιανούς, ἀκολουθεῖ ἕνα δρόμο πού μπορεῖ νά μῆν ἔχει ἐπιστροφή. Προετοιμάζεται στά στάδια αὐτά γιά τήν «ἐναντίωση» μέσα στήν οἰκογένειά του: «τώρα πού γνωρίζεις τήν ἀλήθεια, ἐτοιμάσου γιά τήν ἐναντίωση ἀπό μέρος τοῦ Σατανᾶ. Ὁ διάβολος δέν εὐχαριστεῖται καθόλου ἀπό αὐτό και θά χρησιμοποιήσει τούς δικούς σου γιά νά σέ ἀπομακρύνει ἀπό τήν ἀλήθεια και νά σέ κάνει νά σταματήσεις τή μελέτη!» Ἐτσι ἄν οἱ γονεῖς, ὁ σύζυγος, ἡ σύζυγος ἀντιδράσουν, τότε τό θύμα σκέπτεται τούς λόγους τοῦ «δασκάλου». Στήν ἐναντίωση τῶν δικῶν του βλέπει τήν «ἐπιβεβαίωση» ὅτι βρίσκεται σέ σωστό δρόμο και γι' αὐτό πολεμεῖται ἀπό το Σατανᾶ πού κρύβεται πίσω ἀπό τούς οἰκείους του. Ἐτσι ὀδηγεῖται στήν ὀλοκληρωτική ἔνταξη στήν ὀργάνωση και τήν τελεία ἀποξένωσή του ἀπό ὅποιαδήποτε σχέση μέ περιβάλλον και ἀνθρώπους τῆς προηγούμενης ζωῆς του.

Ἄν ὁ συνομιλητής μας προβληματιστεῖ, θέτει συνήθως τό δεύτερο ἐρώτημα. Ἄφου λέτε ὅτι ἀπό μέρος τῶν ομάδων αὐτῶν ἐπιχειρεῖται και ἐπιτυγχάνεται χειραγωγήση τῆς προσωπικότητας, ἀναίρεση τῆς ὑπαρξῆς, ἔλεγχος τῆς σκέψης, ἐξουδετέρωση τῆς ἐλεύθερης κρίσης κ.λ.π. πέστε μας τί εἶδους ἀνθρωποι εἶναι αὐτοί πού παραχωροῦν τά δικαιώματά τους σέ ἄλλους ἀνθρώπους ἤ ομάδες ἀνθρώπων;

Στό σημείο αὐτό, ἀγαπητοί φίλοι ἀναγνώστες, ὑπάρχει μεγάλος κίνδυνος νά περιπέσει κανεῖς στό λάθος νά διαχωρίσει τούς ἀνθρώπους σέ ἀνθεκτικούς σέ πίεσεις και σέ εὐάλωτους, σέ δυνατούς και ἀδύνατους. Αὐτό τό λάθος τό κάνουν δυστυχῶς και πολλοί ἐρευνητές και ἐνώσεις γονέων στό ἐξωτερικό. Μερικοί ψυχίατροι μάλιστα περιγράφουν τόν αἰρετικό ἀνθρωπο και τά χαρακτηριστικά του, ὅπως στό παρελθόν ὁ Λομπρόζο περιέγραψε τά χαρακτηριστικά τοῦ ἐγκληματία. Ὁμιλοῦν γιά προβλήματα στήν οἰκογένεια, γιά κοινωνικά φαινόμενα, γιά παραλείψεις στήν ἀγωγή κ.λ. κ.λ. Ἐπικρατεῖ δηλ. ἡ ἀντίληψη πώς στίς διάφορες ομάδες προσηλυτίζονται ἀνθρωποι μέ εἰδικά προβλήματα και νέοι μειωμένης διανοητικῆς κατάστασης. Ὁ ἰσχυρισμός αὐτός δέν εἶναι ὀρθός, εἶναι ἀδικος και ἄν τεθεῖ ὡς βάση γιά τήν ποιμαντική θέση και τήν στρατηγική ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦν οἱ ομάδες αὐτές θά ἔχει τραγικές ἐπιπτώσεις.

Ἐμεῖς χωρίς νά παραβλέπουμε βέβαια τούς οἰκογενειακούς και κοινωνικούς παράγοντες πού ἀποτελοῦν ἀδύνατα σημεία προσανατολισμοῦ ἀτόμων, ἀπορρίπτουμε τελείως τήν ἐκδοχή και τήν παραδοχή αἰρετικού ἀνθρώπου ὡς κοινωνικοῦ φαινομένου. Ἀπορρίπτουμε ἀμέσως τήν ἄποψη ὅτι ὁ αἰρετικός ἀνθρωπος γεννᾶται κατά τήν ῥήση «ὁ ἐγκληματίας γεννᾶται και δέν γίνεται». Ἐπειδή γνωρίζουμε τίς μεθοδεύσεις ἀπό μέρος τῶν ομάδων και τήν ἀδίστακτη ἐκμετάλλευση προβλημάτων τῶν ἀτόμων, ἐπειδή ἔχουμε ἀντιμετωπίσει περιπτώσεις ὅπου παιδιά και ἱερέων ἀκόμη ἔχουν πέσει θύματα αἱρέσεων, ἔχουμε καταλήξει στό συμπέρασμα ὅτι ὅλοι ὑπόκεινται στό κίνδυνο νά παρασυρθοῦν στήν πλάνη και στήν ἀπώλεια. Ἄρκει νά μῆν σοῦ τύχει σέ κάποια δύσκολη ὥρα νά σοῦ ἐμφανιστεῖ τό κατάλληλο πρόσωπο νά σέ ἀποπροσανατολίσει και νά σέ καθοδηγήσει και χειραγωγήσει τεχνηέντως.

Και τίθεται μετά σάν τελευταία ἐρώτηση ἡ ἐξῆς: Ἄφου λέτε ὅτι συμβαίνουν αὐτά τά τρομερά πράγματα στά ἄσραμ και στά κοινόδια, γιατί δέν φεύγουν ὅσοι ὑφίστανται τήν ἀποξένωση ἀπό τήν οἰκογένεια και τό περιβάλλον, ἀπό τίς ιδέες και τούς δεσμούς τῆς προηγούμενης ζωῆς, ὅσοι ὑφίστανται πνευματική τρομοκρατική ἐξουθένωση τῆς προσωπικότητάς μέ τούς αὐστηρούς κανόνες πού θέτουν σέ κίνδυνο ἀκόμη και τή ζωή τους;

Γι' αὐτή τήν ἐρώτηση ἔχουμε νά ἀντιπαραθέσουμε πληθώρα ἐπιχειρημάτων ἀπό τήν ἐμπειρία τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων μέ τίς ὁποῖες ἔχουμε ἀσχοληθεῖ. Μία παράφραση τοῦ στίχου τοῦ Μαθίλη δίνει τήν πραγματική εἰκόνα τῆς κατάστασης πού ἐπικρατεῖ μέσα στά κέντρα και τά κοινόδια τῶν ομάδων και τῶν αἱρέσεων: «Θέλουν μά δέν μποροῦν νά ἀποδράσουν». Ἐπί τοῦ ἐρωτήματος αὐτοῦ ὅμως θά μιλήσουμε στό ἐπόμενο ἄρθρο μας.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ 11ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

του εκπαιδευτικού κ. Κωνσταντίνου Γανωτή

Πολέμους και άκοές πολέμων μᾶς προφήτεψε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πρὶν ἀπ' τὸ τέλος. Πῶς θά φτάναμε καὶ γρήγορα μάλιστα στὴν τρομερὴ ἀπειλὴ ἐνός πάλι μεγάλου πολέμου, τὸ περιμέναμε. Τόση ἐπίδειξη, τόση ἀλαζονεία, δέν γίνεται νά μὴν ἔχει ἀντίχτυπο στίς ψυχές, πού ἔχουν κι αὐτές τὸ ἴδιο δαιμόνιο καὶ μόνο εὐκαιρία ζητοῦν κι αὐτοὶ νά χτυπήσουν.

Καὶ τώρα οἱ κοσμικὲς δυνάμεις ἐτοιμάζονται νά διασταυρώσουν τὰ μαχαίρια τους.

Καὶ τώρα σέ μέρες παραμονές τοῦ πολέμου, πού ἐτοιμάζεται, θάθελα νά κάνω μιά χοντρικὴ ἀνάλυση μέ δάση τίς ἐμπειρίες ἐνός ιδιώτη.

Τὸ χτύπημα τῆς 11^{ης} Σεπτεμβρίου ἔδειξε ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ κατ' ἐπέκταση ὁ λεγόμενος δυτικὸς κόσμος ἔχει μιά δύναμη συσσωρευμένη, που ἀντικρῶζει ἀπειλές καὶ ἐχθρούς ὁμοίους μ' αὐτούς. Ἐπειδὴ πιστεύουν πολὺ στὴν ἐπιστημονικὴ-τεχνικὴ πρόοδο, περιφρονοῦν καὶ ἀγνοοῦν τὸν κόσμο πού σκέφτεται ἀπλοϊκὰ καὶ πρακτικὰ. Ἔτσι ἐνῶ μποροῦν -ἴσως- νά ἀποκρούσουν ἕναν πύραυλο ἀπὸ τὸ διάστημα, εἶναι ἀνίκανοι νά ἀντιμετωπίσουν ἕνα τρελό ἢ μεγαλομανῆ πού δαστάει ἕνα μπετόνι-βενζίνη ἢ ἕνα ὄπλο.

Ἀκόμη μέ τὴν προκλητικὴ εὐημερία καὶ τὸ ἐπιδεικτικὸ μεγαλεῖο τους (βλέπε τὴν ὄψη τοῦ Μανχάταν πρὶν ἀπὸ τὸ χτύπημα) δέν εἶναι δυνατόν νά μὴ προκαλέσει ἀσυγκράτητη ἀντιζηλία σέ ἀνθρώπους ἢ λαοὺς μέ συμπλέγματα κατωτερότητας. Αὐτὸ τὸ βλέπομε στὰ σχολεῖα. Ὅταν ἔρθει ἕνα παιδί ἐπιδεικτικὰ καλοντυμένο, τὰ ἄλλα τὰ φτωχαδάκια προσπαθοῦν νά τοῦ λερῶσουν, νά τοῦ σκίσουν τὰ φανταχτερά του ρούχα.

Ὁ Ἀφρικανὸς καὶ Ἀσιατικὸς κόσμος, ὅπως καὶ ὁ Νοτιοαμερικανικὸς ἔχουν ὑστερήσει στὴν εὐημερία καὶ στὴν πρόοδο. Ἡ βασικὴ αἰτία εἶναι τὸ ὅτι δέν ἔχουν κεφάλαια ὡς πρώην ἀποικιοκρατούμενες χῶρες. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Θεὸς μοιράζει δίκαια τίς δωρεές του, ἔδωσε καὶ σ' αὐτούς τούς λαοὺς πνευματικὰ χαρίσματα καὶ μπόλικη εὐφυΐα. Κι ὅσοι δέν μποροῦν νά κάνουν τὴν εὐφυΐα τους ὑψηλὴ ἐπιστήμη καὶ ἔρευνα, τὴν ἀξιοποιοῦν στίς ἱντριγκες στὴν ὀργάνωση μυστικῶν ομάδων κ.λπ. Ἀκόμη ἐπειδὴ δέν ἔχει ἰσοπεδωθεῖ ὁ παραδοσιακὸς πολιτισμὸς τους, ἐπειδὴ δέν γνώρισαν ἀκόμη τὴν εὐμερία, διαθέτουν ἀφθονη ψυχικὴ δύναμη, ὀραματισμούς, ἰδανικά καὶ μιά ἔντονη μεταφυσική. Ἔτσι βρίσκονται καὶ πολλοὶ μάλιστα

ἀνάμεσά τους νέοι πρόθυμοι νά πεθάνουν γιὰ τὰ ὀράματά τους.

Τὸν μανιακὸ ζῆλο τους νά καλύψουν τὴν ὑστέρησή τους ἀπὸ τὸν δυτικὸ πολιτισμὸ, τὸν ἐκφράζει τὸ ὅτι κράτη ὅπως τὸ Πακιστάν, ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Κίνα ἐφτιαξαν ἀτομικὲς μπόμπες καὶ ἄλλα φοβερά καὶ πολυδάπανα ὄπλα, ἐνῶ οἱ λαοὶ τους ζοῦν σέ ἀπερίγραπτη φτώχεια.

Τώρα πού ὁ δυτικὸς κόσμος ἐτοιμάζεται νά τοὺς ἰσοπεδώσει (εἶναι ὄρος πού χρησιμοποιοῦν οἱ ἴδιοι οἱ Ἀμερικανοὶ) θά πρέπει νά ζυγίσει τίς δυνάμεις πού ἔχει νά ἀντιμετωπίσει. Ἄν ἐπιτεθεῖ σάν μεθυσμένος ὁ δυτικὸς κόσμος θά χυθεῖ ἄδικα πολὺ αἷμα καὶ οἱ ἀστοὶ τοῦ δυτικοῦ κόσμου δέν χαλαρίζουν τὸ αἷμα τους γιὰ τίποτε οὔτε γιὰ πατρίδα οὔτε γιὰ θρησκεία. Ἡ εὐημερία ἔφερε τέτοια παρακμὴ, ὥστε σήμερα ὁ δυτικὸς κόσμος δέν ἔχει στρατιῶτες! Ἔχει μόνο χειριστὲς ἔξυπνων ὄπλων ἀπὸ 2-3 χιλιάδες χιλιόμετρα μακριὰ ἢ ἀπὸ 30 μέ 50 χιλιάδες πόδια ψηλά.

Εἶναι τραγικὸ τὸ ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ δέν πήραν τὸ μάθημα τῆς ἀποτυχίας τους στό Βιετνάμ, ὅπου ἄφησαν 250.000 πτώματα παλληκαριῶν. Παραπλανοῦν τοὺς ἀφελεῖς ὅτι μόνοι τους ἐγκατέλειψαν τὴν Ἰνδοκίνα λόγω κρίσης συνειδήσεως μᾶς καὶ ὅλες οἱ Βιετναμέζες πόρνες γέννησαν Ἀμερικανάκια κι ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια πόλεμο οἱ Ἀμερικανοὶ σκοτώνονταν μέ τὰ παιδιά τους. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς οἱ Ἀμερικανοὶ νικῆθηκαν ἀπὸ 5 ἑκατομμύρια Βιετκόγκ κι ἔφυγαν καταδιωκόμενοι αἰσχροὶ ἀπὸ τὴν Ἰνδοκίνα.

Κι ἀπὸ τότε δέν ἐνίκησαν πουθενά στὸν κόσμο οὔτε αὐτοὶ οὔτε οἱ Ρῶσοι στό Ἀφγανιστάν οὔτε οἱ Εὐρωπαῖοι στὴ Βοσνία καὶ στὴ Γιουγκοσλαβία. Καὶ δέν ἐνίκησαν γιατί δέν ὑπάρχει νέος σέ ὅλο τὸ δυτικὸ κόσμο πρόθυμος νά πεθάνει γιὰ τὴν πατρίδα του ἢ γιὰ ὁποιοδήποτε ἰδανικὸ. Πιά ἀπόδειξη ἀναλογιστεῖτε κοιτάζοντας γύρω σας ποιὸ ἀπὸ τοὺς γιούς ἢ τοὺς συγγενεῖς σας θά πῆγαιναν σήμερα νά σκοτωθοῦν γιὰ τὴν πατρίδα. Καὶ ἂν στὸν τόπο μας εἶναι λίγοι αὐτοὶ οἱ νέοι, στίς λεγόμενες ἀναπτυγμένες χῶρες δέν ὑπάρχει κανένας. Οἱ Ἀμερικανοὶ κρύβουν ἐπιμελῶς στὰ πλάνα τῆς τηλεόρασης τοὺς σχηματισμούς τῶν στρατιωτῶν τους, γιατί ἕνας προσεκτικὸς παρατηρητὴς θά προσέξει ὅτι εἶναι στὴ συντριπτικὴ τους πλειοψηφία νέγροι. Στὴν Εὐρώπη ἔλλειψαι νέγρων ἐπεστράτευσαν τοὺς Ἀλβανούς. Ἡ φτωχολογία

πολεμάει για νά δούνε Θεού πρόσωπο οί άνθρωποι. Ἄκόμα καί τά Ἑλληνόπουλα πού στείλαμε στό Κόσσοβο τά δελέασαν μέ ὑψηλές ἀμοιβές. Ἄρα ὅλος ὁ δυτικός κόσμος πολεμάει μέ μισθοφόρους.

Εἶδαμε καί θάπρεπε νά προσέξομε τό γεγονός ὅτι στόν πόλεμο τῆς Βοσνίας πάλεψαν 800 περίπου χιλιάδες Σερβοδόσνιοι μέ τούς Μουσουλμάνους τῆς Βοσνίας, τούς Κροάτες, μέ τούς Εὐρωπαίους ὅλους καί μέ τόν Πάπα ἀκόμη, μέ τούς Ἀμερικανούς, μέ ὅλο τόν Ἀραβικό κόσμο (ἀκόμα καί Ἀφγανοί πολέμησαν στή Βοσνία) καί τό ἀποτέλεσμα ἦταν οἱ Σερβοδόσνιοι πού εἶναι τό 35% τοῦ πληθυσμοῦ νά κατέχουν σήμερα τό 50% τοῦ ἐδάφους!

Ἄρα ἂν δέν ἐνεργήσουν οἱ Ἀμερικανοί ὡς μεθυσμένοι θά σταθμίσουν τά πράγματα καί θά πουν ὅτι πράγματι κακοί καί φθονεροί ἐχθροί μᾶς κατατρέχουν ἀλλά ἡ ἀναμέτρηση μαζί τους μέ τούς συνηθισμένους τρόπους, πού ξέρομε, δέν μᾶς συμφέρει. Δέν θά πετύχομε. Ἄς μὴν ὑπολογίζον στούς συμμάχους, γιατί καί στό Βιετνάμ εἶχαν ὅλη τή ΝΑ Ἀσία μαζί τους κι ὅμως ἀπέτυχαν. Καί στήν Κορέα παλιότερα εἶχαν ὅλο τόν μὴ κομμουνιστικό κόσμο συμπολεμιστές καί ὅμως τό σύνορο πού χώριζε τίς δυό Κορέες ἔμεινε ἀπαράβιαστο.

Ὁ δυτικός κόσμος ἐγέρασε, γιατί δέν μπορεῖ καί δέν θέλει νά καταλάβει πῶς ἄλλαξαν τά δεδομένα τῆς ἱστορίας. Σήμερα οἱ ΗΠΑ ἔχουν 10 ἑκατομμύρια Ἀμερικανούς μουσουλμάνους. Ἄρα ἔχουν Ἀμερικανούς τρομοκράτες μελλοθανάτους καί τούς τρέφουν καί τούς ἐκπαιδεύουν. Ἡ Ἀγγλία ἔχει 5 ἑκατομμύρια μουσουλμάνους. Ὁ ἐχθρός εἶναι πίσω ἀπό τήν πλάτη τους. Ἄν ἀνοίξουν ἕνα δυτικό ἱερό πόλεμο κατά τοῦ ἰσλάμ, ἀλλοίμονό τους. Ἡ ἐγχώρια τρομοκρατία -γιατί ὑπάρχει καί τέτοια- θά βρεῖ ἄφθονους μελλοθανάτους-συνεργάτες της.

Τώρα πῶς νά παραδεχτοῦν ὑστερ' ἀπό τόσες ἀλαζονικές δηλώσεις οἱ ἡγέτες μας, πῶς νά παραδεχτοῦν ὅτι χρειάζεται μιὰ ἐξάλειψη τῶν προϋποθέσεων πού προκαλοῦν τήν κακία καί τόν φθόνο τῶν λαῶν πού ὑποθάλπουν τούς τρομοκράτες; Αὐτό φοβοῦμαι πῶς ἀπ' τό ἕνα μερος θά κάνει νά χυθεῖ ἄδικα πολύ αἷμα κι ἀπ' τό ἄλλο θά προκαλέσει στούς δυτικούς παραλήρημα τρόμου. Παραπέμπω στόν τρόπο πού ἔνωσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκείνη τή νύχτα πού ἦρθε ἡ εἶδηση γιά τήν καταστροφή τοῦ στρατοῦ τους στή Σικελία. Οἰμωγή ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνέβαινε πρὸς τό ἄστρῳ καθὼς ὁ ἕνας ἔδινε τήν εἶδηση στόν ἄλλον ὥστε ἐκείνης τῆς νυκτός οὐδεὶς ἐκοιμήθη, γράφει ὁ Ξενοφῶν. Καί οἱ Ἀθηναῖοι δέν ἐκλαιγαν τόσο γιά τούς δικούς τους, πού χάθηκαν στή Σικελία, ὅσο γιά τούς ἐαυ-

τούς τους γιατί περίμεναν πῶς θά καταπλεύσουν νά πάρουν ἐκδίκηση τά θύματα τῶν θηριωδιῶν τους πού διέπραξαν στή διάρκεια τοῦ πολέμου. Γιατί ὅταν ἔσφαξαν τούς Μηλίους μπροστά στά μάτια τῶν γυναικῶν καί τῶν παιδιῶν τους καί πούλησαν γυναικόπαιδα καί δούλους στά σκλαβοπάζαρα, μετά πῆγαν καί κοιμήθηκαν ἤσυχοι, ὅταν ὅμως ἔμειναν χωρίς στρατό ἔβλεπαν μέ φρίκη τά φαντάσματα τῶν Μηλίων καί τῶν ἄλλων ἀδικημένων.

Καί οἱ Ἀμερικανοί σήμερα δέν μπορεῖ νά μὴ θυμούνται τά χαρούμενα θριαμβευτικά πρόσωπα τῶν ἡγετῶν τους ὅταν ἔδγαιναν στήν τηλεόραση καί ἀνάγγελναν τίς ἐπιτυχίες τῶν ἐξυπνων ὀπλων τους στή Πουγκοσλαβία καί παλιότερα στό Ἰράκ. Κι ὅμως κι ἐκεῖ ἀθῶοι πολίτες πού πῆγαιναν στή δουλειά τους κομματιάζονταν καί ἀνύποπτοι ἐπιβάτες τοῦ τραίνου σκοτώνονταν καί γεωργοί μέ τίς φασίλιες τους πάνω στά κάρρα τους. Εἶναι ἀσυγχώρητος ὁποῖος δέν κλάψει τούς Ἀμερικανούς σ' αὐτό τό χτύπημα τό ἀναντρο πού δέχτηκαν. Ἀλλά ἐξίσου ἀσυγχώρητος εἶναι ὁποῖος δέν κλάψει καί τούς Σέρβους καί τούς Κοσσοβάρους καί τούς Ἰρακινούς πού ἔπαθαν παρόμοια. Ἄν ἔχω μπροστά μου πεθαμένα τρία ἀδέρφια μου καί κλαίω μόνο τό ἕνα εἶμαι ἀσυγχώρητος. Καί τώρα ἐξαναγκαζόμαστε ἀπό τήν ἐξαμερικανισμένη μας συνείδηση νά κάνομε αὐτό.

Τό ἄλλο πού πρέπει ἀκόμα νά προσέξουν οἱ δυτικοί εἶναι ὅτι ὁ μουσουλμανικός κόσμος δέν περιμένει αὐτούς, γιά νά ἰσοπεδωθεῖ. Εἶναι ἤδη ἰσοπεδωμένος καί τά παμπάλαια κτίσματά τους εἶναι κατεδαφιστέα. Δέν θά ἔχουν οὔτε πλάνο ἐντυπωσιακά νά δείξουν στήν τηλεόραση γιά νά ἰκανοποιήσουν τό μένος τῶν πολιτῶν τους οἱ Ἀμερικανοί. Φοβοῦμαι πῶς θά δείχνουν λεπτομέρειες ἀπό τούς δίδυμους πύργους, γιά νά πουνε στό λαό: νά πῶς κατεδαφίσαμε κι ἐμεῖς τήν Καμπούλ!

Θά τελειώσω μέ μιὰ συμβουλή. Νά διδαχτοῦν οἱ Ἀμερικανοί ἀπό τό σημερινό Βιετνάμ. Ὅταν ἔφυγαν οἱ Ἀμερικανοί, οἱ Βιετναμέζοι ἔζησαν στό θρίαμβο τοῦ κομμουνισμοῦ. Σέ λίγα χρόνια κατάλαβαν ὅτι πεθαίνουν τῆς πείνας. Καί τότε δέχτηκαν τούς Ἀμερικανούς ὡς ἐπενδυτές κι ἄρχισαν νά βλέπουν κάποιον φῶς εὐημερίας. Καί δέν αποκλείεται οἱ Βιετναμέζοι νά βοηθήσουν τώρα τούς Ἀμερικανούς κατά τοῦ Ἀφγανιστάν. Ἐκεῖνο πού φαίνεται καθαρά εἶναι ὅτι οἱ πολιτικοί ὅλου τοῦ κόσμου εἶναι ἡλιθότεροι ἀπό τούς ἐπιχειρηματίες καί οἱ στρατηγοί ἡλιθότεροι καί ἀπό τούς πολιτικούς.

Εὐτυχῶς πού ἔχομε μάθει νά ἀναθέτομε στό Θεό τήν ἀσφάλειά μας καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΠΟΥ ΑΝΑΖΗΤΕΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

*του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα,
πολιτικού έπιστήμονα*

(6' μέρος)

Γιά να δοῦμε μέ λίγα λόγια γιατί μιλοῦμε γιά χριστιανική κληρονομιά τῆς Εὐρώπης; Καί γιατί εἶναι σημαντικό να ἀναφέρεται αὐτό στό προοίμιο;

Ἡ ὁμοφωνία, θά ἔλεγα, τῶν ιστορικῶν καί τῶν διανοητῶν, τουλάχιστον μέχρι πρὶν ἀπό δύο-τρεις δεκαετίες, ἐπὶ τοῦ θέματος τί εἶναι Εὐρώπη καί τί εἶναι Εὐρωπαϊκή Ταυτότητα, κατέληγε σέ τρεῖς πυλῶνες. Ὁ Τόμας Ἐλιοτ νομπελίστας Ἄγγλος ἔχει γράψει εἰδικό βιβλίο γιά τό θέμα αὐτό. Ὁ Πῶλ Βαλερί, Γάλλος δοκιμογράφος καί ποιητής, ἔχει γράψει ἕνα ὠραῖο βιβλίο γιά αὐτό τό θέμα, τό ὁποῖο τό ἐπανεξέδωσε καί τό μετέφρασε ἡ Ἐλένη Γλυκαντζῆ Ἀλδελέρ, ἡ γνωστή μας ἑλληνίδα βυζαντινολόγος. Σ' αὐτό μάλιστα συμφωνοῦν καί Ἕλληνες διανοητές, ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος, στόν πρόλογο τῆς ιστορίας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πνεύματος, ὁ Βασίλειος Τατάκης, κορυφαῖος φιλόσοφος καί βυζαντινολόγος καί ἄλλοι. Ὅριζουν, λοιπόν, ὅτι Εὐρωπαϊκός Πολιτισμός σημαίνει α) ἐκεῖνοι οἱ λαοί οἱ ὁποῖοι γεύθηκαν τό Ἑλληνικό κλασικό πνεῦμα, μελέτησαν τήν Ἑλληνική κλασική γραμματεία β) οἱ λαοί οἱ ὁποῖοι ὀργάνωσαν τό πολιτειακό τους σύστημα καί τήν νομοθεσία τους ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου -καί ὅπως πολύ σωστά τό λένε οἱ δικοί μας ἐκκλησιαστικοί ἄνδρες- τοῦ Βυζαντινορωμαϊκοῦ Δικαίου. Καί γ) ἡ χριστιανική διδασκαλία. Κλασική γραμματεία τῆς Ἑλλάδος, Ρωμαϊκό Δίκαιο καί Πολιτειακή Ὄργάνωση, χριστιανική ἠθική, χριστιανική, ἀνθρωπιστική διδασκαλία, χριστιανική πίστη, φιλανθρωπία, ἀλληλεγγύη, ὅλα αὐτά εἶναι οἱ τρεῖς πυλῶνες πού σύμφωνα μέ ὅλους τούς μεγάλους ιστορικούς ἀποτελοῦν τή ρίζα αὐτοῦ πού λέμε Εὐρωπαϊκός Πολιτισμός.

Βεβαίως ὑπάρχουν διαφοροποιήσεις. Βεβαίως κάθε λαός διαφορετικά ἀνέγνωσε τούς ἀρχαίους, διαφορετικά ἐξέλαβε τήν Ρωμαϊκή διοίκηση, διαφορετικά ἐξέλαβε πολλές φορές ἀκόμη καί τό Χριστιανισμό· γι' αὐτό καί ἔχουμε στήν Δύση διαφοροποιήσεις μέ τόσες ὁμολογίες προτεσταντικές κ.λπ. Ἀλλά ὅταν σήμερα ὁμιλοῦμε καί λέμε: ἡ σημερινή Εὐρώπη παινεύεται ὅτι ἡ γυναίκα ἔχει δικαιώματα, ἡ σημερινή Εὐρώπη παινεύεται ὅτι τά βασανιστήρια ἔχουν καταργηθεῖ -μιλάμε γιά τίς χώρες τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης. Ἡ ση-

μερινή Εὐρώπη παινεύεται ὅτι γενικά ὑπάρχει μιὰ κοινωνική ἀλληλεγγύη· ἔχουμε τίς Κοινωνικές Ἀσφαλίσεις ἢ προσπαθοῦμε να βοηθήσουμε τούς φτωχοῦς, να ἔχουμε ἕνα σύστημα Κοινωνικῆς Πρόνοιας, τό Κράτος ἢ οἱ Δημοτικές Ἀρχές βοηθοῦν τούς ἀνθρώπους πού ἔχουν ἀνάγκη. Ἀπό ποῦ ἔμαθε ἡ Εὐρώπη αὐτή τήν ἀγάπη στό συνάνθρωπο, ἀπό ποῦ ἔμαθε ἡ Εὐρώπη να μὴν εἶναι ὁ σκληρός φεουδάρχης πού μαστίγωνε τούς ἀγρότες ἂν δέν καλλιεργοῦσαν σωστά τή γῆ, ἀπό ποῦ διδάχτηκε ἡ Εὐρώπη αὐτό τό ἀνθρώπινο πρόσωπο πού σήμερα τό ὀνομάζει ἀνθρώπινα δικαιώματα ἢ οὐμανισμό; Δέν εἶναι ἡ χριστιανική διδασκαλία αὐτή πού καλλιέργησε τίς ἀξίες ὅλες αὐτές πού ἀναφέρουμε καί σήμερα παινεύεται ἡ Εὐρώπη ὅτι τίς ἔχει καί τίς εφαρμόζει; Ὅρισμένοι ἐντιμοὶ μελετητές -τό ἄκουσα πρὶν ἀπό ἕνα μήνα σέ μιὰ δημόσια ἐκδήλωση ἀπό ἕναν Ἕλληνα πολιτικό- λένε: βεβαίως, ἀναμφισβήτητα, ἡ Ἑλλάδα, ἡ Ρώμη καί ὁ Χριστιανισμός, εἶναι οἱ πυλῶνες, βεβαίως ὁ Χριστιανισμός ἐπηρέασε πάρα πολύ. Ἀλλά εἶναι ἀνάγκη να τό γράψουμε; Ἐχει ἀνάγκη ἡ Ἐκκλησία, γενικά ἡ χριστιανική πίστη ἀπό τό να γράφεται σέ νομικά κείμενα; Τό ἐρώτημα εἶναι: γιατί, ἐφόσον ὑπάρχει ἕνα προοίμιο καί ἀναφέρεται σέ ἀξίες καί ἀρχές, γιατί "σώνει καί καλά" δέν θέλετε να τό γράψετε, ἀφοῦ τό δέχεσθε; Καί τό λένε, τό ἀκούω κι ἀπό Ἕλληνες Εὐρωβουλευτές πού λένε: μά ἀλοίμονο, δέν τό συζητοῦμε, βεβαίως ἔχει παίξει ρόλο. Ἀλλά τό ἕνα ἐπιχείρημα λείπει γιατί να γραφεῖ καί τό δεύτερο ἐπιχείρημα: ναί· ἔβαλε ρίζες ὁ Χριστιανισμός, ἀλλά ἦλθε στήν συνέχεια ὁ Διαφωτισμός καί ἐκεῖ πρέπει να ριζοῦμε τό βάρος. Ἐ, καί γιά να μὴν γράψουμε τό Διαφωτισμό, σθῆνομε καί τό Χριστιανισμό...

Γιά τό μέν πρῶτο, δηλ. γιατί πρέπει να ἀναγραφεται, ἐπαναλαμβάνω ὅτι τό προοίμιο, εἶναι ἡ ιστορία, εἶναι ἡ παράδοση τῶν λαῶν. Ἐάν ὅλοι αὐτοί οἱ λαοί ξεκινήσουν μέ ἕνα ψέμα, ἐάν ξεκινήσουν κρυπτόμενοι καί δέν παραδεχθοῦν ὅτι οἱ χριστιανικές ἀξίες ἐπηρέασαν αὐτό πού σήμερα ὀνομάζουμε Εὐρωπαϊκή κοινωνία, τότε δέν ἰσχύει αὐτό πού λέει τοῦ Θουκυδίδου ἡ φράση, ὅτι δηλ. ἡ Δημοκρατία βασίζεται «εἰς

πλείονας» και όχι «ές ολίγους. Αν ρωτήσεις τους πλείονας στην Ευρώπη είμαι βέβαιος ότι θα παραδεχθούν: ναι, η Ευρώπη είναι και Χριστιανική, οι ρίζες της είναι κυρίως χριστιανικές. Ακόμη και οι Γάλλοι που είναι ριζικά αντίθετοι με την άναγραφή του θρησκευματος στην ευρωπαϊκή ταυτότητα, εάν τους ρωτήσεις, μπορεί να μην πηγαίνουν στις Εκκλησίες, μπορεί να κλείνουν Εκκλησίες και ν' ανοίγουν τζαμιά ή χίλια δυό άλλα πράγματα παραθρησκευτικά, αλλά έντιμα θα παραδεχθούν ότι ναι: έχει επηρεαστεί και η νομοθεσία τους και η διοίκησή τους και τό πολίτευμά τους και πάρα πολλά άλλα από τόν Χριστιανισμό. Όμως η έπιμονή τους είναι -ειδικά των Γάλλων- ότι τό άποκορύφωμα ήταν ο Διαφωτισμός.

Έδω λοιπόν θά ήθελα νά κάνω 2, 3 έπισημάνσεις. Ός Όρθόδοξη Άνατολή θυμόμαστε ότι οι προγονοί μας, ειδικά η Έκκλησία μας και τό Πατριαρχείο από τήν αρχή, είχαν πολλές άνησυχίες, όταν έξεφράσθη ο Διαφωτισμός από άθες φωνές, Βολταίρο κ.ά., με τό άθεϊστικό του περιεχόμενο, χωρίς νά άρνείται κανείς ότι είχε και μερικά θετικά στοιχεία, ιδίως στην αντιμετώπιση κοινωνικών άναγκών. Η Γαλλική Έπανάσταση μπορεί σήμερα νά διδάσκεται στά σχολεία με τήν θετική της πλευρά, αλλά μή ξεχνούμε ότι στό όνομα του Διαφωτισμού και έκατοντάδες, χιλιάδες κεφάλια κόπηκαν, χωρίς νά φτάνει σέ τίποτα οι άνθρωποι. Όταν κάποιον τόν κάρφωνε ο γείτονάς του, του κόβανε τό κεφάλι. Αυτό είναι «διασκοπισμός», δέν είναι διαφωτισμός. Και έπιπλέον θά πρέπει νά θυμίσουμε ότι για όρισμένα χρόνια κατήγγησε γενικά τήν χριστιανική πίστη. Τους καθολικούς μοναχούς, όταν τους έδλεπαν στόν δρόμο, τους έβαζαν μία πέτρα στό λαιμό και τους έπνιγαν στή λίμνη. Αυτό ήταν κανόνας τής Γαλλικής Έπανάστασης. Και στή συνέχεια ίδρυσε τή λατρεία του όρθου λόγου και γενικά πολέμησε τόν Χριστιανισμό. Έτσι θά ήταν άποπο νά βάζουμε τόν Διαφωτισμό σέ ίση μοίρα με τίς χριστιανικές άξίες.

Θά άναφέρω μία λεπτομέρεια άκόμη, διότι λένε ότι ο Διαφωτισμός ύλοποίησε αυτά πού ήθελε νά φέρει η χριστιανική διδασκαλία μέσα στην Ευρώπη. Ένας κορυφαίος ιστορικός και νομομαθής τής χώρας μας, ο Νικόλαος Πανταζόπουλος, καθηγητής στό Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, έκανε μία μελέτη και μελέτησε τό πρώτο Σύνταγμα τής Γαλλικής Έπανάστασης, τό όποιο ούσιαστικά είναι η άποκρυστάλλωση του Διαφωτισμού. Βλέπει λοιπόν εκεί ότι όρίζει προοδευτικό για τήν εποχή τήν δημόσια παιδεία, νά έχουν τά παιδιά σχολείο -διότι τότε μόνον οι ευγενείς μορφώνονταν. Άλλά για τά άγόρια μόνο! Τό 1800 περίπου, ο Διαφωτισμός νομοθετεί νά πηγαίνουν μόνο τά άγόρια σχολείο. 700 χρόνια πριν, τό 1100 μ.Χ. στην

Κωνσταντινούπολη, στό Όρθόδοξο Μοναστήρι τής Ί. Μονής Παντοκράτορος, λειτουργεί νοσοκομείο, τό όποιο τό έχει μελετήσει και η άμερικανική έπιστήμη και είναι πραγματικά θαύμα έπιστήμης και ιστορίας. Στό καταστατικό του νοσοκομείου αυτού, βλέπουμε ότι ύπηρετούσαν (τό 1100) 3 γυναίκες ιατρίνες και 2 βοηθοί τους. Τό Όρθόδοξο Βυζάντιο θεωρούσε πολύ λογικό νά υπάρχουν και γυναίκες με έπιστημονική μόρφωση τό 1100, τήν ώρα πού ο Διαφωτισμός τό 1800 άνοιγε δημόσια σχολεία μόνο για άγόρια. Έπομένως, γιατί τελικά τόσο πολύ πρέπει νά προβάλλουμε τόν Διαφωτισμό ότι έφερε τά φώτα; Ασφαλώς θά δεχθούμε ότι καλό μπορεί νά πάρει κανείς και από εκεί. Όμως άς είμαστε τουλάχιστον έμεις οι Έλληνες γνώστες τής ιστορίας μας και άς μήν μένουμε τόσο πολύ έννεοί από τά φώτα του Διαφωτισμού.

Υπάρχει μία αντίληψη μετά από τή Γαλλική Έπανάσταση σέ όρισμένες Ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως στή Γαλλία, ότι θά πρέπει ότιδήποτε ανάγεται στή σφαίρα τής πίστεως και του θείου, νά είναι ξεκομμένο από τό Κράτος. Αυτό όρίζει η Γαλλία από τό 1905, με τό λεγόμενο (état laïque) λαϊκό κράτος η έκκοσμημένο κράτος -άθρησκο κράτος θά λέγαμε- και στή συνέχεια αυτό επηρέασε και όρισμένες άλλες χώρες. Όμως ήδη αυτή η αντίληψη και στην ίδια τή Γαλλία είναι σέ κρίση. Διότι φτάνουμε στό σημείο νά υπάρχουν αντιφάσεις. Στή Γαλλία τό λεγόμενο λαϊκό κράτος λέει: καμμία άνάμειξη τής Πολιτείας στά θέματα θρησκείας δέν υπάρχουν τά θρησκευτικά στά σχολεία, η "Καθολική" έχει δικά της ιδιωτικά σχολεία, εάν θέλει νά διδάξει τά θρησκευτικά και μέχρι τώρα ούτε 1 φράγκο δέν έδινε η Γαλλία, τό Κράτος, για τά σχολεία είτε καθολικά είτε άλλα. Ξαφνικά εμφανίζεται τό ρεύμα των μουσουλμάνων πού παίρνουν γαλλική ύπηκοότητα, κυρίως από άποικίες. Άλγερία, Μαρόκο, Τυνησία, κ.λπ. Πηγαίνουν λοιπόν οι μουσουλμάνοι και λένε στή Γαλλική Κυβέρνηση: έμεις είμαστε μειονότητα. Δέν έχουμε οικονομική άνεση όπως οι καθολικοί. Δώστε μας μία βοήθεια νά ανοίξουμε μουσουλμανικά σχολεία. Και τώρα συζητείται στή Γαλλία τό μεγάλο θέμα πού δημιουργείται με τό νά δώσει χρήματα τό Κράτος στα μουσουλμανικά σχολεία. Έτσι όμως καταργείται τό Λαϊκό Κράτος, διότι θά δίνει σέ θρησκευτικό σχολείο χρήματα, άρα θά πρέπει νά δίνει και στους καθολικούς, στους όποιους τό άρνήθηκε για πολλά χρόνια. Εάν δέν δώσει τότε βλάπτει μία μειονότητα η όποία δέν έχει χρήματα, έπειδή έχει λίγο πληθυσμό. Αρχίζει λοιπόν αυτό πού όνομάζω γενικά, τό τραγελαφικό στοιχείο τής Ευρωπαϊκότητας.

Θά άναφέρω μερικά στοιχεία πού άποδεικνύουν τήν αντιφατικότητα και τήν τραγελαφική κατάσταση

του ὀνομαζόμενου λαϊκοῦ ἢ ἄθρησκου κράτους. Ἐδῶ φαίνεται κι αὐτό πού ὀνομάζω: κίνδυνο γιά τήν δικτατορία τῶν μειοψηφιῶν. Ἐνας σκωτσέζος πού ζεῖ στήν Ἰταλία, βαπτίστηκε μουσουλμάνος, ὁ κ. Σμίθ. Ζήτησε λοιπόν αὐτός ὁ μουσουλμάνος νά κατεβάσουν τόν Ἐσταυρωμένο ἀπό ὅλα τά σχολεῖα τῆς Ἰταλίας, γιατί θίγεται τό παιδί του πού εἶναι μουσουλμανάκι σέ μιά τάξη μέ καθολικούς χριστιανούς. Θυμᾶστε καί ἐπί ταυτοτήτων μᾶς εἶπαν ὅτι καί ἕνας ἔστω ἄν ἐνοχλεῖται καί θίγεται τό δικαίωμά του, τότε πρέπει ὅλοι νά υποχωρήσουμε. Ἐνέκρινε λοιπόν τό τοπικό δικαστήριο τό αἴτημα τοῦ μουσουλμάνου αὐτοῦ. Παρεμβαίνει, ὅμως - ἐπειδή οἱ χώρες πού σέβονται τόν πολιτισμό τους ἔχουν τόν τρόπο νά διατηρήσουν καί τά δικαιώματα τῆς πλειοψηφίας- παρεμβαίνει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Τσιάμπι, πρὸς τιμὴν του, καί λέει: ὁ Ἐσταυρωμένος δέν εἶναι μόνο γιά νά προσεύχονται οἱ Χριστιανοί πού εἶναι καί ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῆς Ἰταλίας, ἀλλά εἶναι καί ἡ ρίζα τοῦ Ἰταλικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ἡ ἐθνική μας ταυτότητα καί εἶναι καί ἡ ρίζα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Συνεπώς, ἄν ἔχουμε σήμερα μιά κοινωνία πού δέχεται καί ἀνέχεται μουσουλμάνους νά ζοῦν κοντά μας καί νά ἔχουν τά δικαιώματά τους, ὀφείλεται στό ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε Χριστιανοί. Διότι ἄν εἴμαστε φανατικοί μουσουλμάνοι ἰσλαμιστές, ὅπως π.χ. στή Σαουδική Ἀραβία ἄν πᾶμε, ὄχι ναό δέν θά βροῦμε, οὔτε καί στήν Ἑλληνική Πρεσβεία δέν ἐπιτρέπεται νά ἔχει ἕνα μικρό ναΐδιο μέσα, ἀλλά καί τόν Σταυρό νά φοράει κάποιος καί νά φαίνεται, κινδυνεύει νά πάει φυλακή. Καί μάλιστα ἡ Σαουδική Ἀραβία σήμερα ζητάει ἰσλαμικό κέντρο στήν Παιανία. Λοιπόν, λέει ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἰταλίας, ἐπειδή εἴμαστε χριστιανοί, γι' αὐτό εἴμαστε καί ἀνεκτικοί. Δέν θά κατεβάσουμε τόν Ἐσταυρωμένο καί παραπέμπεται τό θέμα, μέ ἀπόφαση τοῦ Προέδρου, στό Ἀνώτατο Δικαστήριο τῆς Ἰταλίας.

Τό ἄλλο τραγελαφικό εἶναι ὅτι ἀπό τήν μιά μεριά ξεκινᾶμε τό Εὐρωπαϊκό Σύνταγμα, λέγοντας ὅτι βασίζομαστε στούς πλείονες καί ὄχι στούς ὀλίγους καί ἀπ' τήν ἄλλη μεριά κινδυνεύουμε ἀπό τούς ὀλίγους, αὐτό πού ὀνομάζω "δικτατορία τῶν μειοψηφιῶν". Στήν Αὐστραλία πέρασιν ἡ μουσουλμανική κοινότητα πού εἶναι πολύ μικρή ζήτησε καί ἀπηγορεύθη ὁ χριστουγεννιάτικος διάκοσμος, σέ μιά χώρα πού ἡ πλειοψηφία εἶναι Χριστιανοί. Γιά σκεφτεῖτε, ἄν μεθαύριο ἐπέμβουν καί ἐδῶ κάποιες μειοψηφίες, μέ βάση τήν ἀρχή αὐτή, τήν τραγελαφική καί νομικῶς πολύ προβληματική, νά ποῦν ὅτι καί ἡ καμπάνα ἐνοχλεῖ ἢ κάτι ἄλλο ἢ γιατί τά Χριστούγεννα νά εἶναι ἀργία καί νά μὴν εἶναι καί τό ραμαζάνι. Σκεφθεῖτε ἢ θά ἔχουμε 80-100 ἀργίες γιά νά εἶναι ὅλοι εὐχαριστημένοι ἢ θά καταργήσουμε καί τίς χριστιανικές ἀργίες. Δέν θά

θέλα νά πιστεύω ὅτι θά φτάσουμε ἐκεῖ, ἀλλά ἀπλά θέλω νά πῶ πόσο ἀκραία εἶναι αὐτά τά φαινόμενα στό ὄνομα τοῦ δικαίωματος. Ἐδῶ ἔχουμε τήν ἀπανθρωπία τοῦ δικαίωματος καί ὄχι τό ἀνθρώπινο. Ἐχουμε τό ἀπάνθρωπο δικαίωμα.

Τό ἄλλο τραγελαφικό εἶναι τό ἐξῆς: τήν ὥρα πού ἡ Ἰταλία στό ὄνομα τῆς εὐρωπαϊκότητας, τό Ἰταλικό δικαστήριο τό συγκεκριμένο ἔκανε τό χατήρι ἄς ποῦμε τοῦ ἀκραίου αὐτοῦ καί φανατικοῦ μουσουλμάνου πατέρα, διότι ὑπῆρξαν καί ἄλλοι μετριοπαθεῖς μουσουλμάνοι στήν Ἰταλία πού λένε μιά ὄχι δέν ζητᾶμε τέτοια πράγματα. Τήν ἴδια ὥρα μιά ἄλλη γειτονική μας χώρα ἡ Τουρκία πού εἶναι κατά βάση μουσουλμανική, κληροῦσε τήν μαντίλα καί ἀπηγόρευσαν στή δεξίωση τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας νά προσέλθουν οἱ γυναῖκες τῶν πολιτικῶν, ὅσες φοροῦσαν μαντίλες, στό ὄνομα τῆς εὐρωπαϊκότητας. Βλέπετε λοιπόν, στό ὄνομα τῆς εὐρωπαϊκότητας ἰταλικό δικαστήριο ἐπιβραβεύει τούς ἀκραίους μουσουλμάνους, στό ὄνομα τῆς εὐρωπαϊκότητας ὁ τοῦρκος Πρόεδρος διώκει τούς ἀκραίους μουσουλμάνους. Ἐ, τελικά αὐτή ἡ εὐρωπαϊκότητα πρέπει νά εἶναι πολύ μεγάλο λάστιχο καί νά τήν τραβᾶμε δεξιά καί ἀριστερά, νά δοῦμε πού τελικά θά φτάσει...

Ὅσον ἀφορᾷ τό Σύνταγμα, τῆ Συνταγματική Συνθήκη καί πέραν τῆς Χριστιανικῆς Ταυτότητας πού μᾶς ἐνδιαφέρει καί ἡ Ἐκκλησία μας ἀγωνίζεται καί θά ἐπιμένει σ' αὐτό, θά ἤθελα ἀφενός μὲν νά πῶ καί ὀρισμένους λόγους γιά τούς ὁποίους ἐμεῖς ὡς Ὁρθόδοξοι ἐπιμένουμε. Ἐπισημαίνει ἡ Ἐκκλησία μας ὅτι πέρα τῶν ὑπολοίπων χριστιανῶν κατ' ὄνομα, ἔχουμε καί ὀρισμένους ἄλλους λόγους νά τονίσουμε αὐτή τήν χριστιανική ρίζα τῆς Εὐρώπης.

Πρῶτον διότι ἡ πραγματικά ἐνωμένη Εὐρώπη ὑπῆρξε γεγονός. Πότε; Τά πρῶτα 800-1000 χρόνια τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας. Ὅταν οὐσιαστικά εἴχαμε μιά κοινότητα Ὁρθοδόξων Εὐρωπαίων λαῶν. Τότε, πρὶν ἀπό τά σχίσματα καί τίς διαιρέσεις, ἡ πραγματικά Ἐνωμένη Εὐρώπη ὑπῆρξε ὡς ἐνότητα Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν καί γι' αὐτό ἔχουμε Ὁρθοδόξους Ἀγίους στή Γαλλία, ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος Λουγδούνου (Λιών), στήν Ἀγγλία ὁ Ἅγιος Ἀλβανός κ.λπ. Ὑπῆρξε λοιπόν Ἐνωμένη Εὐρώπη ὡς Ὁρθόδοξη Εὐρώπη.

Τό δεύτερο εἶναι, διότι ἐμεῖς ὡς Ὁρθόδοξοι ἔχουμε βοηθήσει μέ τή γλώσσα μας στή χριστιανικότητα τῆς Εὐρώπης. Ἐχουμε βοηθήσει μέ τήν οἰκουμενική διάσταση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας. Ἀκούσατε πολλές φορές τόν Μπαμπινιώτη καί ἄλλους γλωσσολόγους νά ἐξηγοῦν γιατί ὑπάρχουν πολλές ἑλληνικές λέξεις στίς ξένες γλώσσες, ἄς ποῦμε στά Ἀγγλικά, θά σᾶς ποῦνε ἕνας βασικός λόγος εἶναι πέρα τῶν Ἀρχαίων συγγραφέων, κυρίως ἡ διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου πού

έγινε στην ελληνική γλώσσα. Κι έτσι η Παλαιά Διαθήκη από την μετάφραση των εβδομήκοντα, διεδόθη σε όλη την Ευρώπη. Οι Ευρωπαίοι έγιναν χριστιανοί, παίρνοντας το Ευαγγέλιο αλλά και την Παλαιά Διαθήκη από το Έλληνικό κείμενο και οι μορφωμένοι το μετέφρασαν στις τοπικές γλώσσες και γι' αυτό βλέπουμε σήμερα λέξεις πολλές στα Άγγλικά, εκκλησιαστικές κ.ά. πολλές, να είναι ελληνικές, π.χ. ο Έπίσκοπος λέγεται μπίσοπ (bishop), από το ελληνικό Έπίσκοπος, κ.ά. πολλά. Γενικά οι ξένες γλώσσες έχουν πολλές ελληνικές έννοιες και λέξεις, με βάση το Ευαγγέλιο και την χριστιανική διδασκαλία.

Άλλωστε δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι το πρώτο κράτος στην ιστορία που βασίστηκε στους 3 πυλώνες που αναφέραμε και παραπάνω (στον όρισμό του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού) ήταν το Βυζαντινό κράτος. Άν έχουμε ένα κράτος που πραγματικά συνυπήρχαν αυτά τα 3 στοιχεία ήταν η Ρωμανία, δηλ. η Βυζαντινή Ρωμοσύνη.

Τέλος, θά αναφέρω ορισμένες διατάξεις του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, που ίσως μās ενδιαφέρουν από πλευράς χριστιανικής και εθνικής, είναι το περίφημο άρθρο 1-51 της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης. Εκεί λοιπόν υπάρχει κάτι το οποίο ζητήθηκε αρχικά και από καθολικούς, αλλά και από την Εκκλησία της Ελλάδος. Είναι το εξής: ότι δεν μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να μās πει: έχετε επικρατούσα θρησκεία την Ορθόδοξη; κακώς η βάση του Συντάγματος η Ελλάδα σφάλλει σε ορισμένα θέματα περί Ορθοδοξίας. Αυτό δηλ. που ισχυρίζονταν ορισμένοι αντιεκκλησιαστικοί δεν ισχύει. Η Ευρώπη δεν λέει τίποτα περί αυτού. Στους Βουλευτές, άρα στον λαό που τους εκλέγει επαφίεται το θέμα αυτό. Στη Βουλή της κάθε χώρας. Δηλαδή στους Έλληνες βουλευτές πρέπει να απευθυνθούμε εάν θέλουμε σε κάτι να διαμαρτυρηθούμε. Άλλωστε έφ' όσον διατηρείται το Σύνταγμα μας δεν υπάρχει θέμα περί επικρατούσας θρησκείας.

Ένα άλλο θέμα με την ίδια λογική είναι ότι αφήνει η Ευρωπαϊκή Ένωση ορισμένα θέματα στο Έθνικό Δίκαιο, δηλαδή αφήνει τους λαούς, τους βουλευτές κάθε κράτους να αποφασίσουν με τους νομοθέτες στα εξής 3 σημεία: α) στο θέμα της οικογενείας. Η Ευρώπη αποφεύγει να ορίσει τί είναι οικογένεια επειδή στην Ολλανδία ξέρετε πολύ καλά ότι οικογένεια θεωρείται ισότιμη με την παραδοσιακή οικογένεια και η συμβίωση δύο γυναικών ή δύο ανδρών που δικαιούνται να υιοθετήσουν ένα παιδάκι που να έχει και κληρονομικά δικαιώματα κ.λ.π. Δεν παρεμβαίνει σε αυτό το θέμα και λέει το τί είναι οικογένεια το αφήνουμε στην εθνική νομοθεσία κάθε χώρας. Άρα τους Έλληνες βουλευτές να πείσετε αν δεν θέλετε στην Ελλάδα να νομοθετηθεί το άφύσικο και το παρά φύσιν ως οικογένεια. Έπομένως είναι

στό χέρι του ελληνικού λαού να κρίνει ποιούς θά στείλει στη Βουλή και τί εντολές θά τους δώσει. Όπως επίσης και κάτι άλλο σχετικό και με τα αντιαιρετικά λέει το τί είναι αντιρρησίας συνειδήσεως δέ θά το πει η Ευρώπη, θά το πει πάλι η εθνική νομοθεσία κάθε χώρας. Άρα το Λουξεμβούργο που περιβάλλεται από Ολλανδούς και Βέλγους, δεν έχει κανένα κίνδυνο. Η Ελλάδα όμως περιβάλλεται κυρίως από την Τουρκία, που όμιλει καθημερινώς περί γκριζων ζωνών, αλλά διαβάζουμε κ.ά. δημοσιεύματα και για άλλες χώρες, οι όποιες δεν ξέρουμε άργότερα τί θά ήθελαν στα σύνορά μας να δημιουργήσουν. Άρα η Ελλάδα νομιμοποιείται για λόγους εθνικής ασφαλείας να έχει άλλη νομοθεσία περί αντιρρησιών, από αυτή που έχει το Λουξεμβούργο, με τους πολύ ειρηνικούς γείτονες.

Κλείνοντας θά ήθελα να αναφέρω ότι ακόμη και η επικαιρότητα μās δείχνει ότι τά πάντα, τά περισσότερα είναι στο χέρι μας και δεν εξαρτώνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Ευρώπη όλοι οι λαοί προωθούν τά δικά τους συμφέροντα. Το θέμα είναι εμείς με τους εκπροσώπους που έχουμε εκεί, αλλά και με τη φωνή του λαού μας, με τη φωνή της Εκκλησίας μας, να προωθούμε αυτά που πιστεύουμε ως εθνικά συμφέροντα. Στην Αλβανία έγιναν επαναληπτικές εκλογές, γιατί την πρώτη φορά έγινε καλπονοθεία. Σ' αυτό το θέμα δεν είδα καμμία επίσημη αντίδραση από την Ελληνική Πολιεία. Αντιθέτως η Ευρωπαϊκή Ένωση έστειλε παρατηρητές και άλλαξε την έκθεση περί Αλβανίας ενδιάμεσως και λέει: εάν δεν κάνεις νόμιμες εκλογές στην Χειμάρα, εάν δεν κάνεις απογραφή των εθνικών μειονοτήτων μέχρι την τάδε ημερομηνία, δεν θά πάρεις τά ευρώ που δικαιούσαι. Λυπούμαι που τό λέω, αλλά η Ελλάδα θά μπορούσε κάλλιστα σε πολλούς γειτονικούς λαούς που μās εκδιάζουν ή μās ταλαιπωρούν, να τους θέσει τέτοιους όρους. Δεν φταίει λοιπόν η Ευρώπη αν εμείς δεν αξιοποιούμε την Ευρωπαϊκή μας ένταξη υπέρ των εθνικών μας θεμάτων.

Η Ευρώπη λοιπόν, δεν είναι ούτε ο Παράδεισος ο ανθόσπαρτος ούτε ο "μπαμπούλας". Είναι ένας χώρος στον όποιο κάθε λαός αγωνίζεται να διατηρήσει τά εθνικά του συμφέροντα, να περάσει την φωνή του, τά αιτήματά του, ό,τι κερδίσει και ό,τι χάσει. Κάτι μπορεί να κερδίσουμε, κάτι μπορεί να χάσουμε: έτσι είναι οι αγώνες. Αλλά πρέπει να είμαστε μέσα και να ακούγεται η φωνή μας, άρκει εμείς να ξέρουμε τί θέλουμε και να ενημερώνουμε σωστά εκείνους που μās εκπροσωπούν σε τελευταία ανάλυση. Όπως λέει ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός: «ψυχή και Χριστός σās χρειάζονται. Όλα τά άλλα μπορούν να σās τά πάρουν. Αυτά τά δύο δέ θά σās τά πάρουν εάν έσεις οι ίδιοι δεν τά παραδώσετε». Το έρώτημα είναι σε μās: θά τά παραδώσουμε ή όχι;

ΘΕΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους του Δ.Σ. της Π.Ε.Γ.

Καταπληκτική οργάνωση στον εμπορικό τομέα παρουσιάζει η εταιρία «Σκοπιά». Φροντίζει πάντοτε για την συνεχή έκδοση και διάθεση των προϊόντων της διβλία-διβλιάρια κ.ά. Φυσικά, σάν καλή επιχείρηση, επέτυχε νά γίνεται η διακίνηση, μέ την όποια ασχολούνται οι όπαδοί της ανέξοδα, άφου την έχει βαπτίσει «άγνή λατρεία»-έργο πρός δόξα του Ίεχωβά.

Μέ τον τρόπο αυτό επιτυγχάνει νά εμπνέει στους «μάρτυρες του Ίεχωβά» αίσθημα ευθύνης πρός τον Θεό και ένοχή εάν δέν ανταποκριθούν σέ αυτήν την «ίερή» ύπηρεσία. Άκόμη πρέπει όπωσδήποτε τά «πρόδατα» νά λαμβάνουν αυτή την «πνευματική τροφή», την όποια παρέχει ο Ίεχωβά μέσω της επιγειού οργανώσεώς του, για νά τρέφονται οι ίδιοι και νά ενημερώνουν τον υπόλοιπο κόσμο· μέ αυτή την διδαχή συνεχώς πιέζονται οι «μάρτυρες του Ίεχωβά». Γράφει η οργάνωση:

- 1910, «Σκοπιά» (Άγγλική έκδ., σελ. 298, 299): «Οί 6 τόμοι των Γραφικών Μελετών (του Κ. Ρώσσελ) ήσαν για τους πιστούς πολύ πιό βασικοί από την άγία Γραφή».

Ο διάδοχος του Κ. Ρώσσελ ο Ίωσήφ Ρόδεροφρδ συνέχισε την δόξασία αυτή του προκατόχου του κάτι πού ισχύει έως σήμερα και είναι άκριδώς αυτό πού εκφράζει την «Σκοπιά» σάν εταιρία, πού είναι η αύξηση των κερδών.

- 1928, «ΚΑΤΑΛΛΑΓΗ», σελ. 308: «Ουδέίς έρευνητής δύναται νά προσδεύσει και νά έμβαθύνει εις τάς έρέυνας αυτού άνευ της βοηθείας της Σκοπιās».

- 1930, «ΦΩΣ», τόμος Α΄, σελ. 70: «Ο Κύριος έχρησιμοποίησε την Σκοπιά, όπως αναγγείλει τίς αλήθειες».

- 1932, «Διεκδικήσεις», τόμος Α΄, σελ. 122: «Η τάξη του δούλου δέν θά άπατηθί, ούτε θά άποθαρρυνθί, από τίς συκοφαντίες των έχθρων ότι δήθεν ασχολείται μέ διβλιοπωλική επιχείρηση. Η έκδοση έντύπων γίνεται μέ την έντολή του Κυρίου και είναι τό μεγαλύτερο προνόμιο πού χορηγήθηκε εις τους επί γής όπαδούς του Χριστού» (οί υπογραμμίσεις δικές μας).

Κατόπιν έντολής λοιπόν του Κυρίου ένεργεί ο «δούλος» και ως «πιστός» στον Κύριο ύπακούει και εκδίδει διβλία κ.ά. και συγκεντρώνει χρήματα. Επίσης φαίνεται καθαρά τό πώς αισθάνεται η «Σκοπιά»

και ποιά είναι η θέση της έναντι του Ίησου Χριστού. Όμιλεί για όπαδούς. Όμως ο Ίησους Χριστός δέν έκανε ούτε οργάνωση, ούτε κόμμα, ούτε ομάδα, για νά έχει όπαδούς. Ίδρυσε Έκκλησία της όποίας είναι η Κεφαλή και μέλη της οι πιστοί πού βαπτίζονται στο όνομά Του (Γαλ. γ΄ 26-29).

- 1955, «Σκοπιά», σελ. 22: «Όμως χωρίς την Σκοπιά και εάν άκόμη μελετά την Γραφή δέν μπορεί νά είναι κανείς «μάρτυρας του Ίεχωβά», θά πεθάνει από έλλειψη πνευματικής τροφής».

Οι άποκαλύψεις του «δούλου» συνεχίζονται. Η άγία Γραφή δέν προσφέρει πνευματική τροφή, χωρίς την «Σκοπιά». Τόν όπαδό τον περιμένει αιώνας θάνατος. Τρομερή η άπειλή για τά θύματα στην περίπτωση παρακοής, δέν μπορούν ούτε «μάρτυρες του Ίεχωβά» νά είναι. Και η πλύση έγκεφάλου συνεχίζεται.

- 1962, «Ξύπνα», 8-5-62, σελ. 30: «Άν άγαπούμε τον Ίεχωβά και την οργάνωση του λαού του δέν θά ειμεθα φιλύποτοι, αλλά όπως η Γραφή λέγει νά πιστεύουμε πάντα όσα εκφέρει η Σκοπιά έφ΄ όσον αυτή υπήρξε πιστή στο νά μάς όδηγήσει στην όδό της ειρήνης της ασφάλειας και της αλήθειας από την άρχή της ίσαμε σήμερα».

Άπαγόρευση ρητή, άπολυταρχική πού δέν επιτρέπει καμία αντίθετη πράξη αλλά ούτε σκέψη πού νά άφορά τά κηρύγματα της «Σκοπιās», διότι τό λέει η Γραφή. Για τό πού διδάσκει η Γραφή για την «Σκοπιά» την άπάντηση καλείται νά την δώσει ο «δούλος» ο εκδότης και ρυθμιστής όλων των εκάστοτε διδασκαλιών πού άφορούν την ζωή των όπαδών του. Όσο για την προσφορά της «Σκοπιās» πού όδηγεί στην όδό της ασφάλειας και της ειρήνης, η ευθύνη και η σοβαρότητα δέν επιτρέπει ούτε τό μειδιάμα.

Άλήθεια για ποιά ειρήνη όμιλεί η «Σκοπιά» όταν έχει άφαιρέσει την θεότητα από τον Άρχοντα της ειρήνης (Ήσ. θ΄ 6). Σέ ποιά ασφάλεια αναφέρεται όταν ο πολός όχλος είναι μετέωρος, πάντοτε κατά τό δόγμα της εταιρίας; Όσο για την αλήθεια και την πιστότητα αυτό είναι άσυμβίβαστο μέ τίς άλληλοσυγκρουόμενες προφητείες του «δούλου» στο όνομα του Θεού, από της ίδρύσεως της «Σκοπιās» έως σήμερα.

- 1964, «Σκοπιά», σελ. 497: «Οί έξηγήσεις της Γραφής δίδονται από την Βιβλική και Φυλλαδική Έ-

ταιρία Σκοπιά πού αντιπροσωπεύει τόν πιστό καί φρόνιμο δούλο».

Ἡ ἀπόλυτος αὐθεντία τοῦ «δούλου» σέ ὄλο της τό μεγαλεῖο!

- 1967, «Ὁ Λόγος εἶναι Λύγνος...», σελ. 45: «Μέσω τῶν στηλῶν τῆς Σκοπιᾶς ἔρχεται αὐξανόμενο φῶς πάνω στή βιβλική διδασκαλία καί ἐκπλήρωση προφητειῶν, καθ' ὅσον ὁ Ἰεχωβά γνωστοποιεῖ τοῦτο».

Ἡ «Σκοπιά» ἐδῶ ἀπαλλάσσει τόν ἑαυτό της γιά ὄλες τίς ψευδεῖς προφητείες, τίς ὁποῖες ἔχει παρουσιάσει στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὑπεύθυνος εἶναι ὁ Θεός γιά τό «φῶς» πού στέλλει στόν «δούλο».

- 1973-'85, «Χιλιετής Βασιλεία...», σελ. 356: «Ἡ διάθεση ὄλων τῶν ἀποθεμάτων πού εἶχαν ἀπομείνει ἀπό τίς Γραφικές Μελέτες τοῦ Κ. Ρῶσσελ καί τοῦ Τετελεσμένου Μυστηρίου τό ἔτος 1927 (1917 πρώτη ἐκδοση) ἀπέτρεψε τήν ἔλλειψη πνευματικῆς τροφῆς γι' αὐτούς τούς οἰκιακούς ὑπηρέτες. Ἀπό τότε πού ἐκδόθηκε ἡ Κιθάρα τοῦ Θεοῦ τό 1921 συνεχίστηκε ἡ ἐκτύπωση νέων ἐνημερωμένων δεμένων βιβλίων, βιβλιαρίων καί φυλλαδίων».

Γίνεται ἐμφανής γιά ἄλλη μιά φορά ἡ ὀργανωτική ικανότητα τῆς «Σκοπιᾶς» στόν ἐμπορικό τομέα, ὅπως ἀκριδῶς κάνουν οἱ σωστές ἐπιχειρήσεις, διάθεση τῶν ἀποθεμάτων καί συγχρόνως ἐκδόσεις νέας «πνευματικῆς τροφῆς».

- 1987, «Σκοπιά, 1-10-'87: «Ἄν σταματήσετε να αναπνέετε ἀέρα θα πεθάνετε σε λίγα λεπτά. Ἄν σταματήσετε να πίνετε νερό θα πεθάνετε σε λίγες μέρες. Ἄν σταματήσετε να τρώτε θα πεθάνετε σε λίγες εβδομάδες. Ἄν σταματήσετε να τρέφεστε με τις πνευματικές προμήθειες του Ἰεχωβά τότε ὅταν πεθάνετε θα εἶστε νεκρός για πάντα».

Τό συγκεκριμένο τεῦχος τῆς «Σκοπιᾶς» τό συνοδεύει μιά φωτογραφία ὅπου ἀπό τόν οὐρανό ἐμφανίζονται δύο χέρια· εἶναι τά χέρια τοῦ Ἰεχωβά. Μέσα στίς δύο παλάμες του κρατᾶ ἕνα συγκρότημα κτιρίων· εἶναι τά ἐργοστάσια τῆς «Σκοπιᾶς». Ἀρχίζουν λοιπόν ἀπό ἐκεῖ νά ρέουν σάν ποτάμι στήν γῆ, ὅλα τά προϊόντα τῆς «Σκοπιᾶς», βιβλία-βιβλιάρια, γιά νά καταλήξουν στή στέγη ἑνός κτιρίου· προφανῶς πρόκειται γιά κάποιο Μπέθελ ἢ αἶθουσα Βασιλείας, ὅπου γίνονται οἱ συναντήσεις. Μέ αὐτή λοιπόν τήν θαυματουργική διαδικασία ἡ πνευματική τροφή τοῦ Ἰεχωβά μέσω «Σκοπιᾶς» καταλήγει στά χέρια τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», οἱ ὁποῖοι ἐξέρχονται ἀπό τήν αἶθουσα κρατώντας βιβλία γεμάτοι ικανοποίηση, πανευτυχεῖς, διότι δέν διατρέχουν τόν κίνδυνο τοῦ αἰωνίου θανάτου. Ἐπίσης ἔχουν ἐπίγνωση τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος νά τρέξουν γιά τήν διάθεση τῶν προϊόντων τῆς ἐταιρίας.

- 1988, «Ἀποκάλυψη το μεγαλειώδες...», σελ. 260: «Ἡσ. ΚΑ' 8-9. Ὁ Ἡσαΐας μίλησε για ένα φρουρό που εφώνασε... "ἔπεσεν, ἔπεσεν ἡ Βαβυλώνα ἡ μεγάλη", αὐτός ο φρουρός προσκίαζε πολύ κατάλληλα την πλήρως ἀγρυπνη τάξη του Ἰωάννη σήμερα, καθώς αὐτή χρησιμοποιεῖ το περιοδικό Ἡ Σκοπιά και ἄλλες θεοκρατικές ἐκδόσεις για να κάνει να αντιχίσουν τα νέα ὅτι ἔπεσε ἡ Βαβυλώνα» (ἡ ὑπογράμμιση δική μας).

Ἔχομε λοιπόν φρουρό τήν «τάξη τοῦ Ἰωάννου», δηλαδή τοῦς 144.000 κατά τήν «Σκοπιά». Τήν 1-1-2004 τό ὑπόλοιπον αὐτῆς τῆς τάξεως στή γῆ εἶναι 8.565. Δηλαδή ὁ «πιστός καί φρόνιμος δούλος» αὐτός εἶναι ὁ τροφοδότης τῆς «πνευματικῆς τροφῆς» μέσω τῆς «Σκοπιᾶς» καί ἄλλων θεοκρατικῶν ἐκδόσεων. Τό γιατί αὐτοονομάζεται «τάξη τοῦ Ἰωάννου», εἶναι θέμα τῆς ἰδίας σοβαρότητας, ὅπως «προφητική τάξη», «ἀγωγός» καί «κανάλι» τοῦ Θεοῦ καί ἄλλα διάφορα. Ὅσο γιά τό ποιά εἶναι ἡ συνέχεια ἀπό τόν 1^{ον} αἰώνα μ.Χ. τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἕως τόν 19^ο αἰώνα, πού ἐμφανίζεται ξαφνικά ἡ ἐταιρία «Σκοπιά» καί πῶς καλύπτεται αὐτό τό μεγάλο χρονικό διάστημα τῶν 18 αἰῶνων ἐφ' ὅσον δέν ἔχει ἀποστολική διαδοχή; Τό ἐρώτημα εἶναι βασανιστικό γιά τόν «δούλο», ὁ ὁποῖος δέν γνωρίζει οὔτε ποιός εἶναι. Ἡ πραγματικότητα ὅπως προκύπτει ἀπό τά γραπτά τῆς «Σκοπιᾶς», εἶναι ὅτι πρόκειται γιά μιά ἀδίστακτη ἐταιρία, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ ἀπόλυτη ἐξουσία ἐπάνω σέ ἄνθρώπους.

- 1996, «Σκοπιά, 15-3-'96, σελ. 16, 17: «ὑποθέστε ὅτι ἐμφανίζεται κάτι στα ἔντυπα της Σκοπιᾶς το οποιόν προς το παρόν δεν καταλαβαίνουμε ἢ δεν συμφωνοῦμε. Τι θα κάνουμε; Θα θιγθούμε και θα φύγουμε ἀπό την οργάνωση; Ἡ οσιότητα περιλαμβάνει το να περιμένουμε υπομονετικά μέχρις ὅτου ο πιστός και φρόνιμος δούλος δημοσιεύσει πληροφορίες που παρουσιάζουν περαιτέρω κατανόηση».

Ἡ ἀπόφαση-σύσταση, τοῦ «δούλου». Μήν ἀπορεῖτε στά δημοσιεύματα πού λαμβάνετε, μή διαφωνεῖτε, μή θίγεστε. Ἡ οσιότητα ἐπιβάλλει ὑπακοή, κάποτε, ἴσως καί ὅταν θά κυκλοφορήσουν οἱ νέες ἐκδόσεις θά καταλάβετε.

Ἀκολουθεῖ ἡ δεδαίωση αὐτῶν.

- 2000, «Σκοπιά, 1-5-2000, σελ. 15: «Ματθ. κδ' 45-47. Ἐκεῖ μίλησε (ὁ Χριστός) για την χριστιανική πνεύμα Χριστιανική ἐκκλησία - τον πιστό και φρόνιμο δούλο που ἔχει διοριστεί να παρέχει πνευματική "τροφή στον κατάλληλο καιρό". Μεγάλο μέρος αὐτῆς τῆς πνευματικῆς τροφῆς που παρέχεται στον κατάλληλο καιρό ἔρχεται μέσω ἔντυπης ὕλης ὅπως ἡ Σκοπιά και το Ξύπνα και ἄλλα ἔντυπα».

Σέ ἕνα ἐσωτερικό ἔντυπο τῆς «Σκοπιᾶς» διαβάσαμε:

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

Ὁ αείμνηστος π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος στό βιβλίο του «Ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας» (τεῦχος 11^ο, 15^ο) ἀναφέρει στό κεφάλαιο «Ὀυφολογία», ὅτι ἡ πίστη σέ ἐξωγήινους κ.λπ. εἶναι μιά μορφή ἀποκρυφισμοῦ, ἡ ὁποία πίστη ἀκυρώνει τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου καί καθιστᾷ τόν ἄνθρωπο ἔρμαιο τυφλῶν δυνάμεων καί καταστάσεων.

Οἱ «προσφορές» ἐπιστημονικῆς φαντασίας ἔλεγε ὁ μακαριστός πατήρ, μπορεῖ νά ἔχουν ποικίλα ὀνόματα, ὅμως ὅλες ἐγκαταλείπουν τόν ἄνθρωπο σέ «ἀπόκρυφες» δυνάμεις ἀμφίβολης ἀξίας καί ἐπιφέρουν ἀνυπολόγητη ζημία στήν προσωπική, οἰκογενειακή, ἐπαγγελματική καί κοινωνική ζωή τῶν θυμάτων πού τίθενται σέ ἀπόλυτη ἐξάρτηση ἀπό ὁμάδες τοῦ χώρου αὐτοῦ.

Ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ ἱερομόναχος πατήρ Σεραφεῖμ Ρόουζ (†) γράφει στό ἀξιόλογο βιβλίο του «Ἡ Ὁρθοδοξία καί ἡ θρησκεία τοῦ Μέλλοντος» (ἐκδόσεις «Ἐγρήγορη») στό κεφάλαιο «Τό πνεῦμα τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας» τά ἐξῆς ἀποκαλυπτικά:

Ἱστορικοί τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας ἰχνηλατοῦν συνήθως τήν προέλευση αὐτῆς τῆς μορφῆς λογοτεχνίας πίσω στίς ἀρχές τοῦ 19^{ου} αἰῶνα. Μερικοί προτιμοῦν νά βλέπουν τήν ἀρχή τῆς στίς σύντομες ἱστορίες τοῦ Edgar Allen Poe, οἱ ὁποῖες συνδυάζουν ἕνα πειστικό ρεαλισμό στό ὕφος μέ ἕνα θέμα-ύλικό πάντα χρωματισμένο μέ τό «μυστήριο» καί τό ἀπόκρυφο. Ἄλλοι βλέπουν τήν πρώτη συγγραφέα ἐπιστημονικῆς φαντασίας στήν σύγχρονη τοῦ Poe, Mary Wollstonecraft Shelley (σύζυγο τοῦ διάσημου ποιητῆ) ὁ «Frankenstein, ἡ νεώτερος Προμηθέας» τῆς, συν-

δυάζει φανταστική ἐπιστήμη καί ἀποκρυφισμό μέ ἕναν τρόπο χαρακτηριστικό πολλῶν ἱστοριῶν ἐπιστημονικῆς φαντασίας ἀπό τότε.

Ἡ τυπική ἱστορία ἐπιστημονικῆς φαντασίας, πάντως, ἐπρόκειτο νά ἔρθει στά τέλη τοῦ 19^{ου} καί τίς ἀρχές τοῦ 20^{ου} αἰῶνα, ἀπό τόν Ἰούλιο Verne καί τόν H. G. Wells μέχρι τίς μέρες μας. Ἀπό μιά κατά ἕνα μεγάλο μέρος δεύτερης κατηγορίας μορφή λογοτεχνίας στά φτηνά λαϊκά ἀμερικανικά περιοδικά τῆς δεκαετίας τοῦ 1930 καί 1940, ἡ ἐπιστημονική φαντασία ἐνηλικιώθηκε καί ἔγινε ἕνα ἀξιοσέβαστο διεθνές λογοτεχνικό εἶδος στίς πρόσφατες δεκαετίες. Ἐπιπροσθέτως, ἕνας ἀριθμός ἐξαιρετικά δημοφιλῶν κινηματογραφικῶν ταινιῶν ἔδειξε πόσο τό πνεῦμα τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας εἶχε γοητεύσει τή φαντασία τοῦ εὐρέος κοινοῦ. Τίς φτηνότερες καί ἐντυπωσιακότερες ταινίες ἐπιστημονικῆς φαντασίας τῆς δεκαετίας τοῦ 1950 διαδέχτηκαν τήν τελευταία δεκαετία οἱ μοντέρνες ταινίες-πρότυπα σάν τίς «2001: ἡ Ὀδύσσεια τοῦ διαστήματος», καί «Στενές ἐπαφές τρίτου τύπου», γιά νά μὴν ἀναφέρουμε μιά ἀπό τίς πιό δημοφιλεῖς καί μακρῶς διαρκείας ἀμερικανικές τηλεοπτικές σειρές, τό «Star Trek» (ταξίδι σ' ἀστέρια).

Τό πνεῦμα τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας πηγάζει ἀπό μιά ὑποστρωματική φιλοσοφία ἢ ἰδεολογία, ἡ ὁποία πιό συχνά ὑπονοεῖται, παρά ἐκφράζεται, μέ πολλές λέξεις, καί τήν ὁποία οὐσιαστικά ἀσπάζονται ὅλοι ὅσοι δημιουργοῦν στό εἶδος τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας. Αὐτή ἡ φιλοσοφία μπορεῖ νά συνοψιστεῖ στά ἀκόλουθα κύρια σημεῖα:

1. Ἡ θρησκεία, μέ τήν παραδοσιακή ἔννοια, εἶναι ἀποῦσα, ἡ ἀλλοῦ παρουσιάζεται μ' ἕνα πολύ περιστα-

---

- 2004 Ἰανουάριος, «Ἡ Διακονία μας τῆς Βασιλείας», σ. 3: «Προσφορά εντύπων γιά τον Ἰανουάριο: Επιδίωση σε μια Νέα Γη, Ἡ Αγία Γραφή-Λόγος Θεοῦ ἢ Ἀνθρώπων; ἡ οποιοδήποτε βιβλίο που εκδόθηκε πριν ἀπό το 1988 καί το οποίο μπορεῖ νά ἔχει στήν ἀποθήκη τῆς ἡ ἐκκλησία. Ἀν δέν ἔχετε τέτοια βιβλία στήν ἀποθήκη σας, παρακαλοῦμε ἐλέγξτε μήπως οἱ κοντινές ἐκκλησίες διαθέτουν πλεόνασμα παλαιότερων εντύπων, το οποίο μπορεῖτε νά χρησιμοποιήσετε» (οἱ ὑπογραμμίσεις δικές μας).

Πλήρης ἡ ἐμπορευματοποίηση τῆς «γνωστῆς θρησκείας» τοῦ «δούλου».

Ἄρχεῖ νά πωλοῦνται τά ἔντυπα, νά ἀδειάζουν οἱ ἀποθήκες καί δέν τόν ἀπασχολεῖ τί προσφέρει. Σέ ποιά «πνευματική τροφή» ἀναφέρεται; Ἀσφαλῶς ὁμιλεῖ γιά χαλασμένη «τροφή» διότι πρὶν ἀπό τό 1988 ἔχουν ἐκδοθεῖ ἔντυπα μέ δοξασίες οἱ ὁποῖες ἀναιρέθησαν καί ἄλλες ἐπανῆλθαν καί πάλι ἄλλαξαν. Αὐτή εἶναι πολύ συνηθισμένη τακτική τῆς «Σκοπιᾶς» γιά τοῦτο καί ἀπαιτεῖ, ἀπό τούς ὁπαδούς τῆς ὑπακοῆς, ὄχι ἀντιθέσεις στά κελεύσματα τοῦ «δούλου» μέσα στό καταφύγιο τῆς ὀργανώσεως, γιά νά θεωροῦνται ὅσοι, νά περᾶσουν ζωντανοί στόν Ἀρμαγεδδῶνα. Καί μετά; Αὐτό εἶναι ἀδέβαιο, πάλι θά μείνουν μετέωροι οἱ ὄχλοι.

σιακό ή τεχνητό τρόπο. Τό ίδιο τό λογοτεχνικό είδος είναι φανερά προϊόν της «μεταχριστιανικής εποχής», (πού είναι ήδη εμφανής στις ιστορίες του Poe και της Shelley). Ο κόσμος της επιστημονικής φαντασίας είναι τελείως υλιστικός, παρ' ότι συχνά έχει «μυστικιστικές» προεκτάσεις αποκρυφιστικού ή ανατολικού χαρακτήρα. Ο «Θεός», αν αναφέρεται καθόλου, είναι μιά κενή και απρόσωπη δύναμη, όχι ένα προσωπικό όν (για παράδειγμα, ή «Δύναμη» στον «πόλεμο των άστρων», μιά κοσμική ενέργεια πού έχει τήν κακή, όπως επίσης και τήν καλή της πλευρά). Η αυξανόμενη έλκυστικότητα των θεμάτων επιστημονικής φαντασίας στον σύγχρονο άνθρωπο είναι άμεση άντανάκλαση της απώλειας των παραδοσιακών θρησκευτικών αξιών.

2. Τό κέντρο του σύμπαντος της επιστημονικής φαντασίας (στή θέση του άπόντος Θεού) είναι ο άνθρωπος -συνήθως όχι ο άνθρωπος όπως είναι τώρα, αλλά ο άνθρωπος όπως θά «γίνει» στό μέλλον, σέ συμφωνία μέ τή μοντέρνα μυθολογία της εξέλιξης. Παρ' ότι οι ήρωες της επιστημονικής φαντασίας είναι συνήθως άναγνωρίσιμοι άνθρωποι, τό ενδιαφέρον της ιστορίας συχνά επικεντρώνεται στις έπαφές τους μέ διαφόρων ειδών «ύπερανθρώπους» από «ύψηλά εξέλιγμένες» φυλές του μέλλοντος (ή καμιά φορά του παρελθόντος), ή από μακρινούς γαλαξίες. Η ιδέα της πιθανότητας «ύψηλά εξέλιγμένης» νοήμονος ζωής σέ άλλους πλανήτες, έχει γίνει τόσο πολύ μέρος της σύγχρονης νοοτροπίας, πού ακόμα και σεβαστές επιστημονικές (και ήμιεπιστημονικές) θεωρίες τήν προϋποθέτουν ως κάτι άδιαμφισβήτητο. Έτσι, μιά δημοφιλής σειρά βιβλίων (Erich von Daeniken, «Άρματα των θεών;» «Θεοί από τό έξωτερο διάστημα»), βρίσκει δήθεν ένδειξεις της παρουσίας «έξωγήινων» όντων ή «θεών» στην άρχαία ιστορία, οι όποιοι είναι ύποθετικά ύπεύθυνοι για τήν ξαφνική εμφάνιση της νοημοσύνης στον άνθρωπο, ή όποια είναι δύσκολο νά εξηγηθεί μέ τή συνηθισμένη εξέλικτική θεωρία. Σοβαροί επιστήμονες στή Σοβιετική Ένωση εικάζουν ότι ή καταστροφή των Σοδόμων και Γομόρρων όφειλόταν σέ πυρηνική έκρηξη, ότι «έξωγήινα» όντα επισκέφθηκαν τήν γή αιώνας πριν, ότι ο Ίησους Χριστός μπορεί νά ήταν ένας «κοσμοναύτης», και ότι σήμερα «μπορεί νά είμαστε στό κατώφλι μιās δεύτερης παρουσίας» νοημόνων όντων από τό έξώτερο διάστημα¹. Έξίσου σοβαροί επιστήμονες στή Δύση θεωρούν τήν ύπαρξη «έξωγήινης νοημοσύνης» πολύ πιθανή, γι' αυτό προσπαθούν επί δε-

καοκτώ τουλάχιστον χρόνια νά επιτύχουν έπαφή μαζί τους μέσω ραδιοτηλεσκοπίων, και για τήν ώρα υπάρχουν τουλάχιστον έξι έρευνες πού διεξάγονται από άστρονόμους σέ όλο τον κόσμο για ραδιοσήματα πού νά προέρχονται από νοήμονα όντα από τό διάστημα. Σύγχρονοι Προτεστάντες και Ρωμαιοκαθολικοί «θεολόγοι» - πού έχουν συνηθίσει νά φέρονται όπου φαίνεται νά άγει ή «έπιστήμη» εικάζουν εκ περιτροπής στό νέο πεδίο της «έξωθεολογίας» (της «θεολογίας του έξώτερου διαστήματος») σχετικά μέ τό ποιās φύσης μπορούν νά είναι οι «έξωγήινες» φυλές². Δύσκολα μπορεί νά άρνηθεί κανείς ότι ο μύθος πίσω από τήν επιστημονική φαντασία άσκει ισχυρή έλξη ακόμα κι άνάμεσα σέ μορφωμένους ανθρώπους των ήμερών μας.

Τά μελλοντικά «έξελιγμένα» όντα στή φιλολογία επιστημονικής φαντασίας θεωρούνται χωρίς εξαίρεσεις νά έχουν ξεπεράσει τους περιορισμούς της σημερινής ανθρωπότητας, ιδιαίτερος τους περιορισμούς της «προσωπικότητας». Όπως ο «Θεός» της επιστημονικής φαντασίας, ο άνθρωπος έχει επίσης γίνει παράξενα απρόσωπος. Στο «Τέλος της παιδικής ηλικίας» του Arthur C. Clark, ή νέα φυλή των ανθρώπων έχει παρουσιαστικό παιδιών, αλλά άντιμετωπίζει κενό προσωπικότητας πρόκειται νά όδηγηθούν σέ ακόμα ύψηλότερες «έξελικτικές» μεταμορφώσεις, στό δρόμο της άπορρόφησής τους στον απρόσωπο «Ύπερου». Γενικά ή φιλολογία επιστημονικής φαντασίας -σέ άμεση άντίθεση μέ τον Χριστιανισμό, αλλά ακριβώς σέ συμφωνία μέ κάποιες σχολές ανατολικής σκέψης- βλέπει τήν «έξελικτική πρόοδο» και τήν «πνευματικότητα» μέ όρους αυξανόμενης έλλειψης προσωπικότητας.

3. Ο μελλοντικός κόσμος και ή ανθρωπότητα θεωρούνται από τήν επιστημονική φαντασία μέ όρους «προβολών» των σημερινών επιστημονικών ανακαλύψεων στην πραγματικότητα, πάντως, αυτές οι «προβολές» συμφωνούν αξιοσημείωτα μέ τον καθημερινό άντικειμενικό κόσμο της αποκρυφιστικής και καταφανώς δαμονικής έμπειρίας καθ' όλη τή διάρκεια των αιώνων. Μεταξύ των χαρακτηριστικών των «ύψηλά εξέλιγμένων» πλασμάτων του μέλλοντος είναι: επικοινωνία μέσω νοητικής τηλεπάθειας, ικανότητα νά πετούν, νά ύλοποιούν και νά άπούλοποιούν, νά αλλάζουν τήν εμφάνιση των πραγμάτων ή νά δημιουργούν φανταστικές σκηνές και πλάσματα μέ «καθαρή σκέψη», νά ταξιδεύουν σέ ταχύτητες πολύ πιό πέρα από όποιαδήποτε σύγχρονη τεχνολογία, νά καταλαμβάνουν τά σώματα των γήινων και νά άναπτύσσουν μιά «πνευματική» φιλοσοφία ή όποια είναι «πέρα από όλες τις θρησκείες» και έπαγγέλεται μιά κατάσταση όπου οι «άνεπτυγμένες διάνοιες» δέν θά έξαρ-

1. Sheila Ostrander και Lynn Shroeder, «Psychic Discoveries Behind the Iron Curtain», Bantam Books, 1977, σελ. 98-99. Βλ. άρθρα στα Ρωσικά του Δρ. Vyachelav Zaitsev στο Sputnik: Visitors from Outer Space Ίαν. 1967, και «Temples and Spaceships», Ίαν. 1968.

2. Βλ. περιοδικό «Time», 24 Άπρ. 1978.

τώνται πιά από τήν ύλη. Όλα αυτά είναι οι δεδομένες πρακτικές και ισχυρισμοί των μάγων και των δαιμόνων. Μιά πρόσφατη ιστορία της επιστημονικής φαντασίας σημειώνει ότι «ένας επίμονος προσανατολισμός του όραματος της επιστημονικής φαντασίας είναι η επιθυμία να υπερβεί τη φυσική εμπειρία... μέσω της παρουσίας χαρακτηρισμών και γεγονότων που παραδιάζουν τις συνθήκες χώρου και χρόνου όπως τις ξέρουμε»³. Το σενάριο του «Star Trek» και άλλων ιστοριών επιστημονικής φαντασίας, με τις φουτουριστικές «επιστημονικές» μηχανές τους, σε μερικά σημεία διαβάσκονται σαν άποσπάσματα από βίους αρχαίων Όρθοδόξων αγίων, στους οποίους περιγράφονται οι ενέργειες των μάγων σε μία εποχή όπου η μαγεία ήταν ακόμα σημαντικό μέρος της ειδωλολατρικής ζωής. Η επιστημονική φαντασία σε γενικές γραμμές δεν είναι συνήθως καθόλου επιστημονική, ούτε και «φουτουριστική» είναι μία όπισθοχώρηση στις «μυστικιστικές» πηγές της σύγχρονης επιστήμης - της επιστήμης πριν τό Διαφωτισμό του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα, πού ήταν πολύ πιό κοντά στον άποκρυφισμό. Η ίδια ιστορία⁴ της επιστημονικής φαντασίας παρατηρεί ότι «οι ρίζες της επιστημονικής φαντασίας, όπως οι ρίζες της ίδιας της επιστήμης, βρίσκονται στη μαγεία και στη μυθολογία». Η σημερινή έρευνα και τά πειράματα στην «παραψυχολογία» μαρτυρούν επίσης μία μελλοντική σχέση «επιστήμης» και άποκρυφισμού- μία εξέλιξη με τήν οποία ή φιλολογία επιστημονικής φαντασίας είναι ήδη σε πλήρη άρμονία.

Η επιστημονική φαντασία στη Σοβιετική Ένωση (όπου είναι τόσο δημοφιλής όσο και στη Δύση, παρ' ότι ή ανάπτυξη της ήταν λίγο διαφορετική) έχει ακριβώς τά ίδια θέματα όπως ή Δυτική επιστημονική φαντασία. Σε γενικές γραμμές, τά «μεταφυσικά» θέματα στη σοβιετική επιστημονική φαντασία (ή οποία είναι θύμα του άγρυπνου ματιού «ύλιστων» λογοκριτών) προέρχονται από τήν επίδραση Δυτικών συγγραφέων ή από άμεση ινδουϊστική έπιρροή, όπως στην περίπτωση του συγγραφέα Ivan Efremov. Ο άναγνώστης της σοβιετικής επιστημονικής φαντασίας, σύμφωνα με μία κριτική, «παρουσιάζεται με άμυδρή ικανότητα να διακρίνει τις ζωτικές διαφορές μεταξύ Έπιστήμης και Μαγείας, μεταξύ επιστήμονα και μάγου, μεταξύ μέλλοντος και φαντασίας». Η επιστημονική φαντασία, τόσο Δυτική όσο και Άνατολική, λέει ο ίδιος συγγραφέας, όπως και άλλες όψεις του σύγχρονου πολιτισμού, «επιβεβαιώνουν όλες τό

γεγονός ότι τό ύψηλότερο στάδιο του άνθρωπισμού είναι ο άποκρυφισμός»⁵.

4. Σχεδόν από τήν ίδια τή φύση της ως «φουτουριστική», ή επιστημονική φαντασία τείνει να είναι ουτοπική λίγα μυθιστορήματα ή ιστορίες περιγράφουν πραγματικά μία μελλοντική τέλεια κοινωνία, αλλά τά περισσότερα από αυτά διαπραγματεύονται τήν «εξέλιξη» της σημερινής κοινωνίας σε κάτι άνωτερο, ή τή συνάντηση με ένα εξέλιγμένο πολιτισμό σε κάποιον άλλο πλανήτη, με τήν έλπίδα ή τις προϋποθέσεις της υπέρβασης των προβλημάτων του σήμερα και γενικά των περιορισμών της άνθρωπότητας. Στην επιστημονική φαντασία του Efremov και άλλων Σοβιετικών, ο ίδιος ο κομμουνισμός γίνεται «κοσμικός» κι «αρχίζει να άποκτᾶ μή υλικές ποιότητες», και «ο μεταδιομηχανικός πολιτισμός θά είναι σαν ινδουϊστικός»⁶. Τά «άνωτερα όντα» του έξωτερου διαστήματος συχνά είναι προικισμένα με ιδιότητες «σωτήρα», και οι προσεδάφισεις διαστημοπλοίων συχνά κηρύττουν «άποκαλυπτικά» γεγονότα -συνήθως τήν άφιξη άγαθοεργών όντων, πού θά όδηγήσουν τους άνθρώπους στην «εξελικτική πρόοδό» τους.

Μέ δύο λόγια, ή λογοτεχνία επιστημονικής φαντασίας του 20ού αιώνα είναι ή ίδια ένα καθαρό σημάδι της άπώλειας των χριστιανικών αξιών και της χριστιανικής έρμηνείας του κόσμου. Έχει γίνει ένα ισχυρό μέσο διάδοσης μιας μή χριστιανικής φιλοσοφίας της ζωής και της ιστορίας, κατά ένα μεγάλο μέρος κάτω από άπροκάλυπτη, ή συγκαλυμμένη, άποκρυφιστική και άνατολική επίδραση και σε μία κρίσιμη μεταβατική περίοδο κρίσης και μετάβασης για τόν άνθρώπινο πολιτισμό, έχει γίνει μία βασική δύναμη στην καλλιέργεια της έλπίδας και της πραγματικής προσδοκίας για «έπισκέπτες από τό έξωτερο διάστημα» οι όποιοι θά λύσουν τά προβλήματα της άνθρωπότητας και θά όδηγήσουν τόν άνθρωπο σε μία νέα «κοσμική» εποχή της ιστορίας του. Ένώ έμφανίζεται ως επιστημονική και μή θρησκευτική, ή λογοτεχνία επιστημονικής φαντασίας είναι στην πραγματικότητα ένας βασικός διασπορέας (σε κοσμική μορφή) της «νέας θρησκευτικής συνειδητότητας», ή οποία σαρώνει τό άνθρώπινο γένος καθώς ο Χριστιανισμός ύποχωρεί.

Τά παραπάνω συνθέτουν τό άναγκαίο ύπόβαθρο για να συζητήσουμε τις πραγματικές εκδηλώσεις των «άγνωστου ταυτότητας ιπτάμενων άντικειμένων», τά όποια παραδόξως άνταποκρίνονται στις ψευδοθρησκευτικές προσδοκίες πού έχουν έξαφθει στον «μεταχριστιανικό» άνθρωπο.

3. Robert Scholes και Eric S. Rabkin «Science Fiction: History, Science, Vision», Oxford University Press, 1977, σελ. 175.

4. Στο ίδιο, σελ. 183.

5. G. V. Grebens, «Ivan Efremov's Theory of Soviet Science Fiction», Vantage Press, New York, 1978 σελ. 108, 110.

6. Στο ίδιο, σελ. 109-110.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΟΙ «ΗΓΕΤΕΣ»

«Ιερομνήμονα» ονόμασαν οι συντελεστές καθημερινής σειρᾶς τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ τόν «ήγέτη» μᾶς ομάδας πού ἔχει, «έθελοντικά» ὑποτίθεται, φυλακισμένα τά θύματά του σέ κάποιο ἄσραμ. Πολλοί θεατές παρακολουθοῦν, ὅπως μαθαίνουμε ἀπό ἀναφορές τους, ἀρκετά προβληματισμένοι, τά διαδραματιζόμενα στό ἄσραμ τοῦ «Ιερομνήμονα» καί προβάλλουν δικές τους ἀπόψεις καί ἐμπειρίες ἀπό τέτοια γεγονότα.

Ἐμᾶς δέν μᾶς ἐκπλήσσουν αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ ἀπεικονίσεις πού φανερώνουν πτυχές μόνον τοῦ ὅλου προβλήματος τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων καί καταστροφικῶν λατρειῶν. Γνωρίζουμε ὅλα ὅσα τρομερά συμβαίνουν στά διάφορα ἄσραμ καί κοινόδια καί ἔχουμε καταγγεῖλει ἐπανειλημμένα μέ ὑπομνήματα καί ἀναφορές μας τήν ἀπαράδεκτη κατάσταση τῆς ἐκμετάλλευσης ἀνθρωπίνων υπάρξεων ἀπό ἐπιτηδείους πού, ὄντες ἀνεπάγγελτοι, διάγουν βίον πολυτελῆ καί προκλητικό, συσσωρεύουν πλοῦτο καί δύναμη καί ἀσκοῦν τά ἀπωθημένα τους ἐξουσιάζοντας τά θύματά τους.

Συγχαίρουμε τό δημιουργό τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς τηλεοπτικῆς σειρᾶς καί τόν πληροφοροῦμε ὅτι ὅσα «παίζει» μέ τούς ἠθοποιούς του ἀναφερόμενα σέ αὐτοκτονίες, ἐκδισμούς καί «προσφορά» περιουσιῶν, εἶναι μέρος μόνο τοῦ παγόδουνοῦ πού σχετίζεται μέ τήν «πλύση τῶν ψυχῶν» καί μέ τίς τεχνικές «διανοητικοῦ χειρισμοῦ» πού μετέρχονται οἱ σύγχρονες αἰρέσεις πού δροῦν σ' ὅλο τόν κόσμο, ἐνῶ στή χώρα μας ἀλωνίζουν τελείως ἐλεύθερα καί ἀνενόχλητα. Στίς περισσότερες χῶρες τῆς Δύσης ὑπάρχει νομική κάλυψη καί διοικητική παρέμβαση πού ἀποτρέπει τίς καταστροφικές ἐπεμβάσεις σέ ἀνθρώπινες υπάρξεις ἀπό ἐκμεταλλευτές ἀδυναμιῶν ἢ ἀφέλειας. Στήν Ἑλλάδα μας ὅμως «ὅπου ἀνθεῖ φαιδρά πορτοκαλέα» τέτοια κάλυψη καί παρέμβαση εἶναι σχεδόν ἀνύπαρκτη.

Εἶναι πολύ δύσκολο, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, ἀνθρώποι μέ κοινό νοῦ ν' ἀντιληφθοῦν τήν φοβερή ἐπιρροή πού ἀσκοῦν στούς ὄπαδούς τους οἱ διάφοροι «ήγέτες» «λατρειῶν» καί παραθηρηκείων. Οἱ σαηεντολόγοι π.χ. ὅταν ἀναφέρουν τό ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ τῆς ὀργάνωσής τους **Λαφαγιέτ Ρόν Χάμπαρντ** «κολλάει» ἡ γλώσσα τους καί λυγίζουν τά γόνατά τους. Καί πῶς νά μήν λυγίζουν τά ὑπατά τους ὅταν, ὅπως ἀναφέρεται στό πρόγραμμα «Λει-

τουργικός Θ 8 (Ο.Τ. 8)», ὁ Χάμπαρντ δέν ἔχει πεθάνει, ἀλλά «ἔχει ἀπορρίψει τό σῶμα του καί ἔχει μετακινηθεῖ πνευματικά σέ ἄλλα επίπεδα ἔρευνας καί περιμένει νά βρεῖ ἕνα γενετικά ἀμόλυντο σῶμα σαηεντολόγου κι ἔτσι μέσω αὐτοῦ νά ἐπιστρέψει» (!) Κι ὅταν θά ἐπιστρέψει ὅλοι θά δώσουν λόγω γιά τίς συμπεριφορές τους καί τίς ἐπιδόσεις. Μέ ἄλλα λόγια ἀσχεῖται στούς ὄπαδούς (ἐκτός τῶν ἄλλων γήινων μεθόδων καί τεχνικῶν) ἕνα εἶδος μεταφυσικῆς τρομοκρατίας.

Ἄλλά οἱ τεχνικές πλήρους ὑποταγῆς τῶν θυμάτων στόν «ήγέτη» κάθε ὀλοκληρωτικῆς ομάδας ἔχουν πολλές μορφές. Μία σατανική μέθοδος εἶναι αὐτή πού διαφημίζουν ὅτι μέ τήν «ἐκπαίδευσή» τους, ὅπως τήν ἀποκαλοῦν, θ' ἀποκτήσουν οἱ «μαθητές» διεύρυνση συνειδητότητας, θά μάθουν νά ἐνημερώνονται γιά τίς σκέψεις τῶν ἄλλων καί θά μάθουν νά διαυλῶνονται (channeling) καί νά διαβάσουν τήν αὔρα, ἄρα θά καταλαβαίνουν ἀμέσως τίς προθέσεις τῶν ἄλλων καί θά μποροῦν νά τοῦς ἀντιμετωπίσουν ἔγκαιρα. Θά διαβάσουν δηλ. τίς σκέψεις αὐτῶν πού θεωροῦν ἀντίπαλους καί θά ματαιώνουν τήν ὑλοποίηση τῶν σχεδίων τους. Τά καυμένα τά θύματα! Πόση πνευματική τρομοκρατία ὑφίστανται, ὅταν διά τῶν μέσων αὐτῶν τοῦς ἐμφυτεύεται ἡ ἰδέα ὅτι αὐτοί πού διδάσκουν τόν ἔλεγχο τοῦ νοῦ τῶν ἄλλων μέ τίς διάφορες τεχνικές, «διαβάσουν» ὅπωςδήποτε τίς σκέψεις τίς δικές τους. Φόβος καί τρόμος λοιπόν, μήπως κάνουν κάποια ἀρνητική σκέψη, κάποια ἀρνητική κριτική γιά τόν «ήγέτη» καί τήν ομάδα του. Ὁ «ήγέτης» εἶναι τό ἄτομο τῆς ἀπόλυτης δυνάμεις.

Στό ἐφιαλτικό βιβλίο τοῦ Ὁργουελ «1984» στήν τρομερή ἀνάκριση τοῦ ἀτυχοῦς Οὐίνστον, τοῦ λέγει ὁ ἀποκρουστικός Ὁ Μπράιεν σέ κάποια στιγμή: *«Εἴμαστε οἱ ἱερεῖς τῆς δυνάμεις... Πρέπει κατ' ἀρχήν νά συνειδητοποιήσεις, Οὐίνστον, ὅτι ἡ δύναμη εἶναι συλλογική. Τό ἄτομο δέν ἔχει δύναμη, παρά μόνο ὅταν παύει νά εἶναι ἄτομο... Μόνος ἐλεύθερος ὁ ἀνθρώπος εἶναι πάντα νικημένος. Ἔτσι πρέπει νά εἶναι, γιατί κάθε ἀνθρώπινο πλάσμα εἶναι καταδικασμένο νά πεθάνει πράγμα πού εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀποτυχία. Ἄν ὅμως μπορέσει νά ὑποταγεῖ ἐντελῶς καί ὀλοκληρωτικά, ἂν μπορέσει νά θυθιστεῖ μέσα στό κόμμα (ομάδα)¹, ὥσπου νά ΕΙΝΑΙ αὐτός τό κόμμα*

1. Σημείωση «Διαλόγου».

τότε είναι παντοδύναμος και άθνατος... Τό δεύτερο πράγμα πού πρέπει να συνειδητοποιήσεις είναι ότι ή δύναμη είναι ό έλεγχος πού άσκειται στα άλλα ανθρώπινα όντα. Έλεγχος του σώματος, αλλά κυρίως του μυαλού. Ό έλεγχος της ύλης δέν έχει σημασία. Ήδη έμεις έλέγχουμε άπόλυτα την ύλη». «Μά πώς έλέγγετε την ύλη, είπε ξέπνοα ό Ούνιστον, δέν έλέγγετε καν τό κλίμα, ή τό νόμο της βαρύτητας. Υπάρχουν ή άρρώστια, ό πόνος, ό θάνατος». «Έλέγχουμε την ύλη, γιατί έλέγχουμε τό μυαλό. Η πραγματικότητα θρίσκει μέσα στον έγκέφαλο. Δέν υπάρχει τίποτα πού να μίν μπορούμε να κάνουμε. Μπορούμε να γίνουμε άόρατοι, να ύψωθούμε στον άέρα, ότιδήποτε. Άν ήθελα, θα μπορούσα να άνυψωθώ άπ' τό πάτωμα και να πετάξω στον άέρα σαν σαπουνόφουσκα. Δέν τό θέλω, γιατί δέν τό θέλει τό Κόμμα. Πρέπει να άπαλλαγείς από τις ιδέες του δεκάτου ενάτου αιώνα για τους νόμους της Φύσης. Τους νόμους της Φύσης, τους φτιάχνουμε έμεις».

Θά πεί κάποιος ότι αυτά είναι λόγια του Ήοργουελ συγγραφέα διβλίων έπιστημονικής φαντασίας και ότι δέν συμβαίνουν στην πραγματικότητα. Και όμως συμβαίνουν στην ίδια, σε μικρότερη ή και σε μεγαλύτερη μορφή και έκταση. Στην συνέντευξη-όμολογία της Χαρίκλειας Άνδρουτοπούλου στην έφημερίδα της Ρόδου «Καθημερινή Δωδεκάνησος» (13-9-2003) μετά τη φυγή της από την όργάνωση του Τάκη Άλεξίου αναφέρονται και τά εξής:

«Όμολογώ ότι πάρα πολλές φορές σκέφθηκα ν' άποχωρήσω όριστικά από την ομάδα, αλλά φοβόμουν τις συνέπειες τις όποιες βλέπω τώρα μπροστά μου.

Εξάλλου ήταν άπόλυτη ή κυριαρχία του επάνω μας.

Ποιά είναι τό κλίμα τό όποιο βιώνετε κατά τη διάρκεια των σχέσεών σας με τη συγκεκριμένη ομάδα;

Ό Δάσκαλος είχε την κυρίαρχη θέση όρίζοντας τη ζωή των μαθητών, καθώς όπως ό ίδιος μας έλεγε "θα πρέπει να πάψεις να ξέρεις και να πιστεύεις... Μεγάλα έμπόδια για τον άνθρωπο".

"Γά να ξαναγεννηθεί και ν' άνυψωθεί ό άνθρωπος δέν έχει μόνο ανάγκη από κάποιο πραγματικό δάσκαλο, αλλά θα πρέπει και σ' αυτόν τό δάσκαλο να παραδοθείς, όπως τό σώμα ενός νεκρού στα χέρια αυτού πού θα τό έτοιμάσει για ταφή.

Η προσωπικότητα, μιά άλλη λέξη για τον έγωισμό, τό Σατανά, αυτό δηλαδή πού θίγεται και προσβάλλεται, οι γνώμες, είναι ό αντίποδας του έαυτού σου πού θέλεις να γνωρίσεις".

"Εάν σου έλεγα ότι για να ακολουθήσεις τό Δρόμο μας, τη Διδασκαλία μας, για να βγεις από τό βάλτο μέσ στον όποιο είσαι μέχρι τό λαιμό, να γίνεις άνθρωπος, θα πρέπει να γίνεις Μουσουλμάνος, δέ θα γινόσουν;"

Αυτά πού σās ανέφερα είναι μερικά δείγματα της Φιλοσοφίας πού κυριαρχούσε.

Μέ σειρά μηνυμάτων και με την άπειλή ότι όποιος δέ συμμορφωθεί δέν θα ξαναδεί τον κύριο Άλεξίου προσπαθούσε να έχει πλήρη έλεγχο στα μέλη της ομάδας του.

Πότε θα παντρευθεί κάποιος, με ποιόν, ποτέ θα κάνει παιδί, τί θα κάνει, πού θα δουλέψει, άκόμη και τό πότε θα ξυπνήσει και θα κοιμηθεί έπρεπε να όρίζονται από τον ίδιο.

Στά άτομα πού πηγαίνουν στην ομάδα του ζητείται αναλυτικά και γραπτώς ή περιγραφή της ζωής τους μέχρι να τον γνωρίσουν με την ύπόσχεση ότι όσα του γνωστοποιηθούν δέ θα μαθευτούν ποτέ έξω από τά μέλη της ομάδας.

Στην πραγματικότητα αυτό ήταν κάτι πολύ πονηρό πού στόχευε στο να τον προμηθεύσει με στοιχεία πού θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει άργότερα

«Πώς βεβαιώνεται κάποιος για τη δύναμή του πάνω σ' έναν άλλον;»

Ό Ούνιστον είπε: "Κάνοντάς τον να ύποφέρει. Η ύπακοή δέν άρκεί. Άν δέν ύποφέρει, πώς μπορείς να είσαι βέβαιος πώς ύπακούει στη δική σου θέληση και όχι στη δική του; Δύναμη είναι να επιβάλλεις πόνο και ταπείνωση. Δύναμη είναι να κομματιάσεις τό ανθρώπινο μυαλό και να τό συναρμολογήσεις πάλι δίνοντάς του τό σχήμα πού θέλεις εσύ. Αρχίζεις να καταλαβαίνεις τί κόσμο δημιουργούμε; Είναι άκριβώς τό αντίθετο από τις άνόητες ήδονιστικές ουτοπίες πού είχαν όραματιστεί οι παλιοί μεταρρυθμιστές. Είναι ένας κόσμος φόβου και προδοσίας και βασανιστηρίων. Ένας κόσμος καταπιεστών και καταπιεζομένων, ένας κόσμος πού όσο τελειοποιείται θα γίνεται όλο και πιό άνελέητος. Η πρόοδος στον δικό μας κόσμο θα σημαίνει πρόοδο σε περισσότερο πόνο. Οι παλιοί πολιτισμοί ίσχυρίζονταν πώς βασίζονται πάνω στην αγάπη και τη δικαιοσύνη. Ό δικός μας βασίζεται στο μίσος. Στο δικό μας κόσμο δέ θα υπάρχουν άλλα συναισθήματα εκτός από τό φόβο, την όργη, τη θριαμβολογία και την ταπείνωση. Όλα τά άλλα θα τά καταπιξούμε, όλα».

Λόγια του ανακριτή Ό Μπραϊέν στο διβλίο του Ήοργουελ «1984»

για να εκδιώξει αυτόν που θά ήθελε να αποχωρήσει από την ομάδα του».

Αυτά... τά όλίγα πρός τό παρόν για ν' άντέξει ή καρδιά μας. Άνησυχούμε γιατί χάνονται ψυχές, όμως δέν άνησυχούμε για τό τελικό άποτέλεσμα, γιατί «ό λόγος του Θεού ού δέδεται», όπως διεκήρυσσε ό θείος Παύλος.

ΨΕΥΔΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ - ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ό π. Βασίλειος Γεωργόπουλος Έφημέριος του Ί. Ναού Άγίου Θεράποντος Ζωγράφου και στενός συνεργάτης του γραφείου της Συνοδικής Έπιτροπής επί των αίρέσεων, εξέδωσε μικρό ένημερωτικό τευχίδιο μέ τόν τίτλο «Πεντηκοστιανών κακοδοξίες». Πρόκειται για ένα εύχρηστο βοήθημα των ποιμένων της Έκκλησίας μας και όλων όσων άσχολούνται μέ τό διακόνημα της ένήμερωσης των Όρθοδόξων και της προστασίας τους από τίς πλάνες των πάσης μορφής και όνοματολογίας Πεντηκοστιανών ομάδων, «που δρούν προσηλυτιστικά και διαβρωτικά στή χώρα μας», όπως πολύ χαρακτηριστικά ύπογραμμίζει ό πατήρ Βασίλειος.

Στό σχολίο μας αυτό θά επικεντρώσουμε τήν προσή μας στό δεύτερο θέμα του τευχιδίου: «Ψευδοθεραπείες Πεντηκοστιανών», για να προφυλάξουμε τους πιστούς της Έκκλησίας μας όταν άντιμετωπίζουν δύσκολα προβλήματα υγείας, να μην πέφτουν στις παγίδες των «ιεραποστόλων» των ομάδων αυτών, οι όποιοι ύπόσχονται ότι θά τους κάνουν καλά μέ τό «χάρισμα» θεραπείας, τό όποιο «διαθέτουν».

Γράφει ό π. Βασίλειος ότι «στά βασικά γνωρίσματα της πεντηκοστιανής πλάνης άνήκει και ό ισχυρισμός τους περι της θεραπείας διαφόρων άσθενειών ως τεκμήριο και άπόδειξη της παρουσίας του Άγίου Πνεύματος στή ζωή τους, μετά τό λεγόμενο "Βάπτισμά" τους μέ "Άγιο Πνεύμα».

Ό ισχυρισμός αυτός άποτελεί, όπως τονίζουμε και στόν τίτλο του σχολίου μας αυτού, βλασφημία του Άγίου Πνεύματος. Είπεν ό Κύριος: «Διά τουτο λέγω υμίν, πᾶσα άμαρτία και βλασφημία άφεθήσεται τοις ανθρώποις, ή δέ του Πνεύματος βλασφημία ούκ άφεθήσεται τοις ανθρώποις· και ός εάν ειπή λόγον κατά του υίου του άνθρώπου άφεθήσεται αυτό· ός δ' άν ειπή κατά του Πνεύματος του Άγίου ούκ άφεθήσεται αυτό· ούτε έν τῷ νῦν αιώνι, ούτε έν τῷ μέλλοντι».

Άπό τίς μαρτυρίες που άναφέρει στό τευχίδιο ό π. Βασίλειος, ή τρίτη μαρτυρία έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί προέρχεται από όμολογία πρώην Πεντηκο-

στιανού. Λέγει ό πρώην πεντηκοστιανός «θαύματα γίνονται κάθε Κυριακή στις χαρισματικές εκκλησίες. Είναι τό συνηθισμένο τους σόου. Άκούς να λένε ότι κάποιος θεραπεύτηκε από άρρώστια ή καρκίνο ή ό,τιδήποτε, αλλά ποτέ δέν βλέπεις άποδείξεις».

Ό μακαριστός π. Άντώνιος Άλεβιζόπουλος ιδρυτής και πνευματικός γέροντας της Π.Ε.Γ., έλεγε για τά «θαύματα» «θεραπείας» άσθενών από πεντηκοστιανούς ότι αυτά όφείλονται ή στά φαινόμενα της ύποβολής, ή σε μεθοδείες του πονηρού ή (κατά τό μεγαλύτερο μέρος) σε ψευδή περιστατικά έντυπωσιασμού, μέ σκηνοθετημένα τρικά και «έθελοντές» πληρωμένους κατά περίπτωση, για να παριστάνουν τους «θεραπευθέντες». Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι όλοι όσοι μετέρχονται τό επάγγελμα του θεραπευτού, ιδίως του άποκρυφιστικού χώρου, είναι οι ίδιοι που κάνουν τή διάγνωση και τή θεραπεία. «Δάσκαλε πονάει πολύ τό κεφάλι μου, σχεδόν κάθε μέρα», είπε κάποια άτυχη κόρη στόν «ήγήτη» της ομάδας που άνήκε. «Έχεις καρκίνο» της είπε ό «δάσκαλος» άφού τήν κοίταξε βαθιά στά μάτια. «Εγώ όμως θά σε θεραπεύσω». Έκανε κάποιες κινήσεις μέ τά χέρια του πάνω από τό κεφάλι της και τήν «θεράπευσε»! Κατά κακή τύχη του θύματος μειώθηκαν οι πονοκέφαλοι λόγω προφανώς ύποβολής, μέ άποτέλεσμα να ύποδουλωθεί πλήρως στόν «άρχηγό» και να του προσφέρει για λόγους εύγνωμοσύνης όλη τήν παρουσία της.

Τήν παραπλάνηση αυτή ό πατήρ Άντώνιος Άλεβιζόπουλος τήν όνόμαζε έπεικώς άνεντιμότητα, για να μην τήν κατονομάσει μέ τήν πραγματική της διάσταση ως δολιότητα.

Ό έντεταλμένος της Έκκλησίας της Ρουμανίας σε Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη στην Έλλάδα, πατήρ Πέτρος Ματέι, άνέφερε για τίς δόλιες αυτές μεθόδους των πεντηκοστιανών τά εξής άποκαλυπτικά:

«Τό 1989 μετά τήν επανάσταση άρχισαν να έρχονται στην Ρουμανία σαν χαλάζι πολυάριθμες ομάδες από τή Δυτική Ευρώπη και τήν Άμερική, για να μᾶς κηρύξουν ότι ή παλιά θρησκεία, ή Όρθοδοξία, τελείωσε, πέρασε. Είναι λοιπόν τώρα ό καιρός για κάτι καινούργιο. Ήρθε ό Ίησους και μᾶς σώζει... και άλλα πολλά τέτοια. Και έκαναν δημόσιες εμφανίσεις στα μεγάλα στάδια της πρωτεύουσας του Βουκουρεστίου και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Άλλά ό Θεός μᾶς βοήθησε πάρα πολύ. Θά σᾶς διηγηθῶ ένα χαριτωμένο έπεισόδιο. Σε μία μεγάλη πόλη, που ύπάρχει και θεολογική Σχολή, οι "Ευαγγελιστες" οργάνωσαν σε στάδιο μεγάλη συγκέντρωση, που όπως διαφημίζαν μέ μεγάλες αφίσες στους τοίχους και στις έφημερίδες μέ ανακοινώσεις τους, θά γίνονταν και θαύματα. Στή συ-

γκέντρωση παραδρέθηκαν και μερικοί φοιτητές της Ὁρθόδοξης Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἄρχισαν, λοιπόν, τίς προσευχές και τά "θαύματα". Στή σκινη μαζεύτηκαν ἀνάπηροι μέ καρτσάκια και μέ πατερίτσες.

Ἄρχισε, λοιπόν, ὁ ψευτοπαπάς τους νά προσεύχεται μεγαλόφωνα και μέ θεατρικές κινήσεις κοιτάζοντας πρός τον οὐρανό. Βάζει μετά τά χέρια του σ' ἕναν ἀνάπηρο κι αὐτός πετάχτηκε ἀπό τό καρτσάκι κι ἄρχισε νά τρέχει! Ὁ Φτωχός λαός μας κοιτάζε μέ ἀνοιχτό τό στόμα!

Ἐνας φοιτητής μας ἐκείνη τή στιγμή, πῆρε νομίζω ἀπό τό Θεό μία καλή σκέψη. Πῆγε στό μικρόφωνο και εἶπε δυνατά: "Ἰσχύει μία ἀνακοίνωση. Κάποιος τηλεφώνησε ὅτι στό στάδιο ὑπάρχει δόμβα πού θά ἐκτραγεῖ σέ μερικά λεπτά".

Δημιουργήθηκε πανικός κι ἔτρεχαν ὅλοι νά σωθοῦν και πρῶτοι ἀπό ὅλους ἔτρεχαν οἱ ἀνάπηροι. Ἔτσι ὁ κόσμος ὁ φτωχός, ἀλλά και μέ ὀλίγη πίστη κατάλαβε τήν ἀλήθεια. Γι' αὐτό σᾶς εἶπα ὅτι ὁ Θεός μᾶς βοηθάει».

Ἡ μέθοδος τῆς ἀπάτης δέν ἔχει ὅρια. Πεντηκοστιανοί «ιεραπόστολοι» περιέρχονται τά νοσοκομεῖα και ὅταν πληροφοροῦνται ὅτι κάποιος ἀσθενής βρίσκεται σέ κρίσιμη κατάσταση, ιδίως νέος, πλησιάζουν συγγενεῖς τοῦ ἀρρώστου και πιάνουν συζήτηση μαζί τους. Τούς λένε ὅτι ἡ Ἐκκλησία θά προσευχηθεῖ γιά τόν ἀσθενή τους και θά γίνει καλά. Καί ἐξαφανίζονται. Ἄν ὁ ἀρρωστος ἐπιζήσει ἐμφανίζονται και πάλιν μέ θριαμβευτικό ὕφος και ἀποδίδουν τήν ἴαση στίς δικές τους προσευχές. Ἔτσι συνέβη μέ συνειδητή Ὁρθόδοξη Ἑλληνίδα πού πείστηκε ὅτι ἡ σωτηρία τῆς ἀδελφῆς της τό κρίσιμο 24ωρο ὀφείλονταν στίς προσευχές τῆς «Ἐκκλησίας τῆς Πεντηκοστῆς» και ἀπό τότε ἔγινε ὄργανο τῆς ὁμάδας και ἐκτελεῖ τό «ἀπό σπῖτι σέ σπῖτι ἔργο» μέ φοβερό φανατισμό.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν ὅλα αὐτά οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί εἴμαστε προσεκτικοί και δέν παρασυρόμαστε ἀπό τίς μεθοδεῖες τῆς πλάνης και τῆς ἀπάτης, ἀλλά μένουμε πιστά συνδεδεμένοι μέ τήν Ἐκκλησία μας ὡς Σῶμα Χριστοῦ, πού εἶναι ὁ μοναδικός χῶρος σωτηρίας μας.

«ΘΕΩΝ» «ΚΑΜΩΜΑΤΑ»

Πολλές φορές γράψαμε στό περιοδικό μας γιά ἀνήθικες συμπεριφορές τῶν «θεῶν» τῆς εἰδωλολατρίας πού εἶχαν τρομερές ἐπιπτώσεις στή ζωή τῶν ἀνθρώπων στήν ἀρχαία ἐποχή. Ἡ θρησκεία ἡ εἰδωλολατρική ἦταν κομμένη και ραμμένη στά μέτρα τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων. Μέ τά «καμώματα» τῶν ψεύτικων θεῶν δέν εἶναι ἀπορίας ἄξιον πού κυριαρχοῦσαν και θαυμάζονταν ὅλοι οἱ ἀντικεινωτικοί τύποι, προ-

αγωγοί, παιδεραστές, ὁμοφυλόφιλοι, πόρνοι κ.λπ., ἀφοῦ ἐνεργοῦσαν «καθ' ὁμοίωσιν τῶν θεῶν» τους. Ἰπῆρχε δηλ. πλήρης θρησκευτική κάλυψη τῶν ἀνομιῶν τῶν ἀνθρώπων. «Ὁ Δίας στήν Ἰλιάδα ἐμφανίζεται τελείως ἀχαλίνωτος σέ ὅλα τά πάθη και συγχρόνως ὑποκείμενος στή βία και τήν ἀπάτη τῶν ἄλλων θεῶν». Οἱ ἀνθρωποι, λοιπόν, διαπράττουν ἠθικά ἐγκλήματα ἔχοντας ὡς διακαιολογία ὅτι ἐνεργοῦν ὅπως και ὁ «πατήρ θεῶν τε ἀνθρώπων» ὁ Δίας. Καί ἡ παιδερασία τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς εἶχε «θεολογικά» ἐρεῖσματα. Γνωστή ἡ περίπτωση Γανυμήδη πού ἦταν ὁ «ῥωραιότερος τῶν θνητῶν» και ἀνηράπη ἀπό τόν Δία, μεταμορφωμένου σέ ἀετό και μεταφέρθηκε στόν Ὀλυμπο γιά νά τόν ἔχει κοντά του ὁ ἐρωτομανής θεός «ὡς εὐχάριστη συντροφιά του».

Ἀπό ὅλα αὐτά τά «θεολογικά» ἐρεῖσματα τῶν ἠθικῶν ἐγκλημάτων μᾶς ἀπάλλαξε ὁ Χριστιανισμός και γι' αὐτό δέν «ἐπιδραβεύονται» σήμερα τά ἀνθρώπινα πάθη και οἱ ἠθικές παρεκτροπές, ἀλλά θεωροῦνται ἁμαρτίες πού ἀκολουθοῦν τόν πτωτικό ἀνθρώπο.

Ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωσε ἕνα μικρό βιβλίο μέ τίτλο: «**Νεοπαγανισμός - ἡ ἀπειλή ἀπό τό παρελθόν**», ὅπου σέ εἰδικό κεφάλαιο ἐκτίθενται τά «θεϊκά» «καμώματα» και τά ἠθικά τους ἐγκλήματα. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας παραθέτουμε ἕνα ἐκτενές ἀπόσπασμα ἐπί τοῦ προκειμένου ἀπό τό ἐν λόγω βιβλίο:

«*Διαβάζοντας τούς πάμπολλους μύθους τῆς ἀρχαιοελληνικῆς θρησκείας, πελαγώνουμε κυριολεκτικά ἀπό τίς ποικίλες ἐκδοχές και τίς ἀντικρουόμενες ἀπόψεις γιά τό ἴδιο θέμα. Παράλληλα τρομάζουμε ἀπό τήν "πολιτεία" τῶν ψευδοθεῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι γεμᾶτοι ἀπό ἀνομολόγητα πάθη, καθότι "διέπρατταν" φοβερά ἐγκλήματα και εἰδεχθεῖς ἠθικές παρεκτροπές!*

Οἱ θεοί και οἱ θεές τῆς ἀρχαιοελληνικῆς θρησκείας δέν ἦταν τίποτε ἄλλο παρά προβολή ἀρρωστημένων ἀνθρωπίνων ψυχικῶν διαθέσεων. Εἶναι ἡ "θεοποίηση" τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν τῶν ἀρχόντων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ "νομιμοποίηση" τῶν καταπιεστικῶν, ἠθικῶν και ποινικῶν τους ἀτοπημάτων».

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΝΩΤΗΣ

Στίς 2 Ἰουνίου τοῦ ἔτους πού διανύουμε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπένευσε τό ἀνώτατο παράσημό της, τό Χρυσό Σταυρό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στόν φιλόλογο και συγγραφέα Κώστα Γανωτή.

Συνεργάτης μας παρακολούθησε τή σεμνή τελετή τῆς ἀπονομῆς τοῦ παρασήμου και ἐντυπωσιάστηκε

ἀπό τήν ἀνιδιοτελή προσφορά του στήν κοινωνία μας, τήν ὁποίαν δι' ὀλίγων ἀνέφερε στους παρισταμένους καί σέ ὅλους μας, μέσω τοῦ ραδιοφώνου τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ κ. Κωνσταντῖνος Χολέβας.

Ὁ κ. Γανωτῆς εἶναι δικός μας ἄνθρωπος. Πολλές φορές ἔχει ἀνταποκριθεῖ στήν πρόσκληση τῆς Π.Ε.Γ. νά μιλήσει στό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως καί εἶναι συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ «Διάλογος». Ἔτσι γνωρίσαμε ἀπό κοντά τήν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρος του καί τόν ἱεραποστολικό του ζήλο. Τόν ἔχουμε γνωρίσει ἐπίσης μέσα ἀπό τά βιβλία καί τά δημοσιεύματά του, πού ἔχουμε διαβάσει καί ἀπό ὅσα ἔχουμε ἀκούσει ἀπό ραδιοφωνικές ἐκπομπές του καί ὁμιλίες του. Γι' αὐτό ἡ χαρά μας γιά τήν ἐπιβραβεύση τῶν χριστιανικῶν του ἀρετῶν καί τῆς προσφορᾶς του εἶναι μεγάλη. Ἐνώνουμε τή χαρά μας αὐτή μέ τή δική του χαρά πού ἐκφράζει πάντοτε μέ τή παρουσία του καί τίς ὁμιλίες του κι εὐχόμεστε ὁ Θεός νά τοῦ χαρίσει μακροήμερευση καί νά τόν ἐνισχύει στό ἱεραποστολικό του διακόνημα πρὸς ὠφέλειαν τῶν πιστῶν μας. Εἶναι δύσκολοι οἱ καιροί μας. Ἡ παρουσία ἀνθρώπων μέ χριστιανικό ἦθος καί φρόνημα εἶναι εὐλογία Θεοῦ καί πρέπει νά προβάλλονται ὅσοι ἔχουν θέσει τόν ἑαυτό τους στή διακονία τῶν συνανθρώπων τους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ξέρουμε ὅτι ὁ κ. Γανωτῆς θά μᾶς «μαλώσει» γιά ὅσα γράφουμε γιατί δέν τά θέλει αὐτά ὅπως εἶπε

καί ὅταν τοῦ ἀνακοινώθηκε ἡ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τοῦ ζητήθηκε ἡ παρουσία του στήν τελετή γιά τήν παραλαβή τοῦ παρασήμου. Βεβαίως πρῶτο καί κυρίαρχο γνώρισμα τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι τό ταπεινό φρόνημα. Ταπεινός καί πρᾶος ὁ κ. Γανωτῆς ἀκολουθοῦσε καί ἀκολουθεῖ στήν πνευματική του πορεία τό μοναδικό πρότυπο πού εἶναι ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὅμως πρὸς δόξαν Κυρίου πρέπει νά φαίνονται καί νά ἐπαινοῦνται οἱ ἄνθρωποι τῆς προσφορᾶς, διότι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό πνευματικές «πινακίδες» πού θά μᾶς δείχνουν τό δρόμο γιά τόν προορισμό μας. Εἶπεν ὁ Κύριος: «οὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τά καλά ἔργα καί δοξάσωσι τόν Πατέρα ὑμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ὁ Θεός νά τόν ἔχει καλά.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

«Ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας δέν ὑπάρχει σωτηρία», λέγουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτό δέν εἶναι μιᾶ ἀυθαίρετη προσωπική τους ἄποψη, ἀλλά μιᾶ ἀλήθεια βγαλμένη μέσα ἀπό τή φύση τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Σῶμα Χριστοῦ, ὁ Χριστός δέν εἶναι μόνο ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας ἀλλά καί ὁ Σωτήρ τοῦ Σώματος. Τά μέλη τοῦ σώματος τότε μόνο ζοῦν ὅταν εἶναι ἐνωμένα καί προσκολλημένα στό σῶμα. Ἡ συμμετοχή στή ζωὴ τοῦ σώματος, αὐτή

Ὁ Θεός ἐν τῇ ἀμέτρῳ Αὐτοῦ ταπεινώσει δέν ἀπεδοκίμασεν ἀλλ' ἠξίωσεν ἐμέ τῆς θεωρίας τοῦ ἀκτίστου Αὐτοῦ Φωτός. Ὁ Χριστός ἐγένετο ἡ ζωὴ μου. Ἠγάπησα Αὐτόν καί οὐδένα δύναμαι νά διανοηθῶ ἱκανόν νά συγκριθῆ πρὸς Αὐτόν. Εἶναι δι' ἐμέ ὁ μόνος Κύριος καί Θεός. Σχεδόν ἀκαταπαύστως φέρω ἐν τῇ καρδίᾳ μου πόνον, φοβούμενος μή τυχόν ἀπολέσω τήν εὐσπλαγχνίαν Αὐτοῦ διά τό πλήθος τῶν ἀντιστάσεῶν μου. Ἐν τούτοις, οὐχί ἄνευ πάλης μετ' Αὐτοῦ, οὐχί ἄνευ πολυαριθμίων ἀποπειρῶν νά παρεκκλίνω ἀπό τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ, ἀσπάζομαι τόν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ, καί τρόπον τινά αἶρω τόν δοθέντα εἰς ἐμέ σταυρόν, τόν σταυρόν μου (βλ. Ματθ. ιστ' 24).

Καί νῦν εὐλογῶ τόν Θεόν μου, Ὅστις ἠδόκησε νά ἀναγεννηθῶ ἐν φλογερᾷ μετανοίᾳ.

Κύριε, ἀσθενής εἰμί. Σὺ οἶδας τοῦτο.
Μετά φόβου ἐκζητῶ τάς πρὸς Σέ ὁδοὺς.
Μὴ ὑπερίδης με· μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ
ἐν τῇ πτώσει μου.
Γενοῦ ἐγγύς ἐμοῦ, τοῦ μηδαμινοῦ,
ἀλλὰ διψῶντός Σε.
Σκήνωσον ἐν ἐμοί, καί ποιήσον Σὺ Αὐτός ἐν ἐμοί
πᾶν ὅ,τι ἐνετείλω ἡμῖν.
Ποίησον με Σόν ἐν ἀγάπῃ ἀσαλεύτῳ
εἰς αἰῶνας αἰῶνων.

Ἀπό τό βιβλίον «Ὁψόμεθα τόν Θεόν καθὼς ἐστι»
τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάραφ)

είναι ή ζωή και ή σωτηρία τῶν μελῶν. Ἐξω ἀπό τό σῶμα τά μέλη δέν ἔχουν «ζωήν ἐν ἑαυτοῖς». Ἀφοῦ λοιπόν ή Ἐκκλησία εἶναι τό Σῶμα, εἶναι φυσικό και ἐπόμενο ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας νά μήν ὑπάρχει σωτηρία.

Οἱ αἰρετικοί μή μπορώντας νά παρακάμψουν τήν πραγματικότητα τῆς Ἐκκλησίας, προσπαθοῦν νά τήν οικειοποιηθοῦν. Ὅλες οἱ αἰρέσεις, ὅλες οἱ παραφυάδες, ἀπό τήν πύο μικρή μέχρι τήν πύο μεγάλη, διεκδικοῦν, γιά τόν ἑαυτό τους τήν ιδιότητα τῆς Ἐκκλησίας. Βέβαια γιά τόν κάθε νοήμονα ἄνθρωπο, ὅπως στήν κάθε κεφαλή ἀντιστοιχεῖ ἕνα σῶμα, ἔτσι και ή πραγματική Ἐκκλησία εἶναι μία. Ποιά ὅμως εἶναι ή πραγματική Ἐκκλησία; Μέσα στό ἀναρίθμητο πλῆθος τῶν ποικίλων ομάδων, πῶς μπορεῖ κανεῖς νά ἀναγνωρίσει τήν πραγματική Ἐκκλησία; Εἶναι ἕνα ἐρώτημα και πολύ ἐνδιαφέρον και πολύ καιριο.

Ὁ Χριστός μιλάει γιά τήν Ἐκκλησία στό σημείο ἐκεῖνο πού ἐρωτᾶ τούς μαθητές του, τί γνώμη ἔχουν γιά Κεῖνον οἱ ἄνθρωποι. Τότε ὁ Ἄπ. Πέτρος μιλῶντας και ἐκ μέρους τῶν ἄλλων θά ἀπαντήσῃ: «Ἐσύ εἶσαι ὁ Χριστός ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Ὁ Χριστός τότε παρατηρεῖ: «...και ἐπί ταῦτη τῆ πέτρα -δηλαδή τήν ἀλήθεια ὅτι εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος- οἰκοδομήσω μου τήν ἐκκλησίαν, και πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. ιστ' 16-18).

Τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, μέ τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀρχίζει θά λέγαμε ή ἐπίγεια πορεία τῆς Ἐκκλησίας, διότι δι' Αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νά γίνουν μέλη Τῆς. Εἶναι πολύ χαρακτηριστικός ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο τήν πρώτη ἡμέρα μετά τό κήρυγμα τοῦ Ἄπ. Πέτρου τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι προστίθενται στήν Ἐκκλησία. Εἶναι τό Βάπτισμα. Τό μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος, εἶναι ή πράξη τοῦ ἐκκεντρισμοῦ, τῆς ἐνσωμάτωσης, στήν Ἐκκλησία, τοῦ μολιάσματος στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀφοῦ ἐκκεντρίζονται λαμβάνουν και τή ζωή τοῦ Σώματος, δηλαδή τή δωρεά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Πράξ. 6' 38).

Ἐπειτα ἀπό ὅλα αὐτά εἶναι πλέον εὐκόλο νά δώσουμε ἀπάντηση στό ἀρχικό ἐρώτημα, ποιά εἶναι ή ἀληθινή Ἐκκλησία. Πρῶτον λοιπόν, δέν νοεῖται Ἐκκλησία χωρίς ἱερωσύνη και δεύτερον ἀληθινή Ἐκκλησία εἶναι ἐκεῖνη πού διασῶζει τήν ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ σέ μία ἀδιάκοπη διαδοχή τῶν ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐγκατεστημένων ποιμένων. Ἡ Ἀποστολική Διαδοχή ή ὁποία ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θεωρεῖται τεκμήριο γνησιότητας τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι μία ἀπλή διαδοχή ἀνθρώπων ἀλλά ή ἀδιάκοπη διαδοχή τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ.

Ὅταν τώρα σκεφθεῖ κανεῖς ὅτι οἱ περισσότερες ἀπό τίς προτεσταντικές παραφυάδες δέν ἀναγνωρίζουν καν τό μυστήριο τῆς ἱερωσύνης, καθώς και τό ὅτι, ὅλος ὁ προτεσταντικός χῶρος εἶναι μία πολύ μεταγενέστερη πραγματικότητα, ὅταν ἀκόμη διαπιστώσει ὅτι ή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία ἀλλοίωσε ἀπό τόν 9^ο αἰῶνα και μετά «τήν ἀπαξ παραδοθεῖσα τοῖς ἁγίοις πίστιν», μπορεῖ νά καταλάβει ὅτι δέν ξεκινᾷ ἀπό ἐγωϊστική ἐπαρση, ἀλλά ἀπό τήν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια ή δεβαιότητα ὅτι ή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ή Μία, Ἁγία, Καθολική και Ἀποστολική Ἐκκλησία.

Ἀπό τό φυλλάδιο «Φωνή Κυρίου»,
τοῦ Ἀρχιμ. Π. Ἰ.

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Ἀπό τόν πατέρα Δημήτριο Ἄ. Τζούμα, Πρωτοπρεσβύτερο-Ἀρεοπαγίτη λάβαμε κείμενό του πού παραθέτει σημειώσεις σέ ἐγκύκλιο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου.

Θεωροῦμε τό θεολογικό περιεχόμενο τῶν σημειώσεων τοῦ πατρός Δημητρίου λίαν ὠφέλιμο γιά τούς ἀναγνώστες μας, γι' αὐτό τίς δημοσιεύουμε στό περιοδικό μας, γιά νά γίνουν κοινοῦ αὐτῶν περισσότεροι πιστοί τῆς Ἐκκλησίας μας:

Σημειώσεις

Ι. Ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός διεκήρυξε:

α) *Ἐάν μή φάγητε τήν σάρκα Τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου και πῖητε αὐτοῦ τό αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωήν ἐν ἑαυτοῖς...* (. Στ. 53).

β) *Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα και πίνων μου τό αἷμα, ἐν ἐμοί μένει, καὶ γώ ἐν αὐτῷ...* (Ἰωαν. Στ. 56). Δέν εἶπεν ὁ φαγών και ὁ πῶν ἄπαξ.

γ) *Ὅσακις τρώγετε τήν σάρκα μου και πίνετε τό αἷμα μου, τήν ἐμὴν σταύρωσιν καταγγέλετε και τήν ἐμὴν ἀνάστασιν ὁμολογεῖτε...*, *...τοῦτο ποιεῖτε εἰς τήν ἐμὴν ἀνάμνησιν...* (Λουκᾶ κβ' 19). Ὅχι ποιήσατε ἄπαξ.

Π. α) Οἱ λόγοι τοῦ ἱερέως κατά τήν Θεία Λειτουργία *Μετά φόβου Θεοῦ, πίστεως και ἀγάπης προσέλθετε...*. *Σῶσον ὁ Θεός τόν Λαόν Σου και εὐλόγησον τήν κληρονομίαν Σου...*. *...Ὁρθοί μεταλαβόντες τῶν Θεῶν, Ἁγίων, Ἀχράντων, ζωοποιῶν... τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσομεν τῷ Κυρίῳ...* *Ἀντιλαβοῦ σῶσον ἐλέησον...* και

β) ή ἀπάντησις τοῦ πιστοῦ λαοῦ *Εἶδομεν τό Φῶς τό Ἀληθινόν, ἐλάβομεν πνεῦμα ἐπουράνιον...* (φυσικά οἱ μεταλαβόντες) δέν εἶναι τυπικά στοιχεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀλλά ή Οὐσία αὐτῆς.

Συνεπῶς, ή ἀπλή παρακολούθησις, ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, τῆς Θείας Λειτουργίας, χωρίς συμμετοχή και

στό Μυστήριο της Θείας Εὐχαριστίας, είναι μόνον τυπική, ὄχι οὐσιαστική.

Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος συμβουλεύει: *“Νά προσπαθῆτε κατά τό δυνατόν συχνότερα νά προσέρχεσθε στήν Θεία Εὐχαριστία. Ὄταν γίνεται τοῦτο, καθαιροῦνται οἱ δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ καί διαλύεται ὁ ὄλεθρος αὐτοῦ, μέσα στήν Ὁμόνοια τῆς πίστεώς Σας”*. Στήν Θεία Εὐχαριστία ὅλος ὁ κτιστός κοσμος μεταβάλλεται σέ σκηνωμα Θείας δόξης καί θεωρεῖται ὡς *“μία εἰκὼν, ὅπου ἕκαστον τῶν κτισμάτων, ἐπανευρίσκει τόν λειτουργικόν προορισμόν του”*.

Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι τό κέντρο τῆς κοινωνίας καί ἐνότητος τῶν πιστῶν, ἐνῶ μέ τήν Θεία Κοινωνία ἐνοῦμεθα μυστικῶς μέ τόν Κύριον, ζωοποιούμεθα, γινόμαστε Χριστοφόροι καί Θεοφόροι. Συνδεόμεθα συγχρόνως καί μεταξύ μας, μέ δεσμούς ἀπείρω ἀνωτέρους ἀπό τούς σαρκικούς καί κοσμικούς. Καθιστάμεθα ὄχι ἀπλῶς ἀδελφοί, ἀλλά *“ὁμόψυχοι”* καί *“ὁμοκάρδιοι”* καί μετέχομε στό μυστικό σῶμα τῶν Ἁγίων.

Ἡ θεωρία *“τῆς Σούπας”* πού ἀνέπτυσαν παλαιότερα ὀρισμένοι ἱερεῖς διά τήν Θεία Εὐχαριστία καί ἡ δικαιολογία ἀδαῶν Χριστιανῶν, ὅτι δέν προσέρχονται στήν Θεία Εὐχαριστία διότι εἶναι ἀνάξιοι - ἁμαρτωλοί, εἶναι μακράν τῆς ἀληθείας καί πραγματικότητος.

Νά προσερχόμεθα, λοιπόν, συχνά καί τακτικά στό Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, βεβαίως ἐπαξίως. Πότε συμβαίνει τοῦτο, θά μᾶς τό ἐξηγήσει ὁ πνευματικός μας. Πάντως δέν ἀπαιτεῖται πάντοτε, πρὶν ἀπό κάθε Θεία Εὐχαριστία, νά ἐξομολογούμεθα. Ἐκτός ἐάν κάποια σοβαρή ἁμαρτία βαραίνει τήν συνείδησή μας.

Καί μήν ξεχνοῦμε τούς λόγους τοῦ ἱερέως κατά τήν ὥραν τῆς Θείας Κοινωνίας: *“...Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωήν αἰώνιον”*.

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Σᾶς παρακαλῶ νά μοῦ ἀποστέλετε τό περιοδικό σας «Διάλογος» γιατί μοῦ εἶναι ἀρκετά χρήσιμο στήν ἀντιαιρετική μου δράση. Ἐξῆσα μέ τούς «Εὐαγγελικούς» ἐπί ἀρκετά χρόνια. Τούς ἀποκηρύσσω μέ ὅλη τήν δύναμη τῆς ψυχῆς μου.

Οἱ «Εὐαγγελικοί» δέν παραδέχονται τούς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ καθένας τους ἀναγνωρίζει μόνον τήν ἀγιότητα τοῦ Ἐαυτοῦ του καί θέτει τόν ἑαυτό του ὑπεράνω Ἁγίων.

Ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι ὅμως μελετᾶμε τά ὑπερφυσικά κατορθώματα τῶν Ἁγίων καί αἰσθανόμαστε συντριβή καρδίας καί ταπείνωση γιά τήν πνευματική μας φτώχεια.

Βέβαια κανεῖς ἀπό τούς «Εὐαγγελικούς» δέν θά ἀξιολογοῦσε τόν ἑαυτό του ὡς σωστό Χριστιανό ἐάν στήν ζωή του ἐρχόταν θλίψεις, ταλαιπωρίες καί βάσανα, ἀπλῶς ἐάν τοῦ συμβοῦν αὐτά, τότε θά καταλήξει νά γίνεῖ ἀδιάφορος-πολύ χαλαρός, μέ τίποτα ὅμως δέν θά συγκινηθεῖ νά παραδεχτεῖ τούς Ἁγίους.

«Οἱ Εὐαγγελικοί» συνήθως κόβουν τό Εὐαγγέλιο στά μέτρα τῶν ὑλικῶν ἀπολαδῶν (Εὐδαιμονισμός).

Θεωρητικά παραδέχονται τήν Ἁγία Τριάδα, τό ἀπολυτρωτικό ἔργο τοῦ Χριστοῦ κ.λ.π., πρακτικά καί βιωματικά ὅμως δέν διαφέρουν καί πολύ ἀπό τούς Ἰεχωβάδες.

Ἀπό μυστήρια καί Ἱεροπραξίες δέν παραδέχονται τίποτα.

Ἔτσι τά θαύματα πού γίνονται μέ τήν Θεία Κοινωνία, τό Εὐχέλαιο, μέ τό Ἅγιο Φῶς στά Ἱεροσόλυμα, καθῶς καί αὐτά τῆς Θεοτόκου καί τῶν Ἁγίων οἱ Εὐαγγελικοί τά ἀποδίδουν σέ δαιμονική ἐνέργεια.

Εὐχαριστῶ
Κ. Μ.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΑΓΑΠΟΥΝ ΤΟΝ «ΧΑΡΙ ΠΟΤΕΡ»

Στά μέσα Μαρτίου 2004, η Όμάδα Συνεργατών, που ασχολείται με τό πρόβλημα «Χάρι Πότερ» συνδέθηκε με τήν ηλεκτρονική διεύθυνση του «Φόρουμ Συζήτησης» τής Έκδοτικής Έταιρίας Ψυχογιός, ή οποία διακινεί τά βιβλία «Χάρι Πότερ» στή χώρα μας.

Οί συνεργάτες τής Π.Ε.Γ. έθεσαν εκεί τό θέμα τής επικινδυνότητας του Χάρι Πότερ, στά παιδιά -ήλικίας 12 έως και 18 ετών-, που λάμβαναν μέρος στίς σχετικές συζητήσεις του chat room.

Τά παιδιά -οπαδοί του «μικρού μάγου»- άντέδρασαν αρχικά μέ ποικίλους τρόπους, τελικά όμως αποδείχθηκαν πολύ καλοί συζητητές και αντιμετώπισαν τίς συζητήσεις τους μέ τούς συνεργάτες τής Ένωσης μέ ώριμότητα.

Πολλές από τίς συζητήσεις αυτές φιλοξενοούνται ήδη σέ συγκεκριμένο δικτυακό τόπο: (http://www.geocities.com/alexandra_melidoni), τόν οποίο μέ πρωτοβουλία τους, τά ίδια τά παιδιά δημιούργησαν.

Δύο από τίς πολύ ενδιαφέρουσες αυτές συζητήσεις παραθέτουμε παρακάτω.

Άποστολέας: Άνδρέας (14 χρονών)

Άμερ.: 7-3-2004

Άεμα: Πρός τήν Ένωση.

Μήνυμα: Σέ προηγούμενο μήνυμά σας λέτε ότι οι τρεις "καλοί" ήρωες κλέβουν, ψεύδονται. Όλα αυτά δέν τά κάνουν για κακό σκοπό άντιθετα στό 2° βιβλίο έκλεψαν για να θρούν τόν ένοχο και να σταματήσουν οι άνθρωποι να μαρμαρώνουν. Ψεύδονται όπως θα έκανε κάθε άλλος για να αποφύγουν καταστάσεις. Δέν παραβιάζουν κανόνες για να δλάψουν άλλον. Μέ τούς θείους του έζησε 10 χρόνια στήν καταπίεση πώς να τούς αγαπάει; Έσείς στή θέση του θα τούς αγαπούσατε; θα τούς συμπεριφερόσασταν καλά; Υπάρχει άνθρωπος στόν κόσμο που να αγαπά τούς έχθρους του; ; ; (Μόνο ο Χριστός) μήν μου πείτε πώς έσείς αγαπάτε τή Ρόουλιγκ γιατί θα είναι ψέματα. Στό Χόγκουαρτς ο μεγαλύτερος έχθρός του είναι ο Snape (κατά τή γνώμη μου) παρόλα αυτά ένωσε πολύ άσχημα που ο πατέρας του του έκανε αυτά στό 5° και ζήτησε έξηγήσεις από τό Sirius. Τι φανερώνει αυτό; Για έμένα ευγένεια ψυχής. Τι έχετε

να πείτε για αυτό; Ύστερα όλα αυτά για τόν Snape με τά βασανιστήρια γιατί τά σκεφτόταν; Έπειδή τόν άδίκησε και μάλιστα πάρα πολύ, δέν κάθισε απλώς στήν καρέκλα του και τά σκεφτόταν. Όλοι μας ως άνθρωποι έχουμε αδυναμίες. Και όλο μιλάτε ότι μας έπηρεάζουν. Θα ήθελα να μάθω ΠΩΣ; πραγματικά μιλάω. Πάντα ήθελα κάποιον άντίθετης άποψης να μιλάω. Σας ευχαριστώ για αυτό (τά σημεία στίξης δικά μας).

Ά απάντηση τής Πανελλήνιας Ένωσης Γονέων

Άγαπητέ Άνδρέα,

Πρώτα θα πρέπει έμείς να σέ ευχαριστήσουμε, που μας δίνεις τήν ευκαιρία μας πολύ ζωντανής και ώφέλιμης και για μας συζήτησης.

Άλλά, ως έλθουμε στήν ουσία.

Ά συγγραφέας, Τζ. Κ. Ρόουλιγκ, εφ' όσον δημιουργεί ένα μυθιστόρημα έχει τήν ευχέρεια να ανακατέψει φανταστικά και πραγματικά στοιχεία στό μέτρο που εκείνη κρίνει. Έτσι, δημιουργεί ένα χαρακτήρα, τόν Χάρι Πότερ, όπως εκείνη τόν θέλει, ώστε να μυείται σιγά-σιγά ο άναγνώστης, στόν κόσμο τής μαγείας, τόν οποίο παρουσιάζει έξαιρετικά γοητευτικό, γεμάτο μυστήριο και προκλήσεις. Στόν κόσμο τής μαγείας και στα πρόσωπα των μάγων βρίσκει ο Χάρι Πότερ τήν άγάπη, τήν άποδοχή, τήν καταξίωση ακόμα και τά υλικά όφέλη, που του έλειπαν όταν ζούσε στόν κόσμο των "Μάγκλς", δηλαδή των μη-μάγων, οι οποίοι σέ όλα τά βιβλία σκιαγραφούνται κουτοί ή γεμάτοι κακία και σκληρότητα. Έτσι τό μήνυμά της: "Ότι υπάρχει δήθεν καλή μαγεία, μπορεί να περάσει πιο εύκολα και να γίνει άποδεκτό από τόν άναγνώστη. Οι περισσότεροι ένήλικες, που διαβάζουν τά βιβλία τής Τζ. Κ. Ρόουλιγκ φαίνονται γοητευμένοι. Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό; Γιατί ή Τζ. Κ. Ρόουλιγκ έχει ταλέντο στό γράψιμο. Γράφει μέ τρόπο που να γοητεύει τόν άναγνώστη. Θα ρωτήσει όμως κανείς: Δέν υπάρχουν άλλοι συγγραφείς που να γράφουν τόσο δελεαστικά όσο ή Τζ. Κ. Ρόουλιγκ; Φυσικά υπάρχουν και πολλοί, καλύτεροι, αλλά δέν τούς έχει γίνει τόση προβολή. Τά βιβλία τής Ρόουλιγκ προβλήθηκαν μέ τρόπο μοναδικό στα χρονικά του διεθνούς μάρκετινγκ. Ποτέ άλλοτε στήν ιστορία τής ανθρωπότητας δέν προωθήθηκαν βιβλία μέ τέτοιο τρόπο (πάνω από 200.000.000 άντίτυπα των 5 βιβλίων, μετάφραση σέ 55 γλώσσες και κυκλοφορία σέ

200 χῶρες, σέ 7 μόλις χρόνια). Αυτό δέν εἶναι τυχαῖο. Τά κείμενα τῆς Τζ. Κ. Ρόουλινγκ ἐξυπηρετοῦν ἄριστα τά σχέδια τῆς «Νέας Ἐποχῆς» (New Age), γιά τήν ἐπιβολή τῆς Νέας Τάξης πραγμάτων σέ διεθνές ἐπίπεδο. Καί μάλιστα σέ ἕναν ἐξαιρετικά νευρολογικό τομέα τῆς ἀνθρωπότητας. Στή διάδρωση τοῦ φρονήματος τῶν παιδιῶν μας. Θυμᾶσαι, ἀγαπητέ Ἄνδρέα, ἀπό τήν Ἱστορία, τί ἦταν οἱ γενίτσαροι; Παιδιά μικρά, Χριστιανόπουλα, πού τά ἄρπαζαν οἱ Τοῦρκοι, τά ἐξιολάμιζαν καί τά ἐκπαίδευαν ἀντίστοιχα. Οἱ γενίτσαροι ἦταν οἱ φοβερότεροι σφαγεῖς τῶν Χριστιανῶν. Χειρότεροι κι ἀπό τούς Τοῦρκους. Ἔτσι, λοιπόν, ὅταν κάποιος ἔχει βλέψεις νά κυριαρχήσει σέ ἕνα λαό, ὁ βασικός στόχος εἶναι τά παιδιά. Καί γιά νά ἀπαντήσουμε σέ κάποιες ἀπό τίς ἐρωτήσεις σου πιά συγκεκριμένα: Πράξεις ἀνήθικες, ὅπως ἡ κλοπή, τό ψέμα, ἡ παράβαση κανόνων κ.λπ. μπορεῖ νά γίνονται ἀπό πολλούς, αὐτό ὅμως δέν μπορεῖ νά γίνει σημεῖο ἀναφορᾶς καί νά δεχθοῦμε ὅτι οἱ πράξεις αὐτές εἶναι ἠθικές καί μποροῦν νά ἐφαρμοσθοῦν "ἄν ὑπάρχει σοβαρός λόγος". "Ὅτι, δηλαδή, "ὁ σκοπός ἀγιάζει τά μέσα". Ἄν οἱ ἄνθρωποι παρασυρόμαστε καί κάνουμε ἀμαρτήματα δέν σημαίνει ὅτι ἡ ἀμαρτία εἶναι ἀποδεκτή. Πολύ περισσότερο ὅταν δέν ὑπάρχει κανένας λόγος νά πραγματοποιεῖται ἢ νά περιγράφεται ἡ ἀμαρτία σάν ἀποδεκτή καί μάλιστα σέ παιδικά βιβλία πού ὅπως ἔχουμε ξαναπεῖ ὀφείλουν νά ψυχαγωγοῦν (νά διαπλάθουν τήν ψυχή πρὸς τό καλό).

Στή διδασκαλία του ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, μᾶς λέει ὅτι ὅσα ἐκεῖνος πραγματοποίησε, στήν ἐπίγεια παρουσία Του, μποροῦμε καί ἐμεῖς νά πραγματοποιήσουμε καί μάλιστα περισσότερα ἀκόμη. Ἔτσι, σημεῖο ἀναφορᾶς στήν Ἐκκλησία εἶναι οἱ Ἅγιοι πού ἔφτασαν στήν κατά Χάρι Θεώση, ἀκολούθησαν, δηλαδή, τό Χριστό. Οἱ Ἅγιοι, ἦταν ἄνθρωποι, ὄχι θεοί. Καί αὐτό πού κι ἕνας ἄνθρωπος πραγματιοεῖ, μποροῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νά πραγματοποιήσουν ἀρκεῖ νά τό θελήσουν. Ὁ καθένας μπορεῖ νά ἀγαπήσει τούς ἐχθρούς του, ἄν τό θελήσει. Καί μέσα στήν Ἐκκλησία, πού εἶναι τό "νοσοκομεῖο τῶν ἀσθενῶν", μέ τόν ἀγώνα μας καί τά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας (τήν Ἐξομολόγηση-Μετάνοια καί τήν Θεία Κοινωνία), πορευόμαστε, μπορεῖ νά πέφτουμε ἀλλά ξανασηκωνόμαστε. Πολύ σωστά λές, λοιπόν, ὅτι: "Ὅλοι μας ὡς ἄνθρωποι ἔχουμε ἀδυναμίες". Μέσα στήν Ἐκκλησία προσπαθοῦμε νά ἐλαττώσουμε τά πάθη καί τίς ἀδυναμίες μας. Εἶναι ὅμως ἐγκλημα ὅταν ἕνας συγγραφέας κάνει σημαία αὐτά τά πάθη καί παρουσιάζει τόν ἥρωά του μέ αὐτά. Τόν ἥρωα πού ἔτσι ἢ ἀλλιῶς γίνεται πρότυπο γιά τά νέα, εἰδικά, παιδιά.

Ἡ Τζ. Κ. Ρόουλινγκ, λοιπόν, περιγράφει ἕνα παιδί πού δέν πρέπει νά γίνει πρότυπο γιά τόν ἀναγνώστη, ἕνα παιδί μέ πάθη καί ἀδυναμίες μέ τό ὅποιο εὐκόλα, δυστυχῶς, ταυτίζονται πολλά ἀπό τά σημερινά παιδιά, πού βλέπουν στό πρόσωπο τοῦ ἥρωα, τόν ἑαυτό τους καί ἐφηνυχάζουν ὅτι "ὅλα εἶναι μία χαρά" καί καμμία προσπάθεια δέν χρειάζεται γιά κάτι καλύτερο.

Ἀκόμη ἡ συγγραφέας φροντίζει νά "ντύσει" τόν ἥρωά της καί μέ κάποια καλὰ χαρακτηριστικά, ὅπως ἡ πίστη πρὸς τούς φίλους του, οἱ καλές του προθέσεις, ἡ συμπόνια κ.λπ. ὅλα ὅμως αὐτά γίνονται ἀπό τήν Τζ. Κ. Ρόουλινγκ σέ μιά προσπάθεια νά κάνει τόν ἥρωά της συμπαθητικό καί ἀγαπητό ἀπό τά παιδιά, ὅπως ἐπίσης καταφέρει νά κάνει ἀντιπαθητικό τόν ξάδελφό του Ντάντλι ἢ τόν νεαρό Ντράκο Μαλφόι.

Τό πιά σοβαρό ὅμως ἀπό ὅλα εἶναι ὅτι μέ ὑπουλο τρόπο οἱ μικροί ἀναγνώστες διδάσκονται στά βιβλία τῆς Τζ. Κ. Ρόουλινγκ, ὅτι ὑπάρχει "καλή" μαγεία καί ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος νά διαλέξει μεταξὺ "καλῆς" μαγείας καί "κακῆς" μαγείας. Ὁ Χάρι, ὁ Ρόν καί ἡ Ἐρμιόνη (ὁ χαρακτήρας μέ τόν ὅποιο ταυτίζονται τά κορίτσια) ἀποτελοῦν, ὅπως εἴπαμε, πρότυπα γιά τά παιδιά καί αὐτά τά πρότυπα εἶναι νεαροὶ μάγοι πού πάντα νικοῦν τήν "κακή" μαγεία μέ τήν "καλή" μαγεία. Οἱ γονεῖς τοῦ Χάρι ὑπῆρξαν "καλοὶ" μάγοι καί τό ὑποκατάστατο τοῦ πατέρα γιά τό Χάρι δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τόν "καλό" μάγο Ντάμπλτορ, πού ἀποτελεῖ καί τό πρότυπο τοῦ ἰδανικοῦ πατέρα. Ἡ πλύση ἐγκεφάλου εἶναι σαφῆς, ἀφοῦ μάλιστα ὑπάρχει καί μία διάχυτη κοροϊδία ἢ ὑποτίμηση γι' αὐτούς πού φοβοῦνται τή μαγεία ἢ τήν ἀντιπαθοῦν ὡς κακή.

Στήν Π.Ε.Γ., φίλε Ἄνδρέα, δέν ἐχθρευόμαστε, οὔτε μισοῦμε τήν Τζ. Κ. Ρόουλινγκ. Γνωρίζουμε ὅτι βυθισμένη στόν ἀποκραφισμό καί στήν παραθηρηκεία, ἔχει χάσει τήν συναίσθηση (ἄν τήν εἶχε ποτέ) τοῦ τί στήν πραγματικότητα κάνει, πέραν τοῦ ὅτι αὐξάνει τήν παρουσία της εἰς βάρος τῆς ψυχῆς τῶν παιδιῶν. Ὅπως δέν ἔχουν πιθανῶς συνείδηση τοῦ τί κακό ἐπιτελοῦν κι ὅσοι ἐμπορεύονται, μετά τήν Ρόουλινγκ, τά προϊόντα της (οἱ ἐμπορικές ἐταιρίες, τό ἐγχώριο καί τό διεθνές κεφάλαιο, δηλαδή). Στήν Π.Ε.Γ., ἀντιμετωπίζουμε τήν Τζ. Κ. Ρόουλινγκ σάν μία... θεομηνία, ἄς ποῦμε. Σάν ἕνα καταστρεπτικό σεισμό, πού μετά τήν καταστροφή κι ἀφοῦ διαπιστώσεις ὅτι εἶσαι ζωντανός, κοιτάξεις πῶς θά μπορέσεις νά περιθάλψεις τά θύματα. Δέν ἔχει νόημα νά θυμώσεις μέ τόν σεισμό, νά τόν μισήσεις ἢ νά θέλεις νά τόν ἐκδικηθεῖς. Ἀπλῶς, φροντίζεις νά προφυλαχθεῖς καί νά βοηθήσεις τούς κακοπαθημένους.

Στήν ερώτησή σου πῶς ἐπηρεαζόμαστε, θά σοῦ ξαναθυμίσω τά ὅσα ἀναφέρθηκαν σέ προηγούμενη ἐπικοινωνία μας. Ὅτι, δηλαδή ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἀποδείξει ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος ἐπηρεάζεται ἀνάλογα μέ τό ἐπίπεδό του (ἡλικία, πνευματική κατάσταση κ.λπ.) καί αὐτός πού βρίσκεται κάτω ἀπό ἐπιρροή εἶναι ἀδύνατον νά τό ἀντιληφθεῖ.

Ἡ ἐπιστήμη μᾶς πληροφορεῖ, ὅπως εἴπαμε, ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος δέχεται καθημερινά χιλιάδες ἐρεθίσματα μέσα ἀπό τίς αἰσθήσεις, τά περισσότερα ἀπό τά ὅποια καταγράφονται ἀσυνείδητα στόν ψυχισμό μας, χωρίς νά τό καταλαβαίνουμε καί ἐπηρεάζουν τήν συμπεριφορά μας, κάποια χρονική στιγμή, χωρίς νά μπορούμε νά συσχετίσουμε τά γεγονότα (ἴσως νά ἔχετε ἀκούσει γιά τά "ὑποσυνείδητα ἢ ἀντίστροφα μηνύματα"). Σίγουρα ὅλοι μας ἐπηρεαζόμαστε ἀπό τό καθετί. Εἰδικά ἀπό ἐρεθίσματα πού μᾶς εὐχαριστοῦν. Αὐτά δύσκολα ξεπερνιοῦνται (ὅπως καί οἱ τραυματικές καταστάσεις στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου), ὅταν μάλιστα δέν βλέπουμε τό λόγο γιά νά ξεπεράσουμε κάτι.

Ὅπως εἴπαμε, ὅ,τι ὑπάρχει στά γραπτά τῆς Τζ. Κ. Ρόουλινγκ ἔχει ἤδη περάσει καί ἐγκατασταθεῖ στόν ψυχισμό ὅσων διαβάζουν Χάρι Πότερ (χωρίς γνώση τοῦ τί κρύβεται πίσω) καί εἶναι σίγουρο ὅτι τό ὑλικό αὐτό θά λειτουργήσει σταδιακά καί ὀψοδῆποτε διαφορετικά στόν καθένα. Βλέπεις, λοιπόν, ὅτι ἄδικα στενοχωρήθηκαν οἱ μικρότερές μας φίλες: Lilly Evans καί Ἀννιέτα, πῶς θεωροῦμε ὅτι ἐπηρεάζονται γιατί εἶναι μικρότερες. Ὅλοι ἐπηρεάζονται, μικροί καί μεγάλοι καί γέροι ἀκόμη, ἂν δέν γνωρίζουν ἀπό τί νά προστατευθοῦν.

Ἀγαπητέ Ἀνδρέα, κλείνοντας καί τή σημερινή μας ἐπικοινωνία, εἴμαστε στή διάθεσή σου γιά κάθε πρόβλημα.

Ἀποστολέας: Marilena (15 χρονῶν)

Ἡμερ.: 8-3-2004

Θέμα: ΧΑΛΑΡΩΣΤΕ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ!!!

Μήνυμα: Παιδιά σᾶς παρακαλῶ ἡρεμήστε! Ἡ Π.Ε.Γ. εἶναι ἐδῶ γιά νά μᾶς προστατέψει, ἢ ἔτσι τουλάχιστον νομίζει. Σᾶς παρακαλῶ δεῖτε τό θέμα ἀντικειμενικά καί χαλαρῶστε! Ἀξίζει νά ἀκούσουμε τίς ἀπόψεις τους! Διαφωνῶ μέ τήν Ἀγγελική μέ τόν τρόπο πού πῆγε νά σᾶς προσεγγίσει. Ἀκοῦς ἐκεῖ, σταματήστε νά πυροβολεῖτε τήν Π.Ε.Γ.! Τό θέμα μας εἶναι ὅτι πολλοί ἀπό τούς γονεῖς δέν ἔχουν ἄν διαβάσει τά βιβλία. Μέ ἐνοχλεῖ πάρα πολύ πού πολλοί ἀπό τούς γονεῖς εἶναι παθητικοί δέκτες τῶν ἀπόψεων τῆς ἐκκλησίας... Ἀκόμα μέ ἐνοχλοῦν οἱ ἀπόψεις

τῶν παπᾶδων περὶ σατανικοῦ! Ποῦ τό εἶδαν; Τέλος μία ἐπισήμανση στόν κ. Μηλιώνη καί τό βιβλίο του "Ναί ἢ ΟΧΙ στόν Χάρι Πότερ", χαλαρῶστε ἄνθρωπέ μου! Ἀκοῦς ἐκεῖ σατανιστική ὀργάνωση... Καί ἄντε πές πῶς ἔτσι εἶναι. (Ἀναφέρομαι στό δημοσίευμα τῆς Espresso, ὅπου ὁ κ. Μηλιώνης ἀνέφερε πῶς μόνο ἓνα μέλος αὐτῆς τῆς σατανιστικῆς ὀργάνωσης γνωρίζει αὐτά πού γνωρίζει ἡ Rowling). Καί σᾶς ἐρωτῶ: ΕἶΝΑΙ ὁ κ. Μηλιώνης ΜΕΛΟΣ ΣΑΤΑΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ;

Εὐχαριστῶ, πού μέ ἀκούσατε καί ἐλπίζω νά μήν βρῶ αὔριο ἔξω ἀπό τό σπίτι μου καμιά 50αριά παπάδες-ἐξορκιστές.

Ἡμερ.: 9-3-2004

Θέμα: ΕΚΚΛΙΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Π.Ε.Γ.

Μήνυμα: Δέν συμφωνῶ μέ τόν τρόπο πού ἔγραψε ἡ Δανάη τό μήνυμά της ἀλλά συμφωνῶ καί ἐπαυξάνω μέ τόν τρόπο... Αὐτό πού κάνει ἡ Π.Ε.Γ. ὀνομάζεται ψυχολογικός πόλεμος... Ἀπό τήν στιγμή πού δῆξε ὁ Χάρι Πότερ εἶστε ἔτοιμοι νά δάλετε φωτιά σέ ὅλα τά βιβλιοπωλεῖα!

Σᾶς παρακαλῶ ἀφήστε κατά μερος τίς θεῖες κουβέντες καί ἀπαντήστε μου εἰλικρινά: πιστεύετε ὅτι ὑπάρχει αὐτός ὁ κόσμος; Γιατί μᾶς δείχνετε ὅτι τόν φοβάστε. Ἄν θέλατε πραγματικά νά μᾶς στρέψετε τήν προσοχή ἀπό αὐτόν τόν δήθεν ἀληθινό κόσμο, θά προσπαθούσατε μέ πῶς σωστά καί ἔξυπνα ἢ καλύτερα διπλωματικά μέσα! Ἐνα παράδειγμα: Θά τονίζατε τό γεγονός ὅτι τά βιβλία δείχνουν ἓναν κόσμο ρεαλιστικά φανταστικό! Ἐναν κόσμο ὅπου οἱ λύσεις χρειάζονται ἓνα μαγικό ραβδί καί τίποτα ἄλλο. Καθένα ἀπό τά παιδιά ἐδῶ μέσα δέν πιστεύει σέ μαγεῖες καί ξόρκια, ὅμως ὅλοι πιστεύουν στόν μαγικό κόσμο τῶν βιβλίων τοῦ Χάρι Πότερ!

Σᾶς ἐκλιπαρῶ ἀφήστε μας νά συζητήσουμε γιά κάτι πού πραγματικά μᾶς ἀρέσει καί μήν μᾶς κάνετε νά μαλώνουμε μεταξύ μας!

Ἄν θέλετε μιά face to face συζήτηση ὀργανώστε μικρές ὁμάδες σέ κάθε νομό πού θά συζητήσουν μέ ὅσα παιδιά θέλουν.

Ἀφήστε μας νά χαροῦμε τό μοναδικό ἑλληνικό forum τοῦ Χάρι Πότερ.

Εὐχαριστῶ πού μέ ἀκούσατε.
Μαριλένα.

Ἡ ἀπάντηση τῆς Πανελληνίας Ἐνωσης Γονέων

Ἀγαπητή Μαριλένα,

Νά σοῦ ζητήσουμε συγγνώμη κατ' ἀρχάς πού καθυστερήσαμε τόσο τήν ἀπάντηση. Καταλαβαίνεις

ὅμως ὅτι εἴσατε τόσο πολλοί, σεῖς, οἱ μικροί μας φίλοι, πού καί 5 συνεργάτες νά εἶχαν τό χρόνο νά ἀπαντοῦν στά εὐλόγα ἐρωτήματά σας, πάλι δέν θά ἐπαρκοῦσαν νά καλύψουν τή ζήτηση. Ἡ ἀγαπητή Ἀγγελική ἔθεσε τό θέμα πολύ καλά, πιστεύουμε καί τζάμπα τήν μαλώνεις στό μήνυμά σου. Βέβαια, ἂν ἤθελε νά εἶναι πιό ρεαλιστική, ἀντί γιά "πυροβολεῖτε", θά ἔπρεπε μᾶλλον νά γράψει: "Σταματήστε νά πολυβολεῖτε τήν Π.Ε.Γ.". Ὄντως οἱ ἐρωτήσεις ἐρχονται σάν ριπές πολυβόλου. Θά συμφωνήσουμε μαζί σου ὅτι, ὅπως πολύ σωστά γράφεις; "... πολλοί ἀπό τούς γονεῖς δέν ἔχουν κᾶν διαβάσει τά βιβλία. Μέ ἐνοχλεῖ πάρα πολύ πού πολλοί ἀπό τούς γονεῖς εἶναι παθητικοί δέκτες τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας". Σκέψου ὅμως ὅτι ἡ ἀδιαφορία τῶν γονιῶν, στό θέμα τοῦ τί διάβάζουν τά παιδιά τους ἢ τό τί βλέπουν στήν τηλεόραση (γιά νά μὴ ἀναφερθοῦμε στά video games καί στό internet), βαραίνει ἀφόρητα πρὸς τή μεριά ἐκείνων τῶν γονιῶν, πού μὴ γνωρίζοντας τίποτε περί Χάρι Πότερ, ἀφήνουν τά παιδιά τους ἀσυμβούλευτα, θεωρώντας ὅτι τά βιβλία τῆς Τζ. Κ. Ρόουλινγκ εἶναι ἀπλές ἱστορίες γιά παιδιά ὅπως τά παλιά παραμύθια. Στατιστικές σχετικές ἔχουν δεῖξει ὅτι σέ κάθε 10 γονεῖς πού ἀγνοοῦν τό περιεχόμενο τῶν βιβλίων Χάρι Πότερ, οἱ 8 ἐπιτρέπουν καί συχνά ἐνθαρρύνουν τό διάβασμα καί μόνον 2 τό ἀπαγορεύουν. Δέν θά εἶχε ἐξ ἄλλου νόημα νά διαβάσουν οἱ γονεῖς τά βιβλία τῆς Τζ. Κ. Ρόουλινγκ, τή στιγμή πού μόνο ἐξειδικευμένοι ἐπιστήμονες τῆς παιδαγωγικῆς καί γνῶστες τοῦ χώρου τοῦ ἀποκρυφισμοῦ εἶναι σέ θέση νά "ἀποκρυπτογραφήσουν" τά βιβλία αὐτά.

Ὁ Σατανάς, εἶναι μία πνευματική ὄντοτητα (προσοχή! Ὄχι πνευματική κατάσταση). Ὁ Σατανάς καί οἱ δαίμονες εἶναι ὄντοτητες γνωστές ἀπό τήν ἀρχαιότητα. Ἀπλῶς, στά πλαίσια τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Σατανάς ἐντοπίζεται καί περιγράφεται πιό ἄμεσα. Ὁ Ἐωσφόρος καί οἱ πεσμένοι πρῶν ἄγγελοι εἶναι μία πραγματικότητα καί ἐπεμβαίνουν στή ζωὴ ΟΣΩΝ ΤΟΥΣ ΔΙΝΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ. Ἡ Μαγεία εἶναι μία πραγματικότητα καί δέν γλιτώνει ἀπό αὐτήν κάποιος ἐπειδή ἀπλά δέν τήν πιστεύει. Δέν ὑπάρχει, ὅπως συχνά τονίσαμε, καλή καί κακή μαγεία (λευκή ἢ μαύρη). Ἡ μαγεία, ἢ "τέχνη τοῦ Ἐωσφόρου" εἶναι μία καί καταδικάζεται ἀπό τήν Ἐκκλησία (καί τήν Βίβλο).

Τήν Ἐκκλησία δέν τήν ἀποτελοῦν μόνον οἱ ἱερεῖς (παπάδες, πού σημαίνει πατέρες. Ἡ λέξη "παπάς" ἔχει τήν ἴδια ρίζα μέ τό σύγχρονο καί τόσο ἀγαπητό ὄνομα "μπαμπάς". Οἱ πατεράδες μας καί οἱ παπποῦδες μας, πού καθέρωσαν αὐτήν τήν προσφώνηση, ἐνοιωθαν συγκίνηση καί ζεστασιά ὅταν φώναζαν τόν ἱερέα τους: "παπά μου"!).

Τήν Ἐκκλησία, λοιπόν, δέν τήν ἀποτελοῦν μόνον οἱ ἱερεῖς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι "Σῶμα Χριστοῦ", μέ κεφαλή τόν Χριστό. Στήν Ἐκκλησία περιλαμβάνονται "ὅσοι βαπτίστηκαν στό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ", δηλαδή, στήν Ἑλλάδα, ὅλοι μας, μαζί μέ τούς "κεκοιμημένους" κι ὅσους θά γεννηθοῦν καί θά βαπτιστοῦν καί, φυσικά, μέ ὅλους τούς Ἁγίους.

Τό πρόβλημα μέ τόν Σατανά, δέν εἶναι κάτι πού "τό λένε οἱ παπάδες", ἀλλά μία πραγματικότητα πού θέλει μεγάλη προσοχή καί ἐπαγρύπνηση.

Τό βιβλίο "Ναί ἢ ΟΧΙ στό Χάρι Πότερ;" τοῦ Πάννη Μηλιῶνη, πού ἐκδόθηκε ἀπό τήν Π.Ε.Γ., δέν ἀποτελεῖ ἀποκλειστικό ἔργο τοῦ συγκεκριμένου συγγραφέα, ὁ ὁποῖος εἶναι μέλος τῆς Π.Ε.Γ., ἀλλά περιλαμβάνει τά ἀποτελέσματα τῆς ἐρευνας τῆς Ἐπιστημονικῆς Ὁμάδας τῆς Π.Ε.Γ. (πού ταυτίζονται μέ τά συμπεράσματα ἀντίστοιχων ἐρευνητικῶν ὁμάδων τοῦ ἐξωτερικοῦ). Τήν Ἐπιστημονική Ὁμάδα τῆς Π.Ε.Γ. ἀπαρτίζουν παιδαγωγοί, ψυχίατροι καί εἰδικοί ἐρευνητές τῶν φαινομένων τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καί τῆς παραθρησκείας, ὅπως ἔχουμε ξανασημειώσει σέ ἄλλο μήνυμα (Ἀπάντηση στήν Ἀγγελική).

Θά μᾶς ἐνδιέφερε, εἰλικρινά, ἡ ἀποψή σου (γιατί ἀπό τά κείμενά σου διαπιστώνουμε ὅτι διαθέτεις ἀναλυτική σκέψη καί τεκμηριώνεις μέ ἐπιχειρήματα τίς ἀπόψεις σου), ἀφοῦ πρῶτα διαβάσεις τό βιβλίο "Ναί ἢ ΟΧΙ στό Χάρι Πότερ;". Εἶναι σχετικά μικρό καί ἀπλό στή διατύπωση καί δέν θά σέ κουράσει. Ἄν δέν τό βρῖσκεις εὐκόλα, ζήτησέ το στό βιβλιοπωλεῖο: "Νεκτάριος Παναγόπουλος" (Χαδρίου 3, τηλ. 210.3224.819).

Μεταξύ τῶν μελῶν τῆς Π.Ε.Γ. (ἐκτός τῶν γονέων θυμάτων καί τῶν γονέων πρῶν θυμάτων τοῦ ἀποκρυφισμοῦ), συγκαταλέγονται καί πρῶν θύματα, πού ἦταν ἐνταγμένα σέ πολλές ἀπό τίς ἀποκρυφιστικές ὁργανώσεις καί παραθρησκευτικές ὁμάδες. Κάποιοι ἀπό αὐτούς ὑπῆρξαν ἀρχηγοί σεκτῶν (Καταστροφικῶν Λατρεῶν) ἢ βασικά στελέχη. Ὅπως καταλαβαίνεις, ἡ πληροφόρηση πού ἔχει ἡ Π.Ε.Γ. γιά τό τί πιστεύουν καί πῶς λειτουργοῦν οἱ ὁργανώσεις αὐτές προέρχεται ἀπό τίς πηγές καί ὄχι μόνο ἀπό βιβλιογραφία. Ναί, ὑπάρχουν καί πρῶν μέλη σατανιστικῶν ὁργανώσεων μεταξύ τῶν συνεργατῶν. Ὁ κ. Εὐάγγελος Κουτρομπέλης, πού συχνά ἔχει ἐμφανιστεῖ καί στήν τηλεόραση καταγγέλλοντας τίς ὁργανώσεις αὐτές, ὑπῆρξε ἀρχιερέας σέ σχετική ὁργάνωση. Σήμερα, εἶναι πιστό καί συνειδητό μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ πέρασε μέσα ἀπό τήν "κόλαση".

Βλέπεις, ἀγαπητή Mariena, ὁ Θεός κάνει θαύματα καί πολλές φορές, πολύ μεγάλα καί ἐντυπωσιακά θαύματα.

‘Ο έξορκισμός, τώρα. Ναι, είναι μιά δυνατότητα, πού σέ πολύ σπάνιες περιπτώσεις εφαρμόζει ή Έκκλησία, όταν έχει αποδειχθεί ότι δέν έχουμε νά κάνουμε μέ περιπτώσεις ψυχικών διαταραχών, αλλά τά συμπτώματα μᾶς προσανατολίζουν στήν περίπτωση τοῦ δαιμονισμοῦ. Ἄλλο ή τρέλα, ἄλλο ή δαιμονιοκαταληψία.

‘Ο έξορκισμός δέν είναι κάτι τό φανταστικό, οὔτε τό περιεργό ή ἀστεῖο. Οὔτε έχει σχέση μέ ἀντίστοιχες περιγραφές σέ μυθιστορήματα ή ταινίες. Στόν Ὁρθόδοξο κόσμο, ὑπάρχουν καί σήμερα, μεγάλοι Γέροντες καί μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ μποροῦν νά “βγάλουν” δαιμόνια. Ὁ μακαριστός πατήρ Ἰάκωβος, στή μονή Ὁσίου Δαβίδ, στήν Εὐβοία, εἶχε αὐτό τό χάρισμα.

Σχετικά μέ τήν εφημερίδα Espresso. Ναι, ή Π.Ε.Γ. ἔδωσε τά στοιχεία γιά τό δημοσίευμα τῆς 4/12/2003. Συχνά ὅμως οἱ εφημερίδες παραποιοῦν τά στοιχεία πού τούς δίνονται, ὄχι πάντα σκόπιμα, ἀλλά ἐπειδή δέν έχουν γνώση ἐξειδικευμένη στό συγκεκριμένο θέμα.

Παράδειγμα: Τήν ὀργάνωση Wicca σέ πολλά σημεία ή εφημερίδα τή γράφει λανθασμένα “Wikkán”. Ὑπάρχουν πολλά λάθη στά ὅσα σωστά στοιχεία ὁ κ. Μηλιώνης ἔδωσε στήν συνέντευξη, πού τοῦ πήρε ή Espresso γιά τό βιβλίο “Ναί ή ΟΧΙ στό Χάρι Πότερ;”.

Τέλος, ή “Λατρεία Wicca” μπορεῖ νά μήν ταυτίζεται ἀπόλυτα μέ τίς ομάδες τῶν παραδοσιακῶν σατανιστῶν, έχει ὅμως μεγάλη ὁμοιότητα σέ πάρα πολλά σημεία.

Τά στελέχη τῆς Π.Ε.Γ. γνωρίζουν μέ ἀκρίβεια ὄλο τό φάσμα τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καί λεπτομέρειες πάνω στά τελετουργικά καί τίς πρακτικές πού οἱ ὀργανώσεις αὐτές εφαρμόζουν. Εἶναι οἱ εἰδήμονες τοῦ συγκεκριμένου χώρου. Θά ἀμφισβητοῦσες ποτέ, ἀγαπητή Marilena, τά πορίσματα μᾶς ομάδας πανεπιστημιακῶν γιατρῶν πάνω στό θέμα μιᾶς ἀρρώστιας; Τότε γιατί ἀπορεῖς: “...πῶς στήν εὐχή τοῦ Θεοῦ τό καταλάβατε;”, σέ ἕνα ἐξειδικευμένο θέμα ὅπως ὁ ἀποκρυφισμός. Δέν ὑπάρχουν, κατά τή γνώμη σου, εἰδικοί ἐπάνω καί σ’ αὐτό τό θέμα;

Τώρα, σχετικά μέ τό δεύτερο μήνυμά σου.

Ἡ εἰλικρινής καί ἀντικειμενική ἐνημέρωση πάνω σέ κάτι πού πολλοί κρύβουν ἐπιμελῶς γιατί έχουν οικονομικά καί ἄλλα συμφέροντα δέν θά μποροῦσε, κατά τή γνώμη μας, νά ὀνομασθεῖ “ψυχολογικός πόλεμος”.

Ἡ Έκκλησία ἦταν πάντα ἀνοικτή στόν ἐλεύθερο διάλογο καί ποτέ δέν ἐπέβαλε μέ τή βία τήν ἀποψή της.

Καψίματα βιβλίων καί “Ἱερά Ἐξέταση” έχουμε στήν παπική Δύση. Ποτέ στήν Έκκλησία τοῦ Χρι-

στοῦ, στήν “καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολή”, στήν Ὁρθόδοξη Ρωμιοσύνη.

Μπορεῖ κάποιος φανατικοί νά ἔχουν κατά καιρούς προβεῖ σέ ἀκρότητες, ἀλλά αὐτοί δέν ἐκπροσωποῦν τήν Έκκλησία, οὔτε ή Έκκλησία ἐπικροτεῖ τέτοιες συμπεριφορές. Κάποτε, πολύ συχνά, ἔχουμε καί προβοκάτσιες (π.χ. κάψιμο 2-3 ἀντιτύπων τοῦ βιβλίου τοῦ Μ. Ἀνδρουλάκη ἀπό ἀνθρώπους τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ γιά νά βιντεοσκοπήσουν τά πλάνα).

‘Ο “κόσμος τοῦ Χάρι Πότερ”, ὅπως ή Τζ. Κ. Ρόουλινγκ τόν παρουσιάζει, προφανῶς εἶναι φανταστικός. Δέν εἶναι φανταστικά ὅμως, τά ἐπί μέρους στοιχεῖα, πού ή συγγραφέας χρησιμοποιεῖ γιά νά περιγράψει αὐτόν τόν κόσμο. Ἡ ἴδια ή Τζ. Κ. Ρόουλινγκ λέει σέ συνέντευξη της στοῦς TIMES, ὅτι τό 1/3 ἀπό ὅσα περιγράφει προέρχονται ἀπό πραγματικές ἀποκρυφιστικές πρακτικές, δηλαδή, πραγματοποιοῦνται ἀπό τούς μάγους καί τίς μάγισσες ἀνά τήν ὑφήλιο καί σήμερα καί ἀπό τότε πού ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τήν ὕπαρξή του.

Δέν φοβόμαστε τή μαγεία ἐφ’ ὅσον εἴμαστε λειτουργικά (συνειδητά) ἐνταγμένοι στό “σῶμα τοῦ Χριστοῦ”, πού εἶναι ή Έκκλησία. Ὅσοι ὅμως δέν εἶναι, δέν ἔχουν δηλαδή κάλυψη, καλύτερα νά εἶναι προσεκτικοί, μέ τό τί ἐρχονται σέ ἐπαφή καί μέ τό τί διαβάζουν. Λέγοντας ἀπλά: “Κανένα ἀπό τά παιδιά ἐδῶ μέσα δέν πιστεύει σέ μαγείες καί ξόρκια ” δέν προστατευόμαστε ἀπό τή μαγεία.

Τέλος, θά χαρακτηρίζα καταπληκτική τήν ιδέα πού μᾶς δίνεις λέγοντας: “Ἄν θέλετε μιά face to face συζήτηση, ὀργανώστε μικρές ομάδες, σέ κάθε νομό, πού θά συζητήσουν μέ ὅσα παιδιά θέλουν”.

Πιστεύεις, ἀγαπητή Marilena, ὅτι κάποιος ἀπό τούς φίλους μας, σ’ αὐτό τό forum, θά ἐνδιαφερόταν γιά κάτι τέτοιο;

Ἀληθινά, εἶναι μιά ἐκπληκτική ιδέα. Τί θά ἔλεγε νά ρωτήσουμε καί τά ἄλλα παιδιά ἄν συμφωνοῦν; Ρωτήσαμε τόν κ. Μηλιώνη καί ἔδειξε ἐνθουσιασμένος νά κουβεντιάσει μέ ὅποιον ἀπό τούς φίλους μας τό θελήσει.

«ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ»

ΤΑ «KOMICS ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ»

Ἐπιστολή πρός «Διάλογο».

Κοινοποίηση: Ἐφημ. «Καθημερινή»,
«MAMOYΘ COMIX»

Ἀξιότιμοι κύριοι τοῦ «Διαλόγου»,
Σᾶς περιγράφω μίαν ἀληθινή ἱστορία.

Στό πατρικό σπίτι τῆς γυναίκας μου διαβάζον ἀποκλειστικά τήν «Καθημερινή» ἐδῶ καί πολλά χρό-

νια. Ή γιαγιά μας κρατᾶ συστηματικά τούς «Έρευνητές» (εβδομαδιαία παιδική εφημερίδα) και τὰ ένθετα εικονογραφημένα περιοδικά («κόμικς», από τή λέξη «κωμικός»). Πέρσι ή Καθημερινή αναδημοσίευσε **αὐτοτελῶς** ὅλα τὰ «Κλασσικά Εικονογραφημένα», μιά ἀξιόλογη -για τήν εποχή της- σειρά ἑλληνικῶν παιδικῶν εικονογραφημένων τῆς δεκαετίας τοῦ '60, πού ἀντλοῦσε τὰ θέματά της κυρίως ἀπό τήν ἑλληνική μυθολογία (ἀλλά και ἀπό κλασσικά εὐρωπαϊκά παραμύθια). Ἀπ' αὐτή τή σειρά πολλοί ἀπό μᾶς τούς μεγάλους διδαχθήκαμε τότε τήν ἑλληνική μυθολογία. Γι' αὐτό χαρήκαμε πού μέσω τῆς «Καθημερινῆς» δόθηκε αὐτή ή δυνατότητα στά παιδιά μας σήμερα (και ξαναθυμηθήκαμε κι ἐμεῖς τὰ παιδικά μας χρόνια). Δυστυχῶς ή ἐκδοση ἦταν εὐτελής (σέ χαρτί εφημερίδας πού σκιζόταν εὐκολα), κι ἔτσι πολύ λίγα τεύχη ἔχουν διατηρηθεῖ μέχρι σήμερα.

Μετά τὰ «Κλασσικά Εικονογραφημένα» ή «Καθημερινή» σέ συνεργασία μέ τήν εταιρεία «MAMOUΘ COMIX» ἄρχισε νά ἐκδίδει τή σειρά «KOMICS Τῆς Καθημερινῆς» (2003 μέχρι σήμερα), μέ μιά σειρά εικονογραφημένων ιστοριῶν σέ **συνέχειες**. Ή πρώτη ιστορία εἶναι πάντα κλασσική ιστορία γνωστοῦ γαλλικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου μέ πρωταγωνιστή τόν Λούκυ Λούκ ή τόν Ίζονγκούντ (τοῦ γνωστοῦ γαλλικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Dargaud), ή τόν Τέν-Τέν (τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Herge), δηλαδή ἔξυπνες, ἐνδιαφέρουσες ἀθῶες και κλασσικές ιστορίες, πού καταλαμβάνουν τό 1/3 περίπου τοῦ -ποιοτικῶς ἀφογο- περιοδικοῦ. Ἐν ἀναλογιστοῦμε ὅτι ἕνα κανονικό τεῦχος τοῦ Λούκυ Λούκ κοστίζει 3,60 εὐρώ, ή προσφορά τῆς «Καθημερινῆς» θά μπορούσε νά ἦταν πραγματική προσφορά.

Δυστυχῶς ὅμως τὰ ὑπόλοιπα 2/3 τοῦ περιοδικοῦ εἶναι γεμάτα μέ ιστορίες δευτέρας κατηγορίας και ἀμφιδόλου ποιότητος/ἀξιας. Ὅσον ἀφορᾶ τό πρῶτο, ὑπάρχει κάποια δικαιολογία, ἀφοῦ ὁ Goscinny ἔχει πεθάνει και δέν βρῖσκεται πιά εὐκολα ἄλλος δημιουργός τοῦ ἐπιπέδου του. Ὅσον ἀφορᾶ τό δεύτερο, τίθεται τό ἐρώτημα «τί σημαίνει "ἀμφιδόλου ποιότητος";».

Ἡ λειτουργία τοῦ Δούρειου Ἴππου στά «KOMICS τῆς "Καθημερινῆς"»

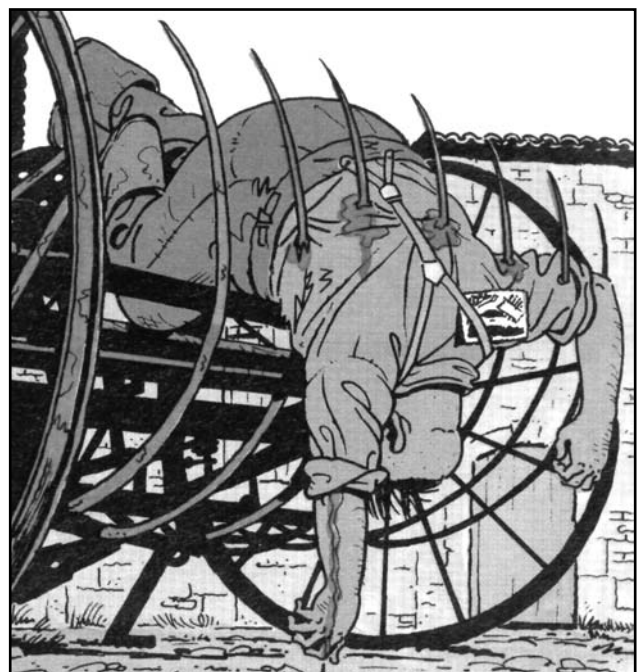
Ὅπως εἶπαμε πρίν, ή γιαγιά κρατοῦσε τὰ κόμικς και τὰ ἔδινε στόν μεγάλο γιό μας (10,5 ἐτῶν) κάθε Κυριακή. Κάποια στιγμή διαπιστώσαμε ὅτι τό παιδί δέν ἤθελε μέ καμμιά δύναμη νά διαβάσουμε κι ἐμεῖς τὰ κόμικς αὐτά. Κάποτε ἔπεσαν στά χέρια μας και τὰ κοιτάξαμε προσεκτικά. Πολλά ἀπ' αὐτά περιεῖχαν ἀπίστευτες σκηνές βίας, τρόμου, σέξ και ἀρρωστημένης φαντασίας. Τό κακό εἶναι ὅτι ἂν μπεῖ

ἕνα κόμικς στό σπίτι, δέν σταματᾶ στά χέρια τοῦ μεγάλου γιοῦ (10,5 ἐτῶν) ἀλλά πέφτει και στά χέρια τῶν δύο μικρότερων (6 και 4 ἐτῶν). Ποιό παιδί πού θά πέσει στά χέρια του ἕνα «κόμικς» δέν θά τό δεῖ ὀλόκληρο; Και τί κρίση ἔχει τό παιδί ὥστε νά διαλέξει τί εἶναι ὠφέλιμο και τί ὄχι; Ἐτσι λοιπόν μολύνεται ή παιδική ψυχή τους.

Τηλεφωνήσαμε στήν «Καθημερινή» για νά διαμαρτυρηθοῦμε. Μᾶς ἀπάντησαν ὅτι τὰ κόμικς εἶναι και για τούς μεγάλους, ὁπότε πρέπει νά περιέχουν και πιό ρεαλιστικές ιστορίες. Σᾶς ἐρωτῶ: ποιό παιδί πού θά πάρει στά χέρια του ἕνα περιοδικό μέ τόν Λούκυ Λούκ και ἄλλες ιστορίες, θά σταματήσει μόλις τελειώσει ή συνέχεια τοῦ Λούκυ Λούκ; Ποιό παιδί δέν θά ἔχει τήν περιέργεια -ὅταν μάλιστα ἔχει δειλεαστεῖ ἀπό τήν πρώτη ιστορία- νά μή διαβάσει παρακάτω; Ὅταν οἱ ιστορίες πού εἶναι για μεγάλους εἶναι ἀνακατεμένες μέσα στό περιοδικό; Ὅταν δέν ὑπάρχει καμμιά ἔνδειξη (ὅπως στήν τηλεόραση: «κατάλληλο» κ.λπ.) Ἀποτελεῖ δικαιολογία τό ὅτι ή τηλεόραση προβάλλει συνεχῶς σκηνές βίας; Κι ἂν κάποιοι ἐπιμένουν νά προβάλλουν τήν βία, νομιμοποιοῦνται ὅλοι νά κάνουν τό ἴδιο; Τελικά θέλουμε ἕναν καλύτερο κόσμο για τὰ παιδιά μας ή ὄχι; Κι ἂν ναι, τί κάνουμε γι' αὐτό;

Κι ἂν για τὰ παιδιά ή βία δέν εἶναι ὠφέλιμη, εἶναι ἄραγε για τούς μεγάλους; Ἀπαντήστε μας κύριοι τῆς «Καθημερινῆς» και τῆς «MAMOUΘ KOMIX».

Παραθέτουμε μερικές εἰκόνες ἀπό τὰ «KOMICS τῆς "Καθημερινῆς"» για νά κρίνουν μόνοι τους οἱ ἀναγνώστες σας περί τίνος πρόκειται.

Αυτές οι εικόνες έφθασαν σέ άθωα παιδικά μάτια μέσω τών κόμικς τής «Καθημερινής».

μα άντί τσιγάρου και άντί ούισκου πίνει λεμονάδα! Τά κόμικς μπορούν πράγματι ν' άποτελέσουν ισχυρά μέσα διαπαιδαγώγησης, γιατί είναι έλκυστικά στά παιδιά λόγω τών εικόνων και γιατί προβάλλουν πρότυπα πού εύκολα υιοθετούνται από τήν παιδική ψυχή.

Τι (πρέπει νά) περιμένει κανείς από ένα κόμικς; Στην καλύτερη περίπτωση, νά διαπαιδαγωγεί και νά διδάσκει (αυτή ήταν ή περίπτωση τών «Κλασικών Εικονογραφημένων»). Στίς περισσότερες περιπτώσεις, νά διασκεδάξει χωρίς νά βλάπτει. (Αυτή ήταν ή περίπτωση του Λούκυ Λούκ, του Άστεριξ, του Ίζνογκούντ και του Τέν-Τέν). Άλλά σέ καμμιά περίπτωση ό γονιός δέν θά 'θελε νά δώσει κάτι βλαβερό στό παιδί του.

Μιά σύγχρονη διακήρυξη τής Unicef λέει ότι «ή άνθρωπότητα όφείλει νά δώσει στά παιδιά ό,τι καλύτερο έχει», άν θέλουμε ό κόσμος του αύριο νά είναι καλύτερος άπ' τόν σημερινό. Όποιος άρέσκεται νά διαβάσει κόμικς μέ εικόνες σάν τίς παραπάνω, μπορεί νά τά άγοράσει από τά περίπτερα. Δέν πρέπει όμως νά φτάνουν σέ άθωα παιδικά μάτια μέ τήν μέθοδο του «Δούρειου Ίππου» Περιμέναμε από τήν «Καθημερινή» περισσότερη ύπευθυνότητα και τήν παρακαλούμε νά διορθώσει από 'δω και πέρα τήν ύλη τών περιοδικών της.

Μετά τιμής,

Ά. Σ. Άνδρεάτος

Δρ. Μηχ. Πληροφορικής
Καθηγητής Σχολής Ίκάρων

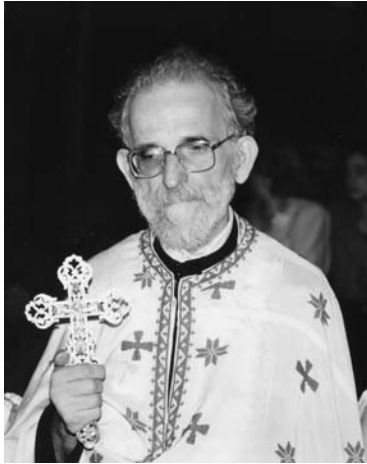
«Φοβού τούς Δαναούς και δώρα φέροντας»

Στό έξής, δόθηκε οδηγία προς τή γιαγιά νά πετάει κατ' ευθείαν τά «KOMICS» τής «Καθημερινής» στην ανακύκλωση.

Είναι γνωστό ότι στίς άρχαίες τραγωδίες οι σκηνές βίας δέν προβάλλονταν αλλά παρουσιάζονταν έμμεσα (π.χ. από τούς διαλόγους). Πόσο πίσω πολιτισμικά είναι ή δική μας κοινωνία;

Τά παιδιά μιμούνται τούς άγαπημένους τους ήρωες, ταυτίζονται μ' αυτούς. Έτσι και τά δικά μου, στρίβουν χάρτινα τσιγάρα για νά μοιάσουν στόν Λούκυ Λούκ. Οι Γάλλοι είναι πολύ ύπεύθυνοι σ' αυτά (πρός τιμήν τους). Γι' αυτό, άφ' ενός σημείου και πέρα, ό Λούκυ Λούκ εμφανίζεται μ' ένα άχυρο στό στό-

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
 του π. **Αντωνίου Αλεξίουπούλου**

1. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη - Λατρεία - Ζωή.
2. The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life.
3. Ἡ Ὁρθοδοξία μας.
4. Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός καὶ Ὁρθοδοξία.
5. Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων, ἔκδ. Γ'.
6. Πεντηκοστῖανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία. Ἱστορία - Διδασκαλία - Ὁριοθέτηση.
7. Ἀποκρυφισμός, Γουρουϊσμός, Νέα Ἐποχή, ἔκδ. Γ'.
8. Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία.
9. Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη Θεώρηση τοῦ Κακοῦ, ἔκδ. Β'.
10. Διαλογισμός ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση.
11. Ντοκουμέντα γιὰ τίς αἱρέσεις καὶ τὴν παραθρησκεία.
12. Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σέ δρόμου τοῦ Ἐωσφόρου.
13. Νεοφανεῖς αἱρέσεις – Καταστροφικὲς Λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.
14. Ναζισμός μέ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ομάδων.
15. Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας – Γενική θεώρηση, Καμπάλλα, Ἀλχημεία, Ροδόσταυροι κλπ. (τεύχη 1-20).
16. Νεοσατανισμός, ὀρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση.
17. Ἐγκληματικό δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν.
18. Ἡ ἀστρολογία στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.
19. Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας.

20. Προβληματική καὶ στρατηγική στήν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας.
21. Ἡ Λατρεία τῆς «Σκοπιᾶς», μία δικτατορία στό Μπρούκλιν, τόμοι Α', Β' καὶ Γ'.
22. Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικός ὁδηγός γιὰ τὴν οἰκογένεια.
23. Τό Νόημα τῆς ζωῆς στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀκόμη συνιστοῦμε

24. Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μέ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη. Ὀλοκληρωτικὲς πνευματικὲς ἐξαρτήσεις. Πανορθόδοξη ἀντιμετώπιση, ἔκδ. Ζ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως, Ἀλίαρτος 20-26.9.1995.
25. Νικολάου Σταυριανίδη, Θρησκευτική Ἐλευθερία, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
26. Νικολάου Σταυριανίδη, Θεοσοφία - «Νέα Ἐποχή», Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
27. Μοναχῆς Ἀντωνίας, Νεοπεντηκοστῖανοὶ στήν Ἑλλάδα, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
28. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, Σχεδιάσμα Ὁρθόδοξου Κατηγήσεως, Ἀθήνα 2002, ἔκδ. ΠΕΓ.
29. Κυριάκου Κυριαζόπουλου, Σαηεντολογία. Γνωστή θρησκεία ἢ παραθρησκεία; Ἀθήνα 2003, ἔκδ. ΠΕΓ.
30. Λεωνίδου Ι. Φιλιππίδου. Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ, Ἀθήνα 2003, ἔκδ. ΠΕΓ.
31. Ἰωάννου Μηλιῶνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στο Χάρι Πότερ;», Δ' ἔκδοση, Ἀθήνα 2003, ἔκδ. ΠΕΓ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων πού συνιστοῦμε

1. Ἡ Ὁμοιοπαθητική ἀσυμβίβαστη μέ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἔκδ. Πρωτοβουλίας Γονέων Βορείου Ἑλλάδος γιὰ τὴν Προστασία τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἀτόμου, Πολύγυρος Χαλκιδικῆς 1998 (τηλ. 23710-41880).
2. Ἀρχιμανδρίτη Χριστοφόρου Τσιάνκα, Νεοφανεῖς Αἱρέσεις – Ποιμαντική, κοινωνική καὶ νομική ἀντιμετώπισή τους, ΠΕΓ Κύπρου 1998.
3. Α' Εὐρωπαϊκὴ συνδιάσκεψη - Καταστροφικὲς λατρεῖες καὶ ψυχο-ομάδες, Λεμεσός 2000, ἔκδ. ΠΕΓ Κύπρου (τηλ. 003-5725-712839).
4. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μία πραγματικὴ ἀπειλή, ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ.: 2310-222.511).

Τὰ παραπάνω βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν θρῶσκετε τὰ βιβλία 1-31, μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στήν ΠΕΓ, τηλ. (210)6082271 & (210)6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολῇ.

Εκπαίδευση στους Η/Υ με έκπτωση 50% επί των διδάκτρων

Στα πλαίσια του προγράμματος: «Εκπαίδευση Ενηλίκων στον Χειρισμό Η / Υ», το οποίο η Πανελλήνια Ένωση Γονέων σε συνεργασία με τη Σχολή Άγιος Ιωάννης (St. John's) έχει καθιερώσει και δρομολογεί με επιτυχία για τέταρτη συνεχή χρονιά, βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας γνωρίσουμε ότι έχουν απομείνει λίγες θέσεις, που μπορούμε να συμπληρώσουμε με όσους ενδιαφέρονται να εκπαιδευθούν στη χρήση Η / Υ στην **ιδιαιτέρα προνομιακή τιμή** του εν λόγω προγράμματος.

Το πακέτο εκμάθησης Η / Υ έχει διάρκεια **71 ώρες** και προσφέρεται στη τιμή των **€ 250**, που αποτελεί το **50 % της τιμής ενός τέτοιου πακέτου**.

Το πακέτο περιλαμβάνει τα προγράμματα:

Windows (15 ώρες), MS Word (23 ώρες), MS Excel (23 ώρες) & Internet (10 ώρες).

Η εκπαίδευση διαρκεί 2 περίπου μήνες και θα πραγματοποιείται σε 2ωρα ή 3ωρα, δύο ή τρεις φορές την εβδομάδα, πρωινές ή απογευματινές ώρες, **κατά τις δυνατότητες των εκπαιδευομένων**.

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να εκδηλώσουν **εγκαίρως** το ενδιαφέρον τους, καθώς η προσφορά αυτή έχει **περιορισμένη διάρκεια**.

Πληροφορίες στα τηλ. 210.600.9439, 210.601.2745, <http://www.stjohns.edu.gr>

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ Μια πραγματική απειλή

Όλα τα εκτός της Ορθοδόξου Εκκλησίας θρησκευτικά συστήματα, αιρέσεις, παραθρησκείες, γνωστικές και άλλες ομάδες είναι κατά βάθος ανθρωποκεντρικά. Δεν βγάζουν τον άνθρωπο από τον εαυτό του, από την αυτάρκεια του και τον εγωκεντρισμό του. Επαναλαμβάνουν την αμαρτία του Αδάμ. Ζητούν να γίνουν θεοί με τις δικές τους δυνάμεις χωρίς την Χάρι του Θεού. Αντίθετα μόνο η Ορθοδοξία είναι θεανθρωποκεντρική.

Στην Ορθοδοξία, κέντρο δεν είναι ο άνθρωπος, αυτονομημένος από τον Θεό, αλλά ο Θεάνθρωπος Χριστός. Στην ένωσή του με τον Χριστό ο άνθρωπος βρίσκει την σωτηρία, την αλήθεια, την ειρήνη, την αιώνιο ζωή.

Προμηθευθείτε το, από τα βιβλιοπωλεία. Εκδόσεις ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ, τηλ.: 2310 222.511 & Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε. τηλ.: 210 52.38.305